

Bibliotekarz Zamojski

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego w Zamościu

2015/2 (42)

Sesja naukowa
Księgozbiory rodziny Zamojskich

Foto Marek Sadło

Demografia a czytelnictwo - seminarium

Dysleksja, dysgrafia, dysortografia - seminarium

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Księgozbiory rodziny Zamojskich	3
Punkty biblioteczne	8
Narodowe czytanie 2015 w Zamościu	11
Narodowa integracja wokół książki	12
<i>Książnica Zamojska partnerem akcji CzytaMy!</i>	14
Dysleksja, dysgrafia, dysortografia	16
Demografia a czytelnictwo	17
<i>Jasne, pogodne dni z Grechutą</i>	22
Uzależnieni od czytania	24

RELACJE

Nowatorskie formy edukacyjne w bibliotekarstwie	32
II Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy	33

POMOCE METODYCZNE

Jednoaktówka <i>U Stasia i Nel</i>	36
Scenariusz zajęć <i>Słów kilka o tym, co znaczy być szczęśliwym</i>	37
Scenariusz zajęć <i>Ze złością na pewno sobie poradzę</i>	40

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Stanisława Burda – bibliografia	44
Czesław Galek (1950-) – ksiądz, kanonik, dr nauk humanistycznych, pisarz, publicysta	47
Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej	54

NASZE RECENZJE

Wioletta Grzegorzewska <i>Guguły</i>	64
D. Cali <i>Spóźniłem się do szkoły, bo...</i>	65

KRONIKA	67
---------------	----

WYDAWCA

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Anna Kalniuk

Danuta R. Kawałko

Joanna Kołtun

Halina Zielińska – red. naczelna

REDAKCJA TECHNICZNA

Anna Kalniuk

PROJEKT OKŁADKI

Leszek Wychowicz

ADRES REDAKCJI

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa

ul. Kamienna 20

tel. 84 627 11 54 w. 27

e-mail: promocja@biblioteka.zamosc.pl

DRUK OKŁADKI

Drukarnia ZAMDRUK, 22-400 Zamość, ul. Kościuszki 2A

tel./fax 84 639 27 97

Na okładce wykorzystano fotografie ze zbiorów Książnicy Zamojskiej,
GBP Grabowiec, GBP Łabunie

POWIELANIE I OPRAWA

Dział OAiK Książnicy Zamojskiej

NAKŁAD: 50 egz.

Księgozbiory rodziny Zamoyskich¹

Księgozbiory rodziny Zamoyskich były tematem sesji naukowej, która odbyła się 16 października 2015 r. w Książnicy Zamojskiej.

Spośród zaplanowanych 7 referatów dwa (*Biblioteka Jana Zamoyskiego* oraz *XIX-wieczna literatura piękna w klemensowskim księgozbiorze rodziny Zamoyskich*) nie zostały wygłoszone z przyczyn niezależnych od organizatora.

Sesji przewodniczyła prof. dr hab. Maria Juda – dyrektor Instytutu Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Odbywała się pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Zamość Andrzeja Wnuka.

W sesji uczestniczyła rodzina Zamoyskich – Pan Marcin Zamoyski wraz z małżonką Aleksandrą i córką Różą oraz jego siostry – Panie Gabriela Bogusławska z mężem, Elżbieta Daszewska i Maria Ponińska.

Dr hab. Konrad Ajewski, prof. Akademii Humanistycznej im. A. Gieysztor w Pułtusku, przygotował wystąpienie *Stanisław Kostka Zamoyski – twórca Biblioteki Ordynacji Zamojskiej*. Myśl o powołaniu wielkiej biblioteki fundacyjnej zrodziła się w pierwszych latach XIX w.² Gdy planowane utworzenie w Zamościu biblioteki, która połączyłaby księgozbiory Zamoyskich i Ossolińskich, nie doszło do skutku z uwagi na burzliwe czasy i status Zamościa jako twierdzy, w 1812 r. przystąpiono do urządzania książnicy w Pałacu Błękitnym w Warszawie. Pierwsze książki trafiły do biblioteki w latach 1812-14. Równocześnie trwały prace nad urządzeniem biblioteki oraz dalszą rozbudową i jej przebudową. Bibliotekę tworzyły różne księgozbiory. „Główny ich trzon stanowił dawny, księgozbiór ordynackiej biblioteki pałacowej z zespołem ksiąg ostatniego Jagiellona, (...) Kolejne zbiory książkowe i archiwalne Stanisław Kostka przejął na mocy reskryptu Józefa II z zamkniętej w 1784 roku biblioteki Akademii Zamojskiej. W 1800 roku liczyły one 4 553 egzemplarzy dzieł drukowanych i 456 rękopisów. (...) Inne księgozbiory, odziedziczone przez Stanisława Kostkę, należały niegdyś do jego ojca kanclerza Andrzeja oraz brata Aleksandra Augusta. (...) Stanisław Kostka posiadał także własny, przewieziony

¹ Niniejszy tekst, w skróconej wersji ukazał się w „Zamojskim Kwartalniku Kulturalnym”, nr 4/2015, s. 21-24.

² K. Ajewski, *Stanisław Kostka Zamoyski – twórca Biblioteki Ordynacji Zamojskiej*, maszynopis referatu wygłoszonego podczas sesji *Księgozbiory rodziny Zamoyskich*, w dniu 16 października 2015 r. w Książnicy Zamojskiej.

z Wiednia «księgozbiór kawalerski», który czasowo umieścił w ordynackim pałacu w Klemensowie. (...) XII ordynat nieustannie wzbogacał swe zbiory, dokonując zakupów zarówno osobiście, podczas swych licznych podróży krajowych i zagranicznych, jak też za pośrednictwem pracujących dla niego agentów oraz dzięki kontaktom z firmami antykwarskimi. Szczególnie «polował» na wszelkie zamosciana i archiwalia odnoszące się do dziejów swego rodu. (...) w księgi, rękopisy i ryciny, głównie polonika, zaopatrywali również Zamoyskiego podróżujący po Europie jego synowie. (...) starał się także o odzyskanie należących niegdyś do Zamoyskich dzieł i rękopisów, a wykupiwszy je na powrót do zbioru wciął. (...) Bezczennych nabytków dokonał Zamoyski w bibliotekach krajowych, oczekujących na kasatę klasztorów»³. Stanisław Kostka Zamoyski oprócz książek gromadził w bibliotece archiwalia i muzealia. Wszystkie te działania dowodzą, że zamierzał stworzyć instytucję archiwalno-biblioteczną gromadzącą źródła historyczne i pamiątki narodowe.

Dr Jacek Feduszka z Muzeum Zamoyskiego zaprezentował *Prace z dziedziny historii w księgozbiornie klemensowskiej rodziny Zamoyskich*. Księgozbiór klemensowski obfituje w różnorodne dzieła z zakresu historii Polski. Do najstarszych należy *Historia Polonica Ioannis Dlugossi seu Longini [...] in tres tomus digesta Dobromili In Officina Ioannis Szeląga*, wydana w 1615 r.⁴ Są tu najważniejsze prace historyczne i historiograficzne autorów polskich lub z Polską związanych z XVI-XVII wieku, będącego epoką kształtowania się zrębów polskiej nauki historycznej. „Księgozbiór gromadzony przez Zamoyskich odpowiadał w pełni chęci czy też pragnieniu zapoznania się z nowymi trendami czy nowocześnie pojmowaną przez naukę tematyką historyczną»⁵. Z całościowych opracowań XVIII-wiecznych wymienić należy pracę Adama Naruszewicza *Historia narodu polskiego* (pełna edycja: Warszawa 1780-1786 t. 1-7) czy XIX-wieczne prace Joachima Lelewela – ojca nowoczesnej historiografii polskiej. Znajduje się szereg prac historycznych obejmujących dzieje powszechne historyków antycznych, edycje XVI-XIX wieczne, prace dotyczące dziejów greckich i rzymskich historyków współczesnych, prace z zakresu średniowiecza dotyczące chrześcijaństwa i wypraw krzyżowych oraz prace z zakresu historii wojskowości i okresu napoleońskiego.

Popisy publiczne szkół z okresu działalności publicznej Stanisława Kostki Zamoyskiego na polu oświaty, w zbiorach klemensowskich przedstawiła Edyta Wójcik z Książnicy Zamojskiej. W księgozbiornie klemensowskiej rodziny Zamoyskich, można wyodrębnić zbiór 54 egz. popisów z 12 szkół publicznych, z I poł.

³ tamże

⁴ J. Feduszka, *Prace z dziedziny historii w księgozbiornie klemensowskiej rodziny Zamoyskich*, maszynopis referatu wygłoszonego podczas sesji.

⁵ tamże

XIX w. „Były one nierozzerwalnie związane z historią szkolnictwa i edukacji Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego okresu konstytucyjnego, choć ich tradycja sięga czasów Komisji Edukacji Narodowej. Popisy, to wydane drukiem sprawozdania z działalności szkoły, z realizacji programu nauczania, zawierające szczegółowy program egzaminu publicznego odbywającego się na koniec roku szkolnego w obecności władz oświatowych, nauczycieli i rodziców”⁶. „Fakt obecności popisów w księgozbiorze klemensowskim należy wiązać z osobą Stanisława Kostki Zamoyskiego. (...) jako przedstawiciel ówczesnych urzędów oświatowych, otrzymywał wydawane drukiem programy popisów. Prawdopodobnie bywał także ich honorowym gościem”⁷. Są one nie tylko bardzo ważnym źródłem nad dziejami oświaty, ale także bibliotek szkolnych.

W XIX-wiecznym księgozbiorze znajdują się m.in. periodyki. Wśród nich ustalono 36 tytułów czasopism polskich oraz 22 tytuły czasopism obcojęzycznych. XIX-wieczna kolekcja polskojęzycznych czasopism należała wcześniej do Władysława Trębickiego, XIX-wiecznego bibliografa i bibliofila. Na podstawie zapisków można wnioskować o jego zainteresowaniach i warsztacie pracy. „Trudno określić, w którym roku czasopisma trafiły do Klemensowa. Czy był to proces jednorazowy, czy wielokrotny”⁸. Należy przypuszczać, że miało to miejsce w 4 ćw. XIX w. „Najbardziej widoczne prace w Bibliotece Ordynacji Zamojskiej wykonał w latach 1872-1896 Józef Przyborowski, z pomocą Feliksa Mińskiego. «(...) książki zostały posygnowane, skatalogowane bardzo drobniawo (...), a także wpisane do inwentarza». Inwentarz rozróżniał 17 działów, m.in. czasopisma polskie i czasopisma obce. Zapis ten świadczy o tym, że czasopisma stanowiły poważny zasób, skoro powstały dla nich dwa odrębne działy w inwentarzu. Analizując księgozbiór klemensowski, ugruntowuje się wiedzę o Bibliotece Ordynacji Zamojskiej. Jako znacząca biblioteka, nie tylko warszawska, ale także i narodowa, m.in. nabywała księgozbiory (wybrane kolekcje lub całe biblioteki) należące do bibliofilów, kolekcjonerów, bibliografów. (...) Świadczy to o niesłabnącym mecenacie kolejnych ordynatów Zamoyskich w dziedzinie kultury”⁹. O *Czasopismach polskich w XIX-wiecznych zbiorach klemensowskich rodziny Zamoyskich* mówiła Danuta R. Kawalko z Książnicy Zamojskiej. Wystąpienie było przedstawione w postaci multimedialnej prezentacji z licznymi fotografiami omawianych dokumentów.

⁶ E. Wójcik, *Popisy publiczne szkół z okresu działalności publicznej Stanisława Kostki Zamoyskiego na polu oświaty, w zbiorach klemensowskich*, maszynopis referatu wygłoszonego podczas sesji.

⁷ tamże

⁸ D. Kawalko, *Czasopisma polskie w XIX-wiecznych zbiorach klemensowskich rodziny Zamoyskich*, maszynopis referatu wygłoszonego podczas sesji.

⁹ tamże.

Sesję kończyło wystąpienie Anny Kalniuk na temat *Książnica Zamojska. Księgozbiór klemensowski w projekcie Lubelska Biblioteka Wirtualna*. Książnica prace przygotowawcze do projektu rozpoczęła w 2009 roku. Dnia 28 kwietnia 2011 podpisana została umowa partnerska dotycząca realizacji wspólnego projektu *Lubelska Biblioteka Wirtualna*, a 26 stycznia 2012 r. podpisano umowę na dofinansowanie Projektu *Lubelska Biblioteka Wirtualna* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, Osi Priorytetowej IV Społeczeństwo informacyjne, Działania 4.1. Społeczeństwo informacyjne, współfinansowanego ze środków europejskich¹⁰. W projekcie uczestniczyło 9 partnerów – Gmina Lublin jako lider Projektu, Miasto Zamość, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie oraz Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu. Projekt zakładał utworzenie biblioteki wirtualnej, umożliwiającej szybki i szeroki dostęp do zasobów wiedzy oraz zabezpieczającej najcenniejsze dokumenty i piśmiennicze zabytki kultury regionu. Każdy z partnerów realizował własny program cyfryzacji zbiorów oraz budowy pracowni digitalizacji. W Książnicy Zamojskiej wytypowano do digitalizacji dokumenty z księgozbioru klemensowskiego rodziny Zamoyskich. W ramach projektu wykonano: nowoczesną pracownię digitalizacji (2 skanery dziełowe do formatów A1 i A2, 4 zestawy komputerowe, konwerter do zapisu obrazów na filmach oraz wywoływarkę do mikrofilmów), poddano zabiegom konserwacyjno-pielęgnacyjnym księgozbiór klemensowski, zeskanowano 600 tysięcy stron starodruków (970 starodruków), dokonano konwersji zdigitalizowanych dokumentów do formatów prezentacyjnych i wprowadzono obiekty cyfrowe do biblioteki cyfrowej Książnicy Zamojskiej utworzonej w wyniku realizacji projektu. Dzięki multiwyszukiwarce Primo Książnica uzyskała dostęp do platformy łączącej wyszukiwanie i dostęp do zbiorów cyfrowych, elektronicznych, baz danych i katalogów instytucji uczestniczących w projekcie oraz poprawiającej widoczność zbiorów drukowanych w bibliotekach regionu. W ramach wdrożenia system Primo został zintegrowany z używanymi u parterów LBW systemami bibliotecznymi i systemami do zarządzania zbiorami cyfrowymi. Poza katalogiem centralnym każda z instytucji posiada indywidualny portal, przeznaczony dla swoich użytkowników. Wszystko to sprawia, że zasoby Książnicy mają większą widoczność w Internecie.

W dyskusji prof. Halina Wiśniewska (UMCS) zwróciła uwagę, że na przestrzeni wieków zmieniały się poglądy na książkę. Dawniej dominowały książki

¹⁰ A. Kalniuk, *Książnica Zamojska. Księgozbiór klemensowski w projekcie Lubelska Biblioteka Wirtualna* maszynopis referatu wygłoszonego podczas sesji.

pisane po łacinie. Książek pisanych w języku polskim było niewiele, były to najczęściej kazania, żywoty świętych, pamiętniki, listy, księgi cechów. Wspomniła o Janie Ursinusię, profesorze Akademii Zamojskiej, autorze m.in. traktatu o układzie kostnym, podręcznika gramatyki łacińskiej i zielnika. Wszystkie te dzieła, mimo że pisane po łacinie posiadały słowniki (słownictwo) polskie.

Prof. Ryszard Szczygieł (UMCS) podkreślił, że w średniowieczu i czasach staropolskich nie było kultu łaciny, ale była ona językiem nauki, prawa i liturgii. Dlatego też książki drukowano przede wszystkim w tym języku. Zwrócił uwagę, że wzorem dla Stanisława Kostki Zamoyskiego – twórcy Biblioteki Ordynacji Zamojskiej – były Puławy, gdzie Izabela Czartoryska, matka Zofii, żony Stanisława Kostki, stworzyła ośrodek zbierania starożytności. Podejmowane przez Zamoyskiego na początku XIX wieku z Maksymilianem Ossolińskim próby utworzenia w Zamościu biblioteki nie doszły do skutku, z uwagi na sytuację polityczną i położenie Zamościa. Na Bibliotekę Ordynacji Zamojskiej powołaną w Warszawie należy patrzeć nie tylko jako na bibliotekę, ale także instytut naukowo-badawczy, gdzie gromadzono książki, muzealia i archiwalia, m.in. archiwum zamojskie pochodzące ze Zwierzyńca.

W podsumowaniu sesji prof. Maria Juda zwróciła uwagę, że miasto Zamość, ordynacja, członkowie rodziny Zamoyskich posiadają bogatą literaturę. Obszar kultury książki posiada jedynie opracowania przyczynkarskie. Brak opracowania na temat kultury książki w kręgu rodziny Zamoyskich i jest to zadanie na przyszłość.

Wydarzeniu, którego organizatorem była Książnica Zamojska towarzyszyły dwie wystawy – *Stanisław Kostka Zamoyski 1775-1856. Życie i działalność* oraz *Cymelia w księgozbiórze klemensowskim rodziny Zamoyskich*, eksponowane w Bibliotece Głównej. Szczegółne zainteresowanie budziły cymelia z księgozbioru klemensowskiego. Na wystawie znalazły się m.in.: książka z supereklibrisem kanclerza i hetmana wielkiego koronnego Jana Zamoyskiego, kilka książek z supereklibrisem Stanisława Kostki Zamoyskiego (XII ordynata, twórcy Biblioteki Ordynacji Zamojskiej), książka będąca własnością Jana Zamoyskiego, wojewody sandomierskiego (III ordynata, przekazana Bibliotece Akademii Zamojskiej), kilka książek z biblioteki Szymona Szymonowica, zapisanych w testamentie Bibliotece Akademii Zamojskiej oraz innych profesorów (m.in. Szymona Birkowskiego), dokumenty wydane w Drukarni Akademii Zamojskiej (m.in. dzieło Dionizjusza z Halikarnasu oprac. przez Szymona Birkowskiego, wyd. w 1602; J. Morochońskiego *Dyskurs o początku rozerwania cerkwi greckiej od kościoła rzymskiego...* z 1622; S. Duńczewskiego *Kalendarz polski i ruski na rok pański 1766...*), popisy ze szkół (Liceum Warszawskiego z lat 1807, 1810 i 1830, Szkoły Wojewódzkiej Praktyczno-Pedagogicznej z 1831, Szkoły Wojewódzkiej Lubelskiej z 1818, Szkoły Wojewódzkiej Kieleckiej z 1825 i Szkoły Konwiktu Warszawskiego Księży Pijarów z 1830) oraz polskie czasopisma

XIX-wieczne („Biblioteka Warszawska” z 1844, „Czasopism Naukowy Księgozbioru Publicznego imienia Ossolińskich” z 1829, „Dziennik Wileński” z 1805, „Dziennik Praw” z 1847 i 1855, „Dziennik Zdrowia Wszystkich Stanów” z 1801, „Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego” z 1860, „Rocznik Towarzystwa Naukowego z Uniwersytetem Krakowskim Połączonego” z 1821, „Wanda” z 1821).

Zamysłem organizatorów sesji było pokazanie księgozbiorów rodziny Zamoyskich, poczynając od Jana, poprzez Bibliotekę Ordynacji Zamojskiej, która obok przejętej Biblioteki Akademii Zamojskiej i jej profesorów gromadziła książki kolejnych ordynatów.

Sesja zorganizowana została jako podsumowanie realizowanego w latach 2010-15 projektu Lubelska Biblioteka Wirtualna, w której uczestniczył księgozbiór klemensowski rodziny Zamoyskich, będący od 2008 roku w depozycie Książnicy Zamojskiej. Księgozbiór jest dotychczas mało znany. Liczy dziś 12 277 woluminów, w tym: 6 583 starodruków, 5 355 dokumentów z XIX wieku, 339 z wieku XX (do II wojny światowej). Jest powiązany ściśle z Biblioteką Ordynacji Zamojskiej w Warszawie. Jest częścią tej biblioteki. W Klemensowie nie było bowiem odrębnej polityki gromadzenia zbiorów ani ich inwentaryzowania. Z Warszawy przekazywano do Klemensowa podręczne książki, które były potrzebne członkom rodziny do bieżącego użytkowania, duplikaty, dokumenty niekompletne i zbędne. Z uwagi na los jaki spotkał Bibliotekę Ordynacji Zamojskiej w czasie II wojny światowej, jest on jej największą zachowaną kolekcją. Stanowi zatem niezwykle cenny zbiór dziedzictwa kulturowego.

Danuta R. Kawałko, Książnica Zamojska

Punkty biblioteczne

Punkt biblioteczny to placówka biblioteczna, która nie posiada własnego księgozbioru, lecz udostępnia książki, które formalnie pozostają na stanie biblioteki macierzystej¹. Punkty biblioteczne są zwykle zakładane w instytucjach publicznych: szkołach, świetlicach i domach kultury, stowarzyszeniach kulturalnych, ale też czasami w lokalach prywatnych.

Pierwsze punkty biblioteczne zakładane były w Polsce przed II wojną światową. Po 1945 r. rozpoczęło się masowe zakładanie bibliotek publicznych i obsługiwanych przez nie punktów bibliotecznych. Po 1989 r. rozpoczęto likwidację

¹ Główny Urząd Statystyczny. [dostęp 2013-04-10].

punktów bibliotecznych i przekształcanie ich w filie. W latach 1990-1999 liczba punktów bibliotecznych spadła z 17,5 tys. do 2,8 tys.² Proces ten postępuje nadal, choć już znacznie wolniej. W 2007 r. istniało w Polsce wciąż 1 618 publicznych punktów bibliotecznych³, zaś w 2011 r. odnotowano istnienie 1 369 takich punktów⁴. *Stan bibliotek w Polsce 2013 r. Wybrane dane i wskaźniki*⁵ odnotowuje kolejny spadek liczby punktów bibliotecznych w Polsce do 1 271.

W sieci bibliotecznej Książnicy Zamojskiej w 2015 roku pojawiły się dwa nowe punkty biblioteczne. Na koniec 2015 roku było ich pięć.

Najstarszym działającym punktem bibliotecznym jest punkt na Osiedlu Energetyk przy ul. Sikorskiego. Udostępnia księgozbiór użyczany przez Filię nr 3 przy ul. Brzozowej 26A. Istnieje od 2004 roku (umowa na prowadzenie punktu z 31 marca 2004). Początkowo prowadzony był społecznie przez pracownika Spółdzielni Mieszkaniowej Energetyk, w lokalu udostępnianym przez Spółdzielnię. Umowę na jego prowadzenie odnawiano każdego roku. Na nowych warunkach od 2013 roku, zawartych w porozumieniu z dnia 27 marca 2013 r. punkt czynny jest 24 godziny w miesiącu, tj. 2 razy w tygodniu po trzy godziny. Spółdzielnia jak dotychczas użycza lokalu i finansuje w połowie miesięczne wynagrodzenie osoby prowadzącej punkt, Książnica natomiast użycza księgozbiór i także finansuje w połowie miesięczne wynagrodzenie osoby prowadzącej punkt. W 2015 roku w punkcie zarejestrowano 50 czytelników (głównie młodzież), 538 wypożyczeń, 322 odwiedziny.

W 2005 roku utworzono punkt w siedzibie Polskiego Związku Niewidomych przy ul. Spadek 35. Powstał on na bazie wcześniejszej Biblioteki Publiczno-Związkowej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej i Polskiego Związku Niewidomych Zarząd Okręgowy w Zamościu, założonej w 1989 roku, przekształconej w roku następnym w Filię nr 3 Książki Mówionej, która funkcjonowała do 2004 roku. W 2005 r. filia weszła w struktury Biblioteki Głównej jako Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych.

Punkt przy ul. Spadek 35 czynny jest we czwartki, przez 8 godzin, poza okresem wakacyjnym (lipiec, sierpień). Prowadzi go p. Danuta Wójcik – kierownik Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych. Jest to jedyny punkt biblioteczny,

² Małgorzata Dziubińska-Michalewicz, Andrzej Kojder: *Sieć bibliotek w Polsce*, zbiory biblioteczne oraz czytelnictwo w latach dziewięćdziesiątych (pol.). Kancelaria Sejmu - Biuro Studiów i Ekspertyz, Lipiec 2001. [dostęp 2013-04-10]. s. 1.

³ Raport o książce - 1.7. Sieć biblioteczna (pol.). Kongres Kultury Polskiej 2009. [dostęp 2013-04-10].

⁴ Działalność instytucji kultury w Polsce w 2011 r. (pol.). Główny Urząd Statystyczny, 26 lipca 2012. [dostęp 2013-04-10]. s. 10.

⁵ <http://www.bn.org.pl/zasoby-cyfrowe-i-linki/elektroniczne-publickacje-bn/biblioteki-publiczne-w-liczbach>

gdzie obok udostępniania zbiorów prowadzona jest działalność edukacyjno-kulturalna dla osób z dysfunkcją wzroku. W ramach tzw. *spotkań czwartkowych* (29 w 2015 r.) organizowane są konkursy, spotkania literackie, pogadanki, itp. W 2015 roku zarejestrowano w punkcie 60 czytelników, którzy wypożyczyli 2 536 jednostek inwentarzowych zbiorów (w 90% książki „mówionej”).

Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych posiada także drugi punkt książki „mówionej” w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym przy ul. Śląskiej 45. Działa od 2012 roku, a porozumienie o jego prowadzeniu podpisane zostało 31 października 2011 r. Porozumienie jest odnawiane każdego roku. Punkt prowadzi pracownik Ośrodka. Korzystają z niego nauczyciele Ośrodka, wychowankowie i ich rodzice. W 2015 roku odnotowano 13 czytelników, którzy wypożyczyli 15 dokumentów. Praca z książką „mówioną” ma w Ośrodku charakter zajęć grupowych. Nauczyciele udostępniają wychowankom wypożyczane audiobooki podczas takich zajęć. Wykazana liczba czytelników uwzględnia wypożyczających nauczycieli, nie uwzględnia natomiast liczby osób biorących udział w zajęciach.

20 sierpnia 2015 roku Książnica podpisała porozumienie ze Stowarzyszeniem „Otwarte Serca”, w sprawie prowadzenia punktu bibliotecznego w lokalu świetlicy osiedlowej przy ul. Obronnej 15 w Zamościu, w oparciu o księgozbiór użyczany przez Książnicę, będący w inwentarzu Filii nr 4. Punkt biblioteczny jest czynny 12 godzin w miesiącu (trzy razy w tygodniu po jednej godzinie). Stowarzyszenie udostępnia lokal na prowadzenie punktu, a Książnica użycza księgozbiór i finansuje wynagrodzenie osoby prowadzącej punkt. Punkt w ciągu 4 miesięcy działalności zarejestrował 26 czytelników (głównie młodzieży), 78 wypożyczeń, 71 odwiedzin. Obserwuje się wzrastające zainteresowanie wypożyczaniem książek wśród mieszkańców Osiedla Zamczysko. Należy podkreślić, że Osiedle jest najdalej położonym od bibliotek miejskich, a w latach 1986-1990 w świetlicy osiedlowej przy ul. Obronnej 15 działała Filia nr 10.

Dnia 30 września 2015 r. zawarto porozumienie w sprawie prowadzenia punktu bibliotecznego przez Liceum Ogólnokształcące Centrum Szkół Mundurowych w Zamościu, w lokalu szkoły przy ul. Młyńskiej 27. Punkt biblioteczny jest prowadzony w oparciu o księgozbiór użyczany przez Książnicę, będący w inwentarzu Filii nr 1. Punkt biblioteczny jest czynny 12 godzin w miesiącu, tj. w poniedziałki w godzinach 13.30-16.30. Szkoła udostępnia lokal i wskazuje osobę do prowadzenia punktu, zaś Książnica użycza księgozbiór i finansuje wynagrodzenie osoby prowadzącej punkt. Dotychczas było bardzo małe zainteresowanie udostępnianiem książek w tym punkcie.

Punkty biblioteczne mają za zadanie wspieranie bibliotek w kontaktach z czytelnikami. Ich sieć nie jest zjawiskiem stabilnym, często zmienia się. Biblioteka publiczna w Zamościu, w 1999 roku (gdy zmienił się jej status i została samorządową instytucją kultury dla miasta Zamość) posiadała pięć punktów bibliotecznych (m.in. w Zakładzie Karnym przy ul. Okrzei prowadzony przez Filię

przy ul. Brzozowej i trzy terenowe punkty książki „mówionej” w Biłgoraju, Hrubieszowie i Tomaszowie Lubelskim, prowadzone przez Filię Książki Mówionej). W 2005 roku odnotowano jedynie dwa punkty – obydwie nowe: na Osiedlu Energetyk na bazie księgozbioru Filii nr 3 i prowadzony przez Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych przy ul. Spadek 35. W ostatnich dziesięciu latach ich liczba wzrosła do pięciu. Księgozbiór w punktach bibliotecznych jest wymieniany raz na kwartał. Jego wielkość uwarunkowana jest zainteresowaniem czytelników. Jak wynika z danych statystycznych za 2015 rok punkty biblioteczne o kilkuletniej tradycji osiągają lepsze wyniki czytelnicze.

Książnica widzi potrzebę tworzenia nowych punktów bibliotecznych, szczególnie w rejonach gdzie brak jest bibliotek filialnych, tj. w południowo-wschodniej części miasta. Od kilku lat prowadzi poszukiwania zarówno osób, jak i lokali na prowadzenie punktów. Czeką także na oferty tych, którzy chcieliby zaangażować się w taką pracę.

Danuta R. Kawałko, Książnica Zamojska

Narodowe czytanie 2015 w Zamościu

5 września, tradycyjnie w pierwszą sobotę po wakacjach i tradycyjnie jak w wielu innych miejscowościach w Polsce, również w Zamościu miało miejsce *Narodowe czytanie*. Podczas czwartej edycji przedsięwzięcia popularyzującego czytelnictwo poprzez wspólną lekturę największych dzieł literatury polskiej, czytaliśmy *Lalkę* Bolesława Prusa. Powieść, utrzymana zarówno w duchu romantycznego patriotyzmu, jak też pozytywistycznych wartości – umiłowania pracy, służącej budowaniu intelektualnej i ekonomicznej pozycji człowieka, okazała się lekturą bardzo aktywizującą różne środowiska naszego miasta.

Całą organizację publicznego czytania wzięła na siebie podobnie jak w latach ubiegłych Książnica Zamojska. Na wiele dni wcześniej wysłaliśmy zaproszenia do różnych osób i instytucji z propozycją przystąpienia do takiej wspólnej grupy tworzącej galerię niezapomnianych bohaterów: Stanisława Wokulskiego, Ignacego Rzeckiego, Izabeli Łęckiej czy Juliana Ochockiego. Odzew okazał się imponujący – oprócz osób zmotywowanych przez organizatorów, chętnych do czytania z własnej inicjatywy zdecydowanie przybyło. Choć pracy było również więcej, bardzo nas bibliotekarzy ta aktywność ucieszyła. Wszyscy zostali pożytecznie zagospodarowani i o godzinie dziesiątej wybrzmiały pierwsze fragmenty powieści. Zinterpretowali je władarze miasta – prezydent Andrzej Wnuk, wiceprezydent Magdalena Dołgan, radna Joanna Budzyńska. Następnie czytanie przejęła społeczność ulicy B. Prusa w Zamościu, tj. mieszkańcy, reprezentanci Szkoły Podstawowej nr 8 oraz

Organizatora Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny. Kolejne fragmenty wybrzmiały w wykonaniu pań z Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku na przemian z młodzieżą zamojskich szkół: II LO im. M. Konopnickiej, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Józefa Piłsudskiego, III LO im. C. K. Norwida. Do wspólnego przeżywania lektury włączyły się także reprezentantki młodzieżowej grupy Zespołu Pieśni i Tańca *Zamojszczyzna*, a także przewodnicy turystyczni, m.in. ze Stowarzyszenia *Turystyka z Pasją*, którego prezes – pani Dominika Lipska użyła również na tę okoliczność strojów nawiązujących do epoki, by wydarzenie nabrało odpowiedniej wizualizacji. O oprawę wydarzenia zadbała także społeczność Szkoły Podstawowej nr 2 w Zamościu; uczennice ubrane w „epokowe” stroje zajęły się opieczętowywaniem książek pamiątkowym stemplem pozyskanym z kancelarii Prezydenta RP – głównego inicjatora *Narodowego Czytania*.

Przez ponad trzy godziny wszyscy, którzy przybyli na Rynek Wielki w Zamościu mieli okazję, w scenerii ratuszowych schodów, wysłuchać specjalnie na tę okoliczność wybranych fragmentów z całej powieści B. Prusa. Jej bohaterów mogliśmy dostrzec jako żywych ludzi, a ich postawy i wybory ocenić nie tylko z pozycji czasów, w których dane im było żyć, ale również nam współczesnych. Na to pozwala uniwersalizm tej obyczajowej i psychologicznej powieści jawiącej się jako dzieło wciąż aktualne.

Za wspaniały kształt tegorocznego zamojskiego *Narodowego Czytania* podziękowania należą się wszystkim osobom, które zaangażowały się w to wydarzenie. Szczególne słowa uznania kieruję pod adresem Cecylii Witek (ZUTW), Anety Słupczyńskiej (ZSP nr 5 w Zamościu), Joanny Brzezińskiej-Lyś (II LO w Zamościu), Lucyny Daniłow i Anny Nogas (SP nr 2 w Zamościu), Tomasza Banacha (Stow. *Turystyka z Pasją*), moich koleżanek – Danuty Zwolińskiej i Doroty Piaseckiej (Książnica Zamojska) oraz Alicji Majder (III LO w Zamościu), która w mistrzowski sposób zakończyła przygodę z lekturą ostatnim fragmentem z *Pamiętnika Starego Subiekta*.

Halina Zielińska, Książnica Zamojska

Narodowa integracja wokół książki

Po tym jak w jesiennej scenerii alejki kasztanowej zespołu pałacowo-parkowego w Łabuniach czytaliśmy Sienkiewiczowską *Trylogię*, nie mogliśmy nie zaznaczyć obecności Gminy Łabunie na mapie *Narodowego Czytania* „*Lalki*” Bolesława Prusa. W 2014 roku spośród blisko setki zgromadzonych, 25 osób wzięło aktywny udział w czytaniu, w tym praprawnuk Aleksandra Fredry – Maciej Szeptycki z małżonką Katarzyną. Reszta, na wzór imię Zagłoby, zana-

czyła jedynie swoją obecność, i jeno na owym zaznaczeniu raczyła poprzestać – a szkoda... Podobna frekwencja była w roku 2015. Tym razem spotkanie odbyło się w dawnym zakładzie produkcyjnym – łabuńskiej gorzelnii, w której obecnie mieści się klub dyskotekowy. Dzięki uprzejmości właściciela – Stanisława Gęborysa, zarówno czytający, jak i zwiedzający mogli obejrzyć jej wnętrze, poznać historię obiektu odkrytą przez Małgorzatę Cymińską, a przybliżoną przez organizatorów. Nie zabrakło także okolicznościowej pieczęci przesłanej przez kancelarię Prezydenta RP, którą ostemplowano książki Bolesława Prusa, będące w zbiorach łabunian. Kilkugodzinne czytanie – wzbogacone wystawą lalek ze zbiorów mieszkańców, ekspozycją książek ze zbiorów Biblioteki Publicznej, prezentacją o autorze i jego twórczości – zakończyło wspólne pieczenie kielbasek, gdzie Polaków rozmowy oscylowały wokół wydarzenia, które tylko z uwagi na chylące się ku zachodowi słońce musiało zostać zakończone.

3 września 2016 roku po raz kolejny spotkamy się, aby podczas *Narodowe Czytania* wspólnie przybliżyć kolejny ważny polski utwór. Prezydent Rzeczypospolitej Andrzej Duda chciał, aby dzieło czytane w 2016 r. zostało wybrane przez wszystkich Polaków. Organizatorzy: Wójt Gminy Łabunie, Referat Promocji, Kultury, Sportu i Informatyki i Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie już czynią przygotowania do kolejnego *Narodowego Czytania*. *Quo Vadis* w Roku Henryka Sienkiewicza czytać będziemy przy Kościele parafialnym pw. św. Dominika i MB Szkaplerznej. Wybór miejsca wydaje się być oczywisty...

Piotr Piela, Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie

Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowcu przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury, już po raz kolejny przystąpiła do ogólnopolskiej akcji, mającej na celu przypomnienie i docenienie spuścizny klasyki literatury narodowej.

Narodowe Czytanie „Lalki” Bolesława Prusa, odbyło się 5 września 2015 r. pod patronatem pary prezydenckiej – Andrzeja Dudy i Agaty Kornhauser-Dudy. Przygotowana specjalnie na tę okazję scenografia stanęła na grabowieckim skwerku. Dyrektor biblioteki, p. Krystyna Czausz, punktualnie o godzinie 10.00 odczytała list od Prezydenta RP, a następnie poprosiła wójta Gminy Grabowiec Waldemara Greniuka, aby przeczytał pierwszy tekst. Fragmenty *Lalki* czytali także: przewodnicząca Rady Gminy Agnieszka Rachańska, Tadeusz Goździejewski, nauczycielka języka polskiego Teresa Goździejewska i Agnieszka Jąłowska. Czytały także panie: Renata Fedurek, Marta Herbut, Maria Pelc, Teresa Pisarczyk oraz młodzież z miejscowej szkoły: Katarzyna Halicka, Karolina Kaczmar, Gabriela Sawicka, Mateusz Daniluk.

Większość uczestników wystąpiła w strojach nawiązujących do epoki, co w połączeniu z zabytkowymi przedmiotami scenografii dodało barw spotkaniu,

a czytane teksty nabrały jakby realnych kształtów. I jak się okazało nie trzeba być znaną aktorką czy aktorem aby wczuć się w odgrywaną postać. Niektórym wychodziło to naprawdę świetnie, szkoda tylko, że słuchaczy nie było więcej. Na zakończenie podano gorącą kawę i ciastka a każdy, kto przyniósł swoje wydanie *Lalki* mógł je opieczętować specjalną pieczęcią.

Krystyna Czausz Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowcu

W ogólnopolskiej akcji *Narodowe Czytanie* brały udział także inne biblioteki powiatu zamojskiego, m.in. w Krasnobrodzie, Zwierzyńcu, w Mokrem. Biblioteka w Sitnie akcję promowała podczas odbywających się w tym czasie dożynek gminnych. Mamy nadzieję, że do kolejnej edycji przystąpią następne placówki biblioteczne.

Książnica Zamojska partnerem akcji CzytaMy!

9 października 2015 r. w Książnicy Zamojskiej miały miejsce spotkania odbywające się w ramach akcji CzytaMy! Biblioteka była jednym z partnerów tego przedsięwzięcia, służącego promocji czytelnictwa poprzez pokazanie jak ważną rolę w życiu znanych ludzi kultury pełnią książki.

Zarówno w spotkaniu przedpołudniowym (dla dzieci) jak i wieczornym – dla wszystkich pozostałych, w Zamościu, uczestniczyły znane aktorki Aneta Todorczuk-Perchuć oraz Paulina Holtz. Rozmowy z nimi prowadziła Dorota Koman, redaktor książek i krytyk literacki.

Rozpoczynając część popołudniową, w której i ja miałam przyjemność uczestniczyć, prowadząca spotkanie na wstępie zaznaczyła, że mimo udziału w nim znamienitych gości, główną gwiazdą jest książka. Całe zaś spotkanie, zaproponowała, by stało się taką wspólną grą w „podaj dalej”. Oczywiście, tym „dalej podawanym” były ulubione książki obu pań. Przyniosły je ze sobą, interpretowały ulubione fragmenty, mówiły o tradycjach czytania w ich domach i rodzinach, i o ogromnym ich pragnieniu powrotu mody na czytanie.

Aneta Todorczuk-Perchuć swoje zwierzenia „z zakochania w książkach” rozpoczęła od interpretacji wierszy z antologii angielskiej i amerykańskiej poezji niepoważnej *Fioletowa krowa* w przekładzie Stanisława Barańczaka. Uwielbiane przez nią utwory, m.in. *Historia Henia Żurka* są również ulubionymi i dobrze znanymi wierszami jej dzieci, bowiem jak sama wyznała, czyta je im, a przez to i one same także dużo czytają. Również jej kochaną, dość odważną obyczajowo jest powieść Andrzeja Saramonowicza *Chłopcy*. Przez wielu uznawana za kontrowersyjną, pełna ciętego humoru, potrafi jednak dostarczyć czy-

telnikowi naprawdę szczerych wzruszeń. W rozmowie o ulubionych lekturach wspomniała także o sześciotomowym cyklu książek współczesnego skandynawskiego pisarza Karla Ove Knausgård *Moja walka*, a na dłużej zatrzymała się przy prozie Ignacego Karpowicza. Wzruszającą interpretacją, najpiękniejszego bodaj fragmentu *Sońki*, z całą pewnością poruszyła wszystkich uczestników spotkania, a doceniając własny język powieści, który sprawia, że czytelnik żyje emocjami jej bohaterów za każdym razem kiedy po nią sięga, udzieliła tej książce największej rekomendacji.

Wśród lektur polecanych przez Paulinę Holtz znalazła się książka Piotra Cieplaka *O niewiedzy w praktyce*. Dlaczego warto ją przeczytać? Bo, jak sama powiedziała „ta, zrodzona w czasie 31-dniowej, rowerowej podróży autora do Lizbony opowieść, napisana jest z ogromnym poczuciem humoru i najcudowniej bawi czytelnika”. Podczas rozmowy zarekomendowała także *Pasję według św. Hanki* Anny Janko oraz *Nasz mały PRL* Witolda Szablowskiego i Izabeli Meyzy. Do przeczytania tej ostatniej, ze względu na jej socjologiczny wydźwięk zachęcała przede wszystkim ludzi młodych, którzy z autopsji nie pamiętają „tytułowych” czasów.

Bezdiskusyjnej rekomendacji udzieliła także ponad 600-stronicowej, jak sama ujęła, fenomenalnej książce Gregory’ego Davida Robertsa *Shantaram*. Ta przygodowo-podróżnicza powieść, z akcją osadzoną w Indiach, opowiada prawdziwą historię samego autora, wciąż szukającego najmocniejszych życiowych wrażeń, łącznie z pobytem w australijskim więzieniu. Książka oceniona przez aktorkę jako „powieściowy majstersztyk” jest pochwałą mądrości cywilizacji Wschodu, która potrafi przynieść ukojenie i spokój, jakich próżno szukać w zachodnich cywilizacjach.

Również Dorota Koman, prowadząca rozmowę, dołożyła do listy książek koniecznie wartych przeczytania swoją propozycję. *Życie na drzwiach lodówki* Alice Kuipers zadedykowała tym szczególnie zabieganym. Rozmowa matki z córką, w formie notatek zapisanych pomiędzy codzienną gonitwą za zwyczajnymi sprawami skłania do refleksji nad tym, co jest w życiu najważniejsze i na co warto znajdować czas. Przykład książki, w której czytelnik odnajduje sam siebie, opowieści, które przepływają przez nas, bo przecież mimo tak wielu różnic wciąż jesteśmy do siebie bardzo podobni.

Na zakończenie spotkania, wśród publiczności, rozlosowane zostały upominki książkowe z dedykacjami.

Ideą akcji CzytaMY! organizowanej w czterech miastach w Polsce, w tym również w Zamościu było pokazanie roli książek jaką pełnią lub mogą/spelnić w życiu każdego z nas jeśli tylko zechcemy je czytać. Organizatorami kampanii były Fundacja Teraz Książka oraz księgarnie Matras. Akcji patronował Instytut Książki oraz serwis Lubimy Czytać.

Partnerem zamojskiej edycja CzytaMy! była Książnica Zamojska, wsparcia medialnego dodatkowo udzieliło Radio Lublin i „Tygodnik Zamojski”, a honorowo akcji patronowali Marszałek Województwa Lubelskiego i Prezydent Miasta Zamość.

Halina Zielińska, Książnica Zamojska

Dysleksja, dysgrafia, dysortografia

Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej od kilku lat organizuje seminaria przybliżające czytelnikom i użytkownikom biblioteki problemy osób niepełnosprawnych. Odbywają się one pod wspólnym hasłem *Budowanie przyjaznego świata dla osób niepełnosprawnych* i każdego roku dotyczą różnych niepełnosprawności, m.in. niewidzenia, głuchoty, problemów starości i innych. 30 października 2015 r. odbyło się piąte z tego cyklu seminarium, tym razem poświęcone *Dysleksji, dysgrafii i dysortografii*.

Pierwsza prelegentka Agnieszka Bałka (surdologopeda), pracująca w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Zamościu, przedstawiła temat: *Dysleksja jako zaburzenie neurorozwojowe*. Prelekcję wzbogacił pokaz multimedialny. Dysleksja to jedno z kilku zaburzeń uczenia się. Charakteryzuje się nieprawidłowym przebiegiem procesów przetwarzania fonologicznego, czyli nieprawidłowym rozpoznawaniem słów i sylab. Nie jest to jednak efekt ogólnego opóźnienia w rozwoju ani zaburzeń w postrzeganiu i rozumieniu otoczenia. Występuje często z dysgrafią (niewyraźne pisanie, nieprawidłowe łączenie liter) i dysortografią (popelnianie błędów ortograficznych pomimo znajomości zasad pisowni). Przyczyna występowania dysleksji nie jest dokładnie zbadana i upatruje się jej w czynnikach biologicznych, poznawczych i środowiskowych. U podstaw zaburzeń mogą być genetycznie uwarunkowane nieprawidłowości w budowie mózgu, a także zaburzenia w przetwarzaniu informacji wzrokowych i słuchowych. Dysleksja jest zaburzeniem występującym od urodzenia i ujawniającym się w ciągu życia osoby nią dotkniętej w różnorodny sposób. Mogą to być trudności w zapamiętywaniu nazwisk, przekręcanie ich, przejęzyczenia, trudności w rysowaniu i odczytywaniu wykresów, w orientacji przestrzennej, w czytaniu i zapisywaniu nut.

Ewa Borkowska-Sowa (neurologopeda) zaprezentowała temat *Od diagnozy do interwencji. Rola rodziców dziecka dyslektycznego*. Wystąpienie wzbogaciła swoim doświadczeniem z pracy z dziećmi dyslektycznymi. Dysleksji nie da się całkowicie zapobiec, ale można złagodzić jej konsekwencje. Powinna temu służyć wczesna diagnoza i program wczesnej interwencji. Pierwsze objawy

dysleksji powinien rozpoznać lekarz pediatra. Nie do przecenienia jest tu rola rodziców dziecka. System pomocy terapeutycznej w Polsce jest pięciopoziomowy, odpowiadający potrzebom dzieci o różnym stopniu nasilenia trudności w czytaniu i pisaniu. Pierwszy poziom to pomoc udzielana dziecku przez jego rodziców pod kierunkiem nauczyciela. Drugi to zespół korekcyjno-kompensacyjny. Zajęcia w zespole powinny być prowadzone przez nauczyciela terapeutę o specjalistycznym przygotowaniu (kurs terapii pedagogicznej). Trzeci poziom to terapia indywidualna. Czwarty to klasy terapeutyczne, w których, oprócz obowiązkowego programu nauczania, realizowane są autorskie programy dydaktyczne. Piąty i ostatni poziom to oddziały terapeutyczne stałego pobytu. Dzieci potrzebujące intensywnej i długotrwałej kuracji przebywają w nich od kilku miesięcy do roku.

Seminarium zakończyło wystąpienie Ewy Misiuty (terapeuta-pedagog) pracującej w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zamościu. Prelegentka rozwinęła temat *Dysleksja rozwojowa u dorosłych*, wzbogacając go ćwiczeniami praktycznymi. Rozdała zebrany *kwestionariusze objawów dysleksji u uczniów klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz testy wiedzy o dysleksji*, które wypełniali wszyscy obecni. Odpowiadała również na zadawane pytania w czasie dyskusji. Przygotowane materiały można było zabrać ze sobą. Urozmaiceniem i wzbogaceniem spotkania był występ wokalnie-muzyczny drużyny ZHP *Nieprzetarty Szlak*, prowadzonej przez harcmistrz Helenę Kamińską ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Zamościu. Był on przykładem na to, jakie efekty daje praca z dziećmi z wadami wymowy w praktyce. Podczas występu tych dysfunkcji nie było słychać.

W seminarium uczestniczyło 75 osób: młodzież, rodzice i nauczyciele pracujący w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Danuta Wójcik, Książnica Zamojska

Demografia a czytelnictwo

19 listopada 2015 r. w Książnicy Zamojskiej odbyło się seminarium *Demografia a czytelnictwo* zorganizowane wspólnie z Urzędem Statystycznym w Lublinie. Seminarium było jednym z kilku efektów podpisanego na początku 2015 r. porozumienia o współpracy obu instytucji. Patronat honorowy nad inicjatywą objęli: Sławomir Sosnowski – Marszałek Województwa Lubelskiego oraz Andrzej Wnuk – Prezydent Miasta Zamościa. Otwarcia seminarium dokonali przedstawiciele organizatorów: Halina Zielińska z Książnicy Zamojskiej i dr Krzysztof Markowski, dyrektor Urzędu Statystycznego w Lublinie, który pełnił

także rolę moderatora. Pierwsze wystąpienie Marka Tatarskiego, reprezentującego zamojski Oddział Urzędu Statystycznego w Lublinie, poświęcone było prezentacji wydawnictwa *Przemiany demograficzne w podregionie chełmsko-zamojskim w latach 2000-2014*. Na pytanie w jakim celu powstało to wydawnictwo padła odpowiedź, że z zapotrzebowania na dane statystyczne w okresie dużych zmian demograficznych, które mają wpływ na różne dziedziny życia społecznego. Publikacja przedstawia w formie tabelarycznej dane statystyczne na poziomie miasta, gminy, powiatu i podregionu obejmującego powiaty: biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, krasnostawski, tomaszowski i zamojski. Dane prezentowane są w postaci kartogramów i wykresów. W każdym powiecie omówiono najważniejsze wskaźniki demograficzne, w tym m.in.: przyrost naturalny ludności i migracje. Pokazana została też piramida wieku z prognozą na 2025 rok. Wydawnictwo ukazało się w wersji papierowej i w wersji elektronicznej.

Wystąpienie dr. Marcina Marczuka, przedstawiciela Urzędu Statystycznego w Lublinie, zatytułowane *Biblioteki w Polsce na początku XXI wieku w świetle danych GUS*, ilustrowane prezentacją multimedialną było niezwykle interesujące, wydawałoby się, szczególnie dla bibliotekarzy. Okazało się jednak podczas ożywionej dyskusji wywołanej przedstawionym tematem, że także publiczność „niebibliotekarska” miała wiele spostrzeżeń i refleksji dotyczących wpływu zmian demograficznych na działalność bibliotek. Dr Marcin Marczuk przeanalizował wyniki działalności bibliotek publicznych w skali kraju i na tym tle, bibliotek województwa lubelskiego. Porównywał dynamikę zjawisk w latach 1995-2014 oraz rok 2014 do roku poprzedniego. I tak liczba bibliotek, zarówno w kraju, jak i w województwie lubelskim spadła w omawianym okresie o 14,8%, ale w samym 2014 r. GUS zmian nie odnotował. Ciekawe zjawisko prelegent zauważył analizując zbiory bibliotek. W ostatnim 20-leciu zmniejszyły się księgozbiory w kraju o 4,4%, w woj. lubelskim o 21,8 (w 2014 r. odnotowano już tendencję wzrostową). Znacznie rośnie natomiast liczba wpływów do zbiorów bibliotecznych: o 19% w kraju i 55,4% na Lubelszczyźnie. W omawianym okresie spadła też liczba czytelników bibliotek w kraju o 10,3% (pomimo wzrostu liczby ludności o 0,7%) i o 13,8% w Lubelskiem, gdzie liczba ludności zmniejszyła się o 2,2%. Analizując strukturę wiekową czytelników daje się zauważyć największy spadek czytelnictwa w grupie wiekowej 16-24 lata oraz wzrost w grupie po 45 roku życia. Te dane mogą być jednym z dowodów na potwierdzenie tezy, że współczesna młodzież coraz rzadziej korzysta z księgozbiorów bibliotecznych przenosząc swoje zainteresowanie na inne nośniki informacji i kultury. Warto też przypomnieć niektóre wskaźniki biblioteczne, które zestawiał dr M. Marczuk. Dotyczą one okresu 2002-2014. Odnotowano wzrost liczby ludności przypadającej na 1 placówkę biblioteczną, w kraju o 15,4 % w woj. lubelskim o 4,8%, spadły natomiast księgozbiory bibliotek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, odpowiednio o 3,5% i 12,1%. Liczba czytelników na 1000 mieszkańców spadła

w kraju o 16,3%, w Lubelskiem o 15,4%, zaś liczba wypożyczeń na 1 czytelnika w skali kraju spadła o 7,6% a na Lubelszczyźnie wzrosła o 0,5%. Z danych GUS-owskich wynika, że poprawia się baza lokalowa placówek bibliotecznych i wyposażenie w nowoczesny sprzęt komputerowy. Biblioteki znacznie zwiększyły swoją ofertę kulturalno-oświatową dla swoich użytkowników.

Dalszą część seminarium stanowiły wystąpienia bibliotekarzy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie i Książnicy Zamojskiej.

W swoim referacie *Wpływ demografii na kształtowanie modelu współczesnej biblioteki publicznej – bibliotekarstwo województwa lubelskiego w latach 2009-2015* Małgorzata Pieczykolan, kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego WBP w Lublinie, pokazała wyniki czytelnicze i inne osiągnięcia bibliotek na tle różnych uwarunkowań wpływających na kształtowanie czytelnictwa. W skali województwa liczba czytelników spada. Wpływ na taką sytuację mają różne czynniki, a szczególnie demograficzne: systematyczne zmniejszanie się liczby mieszkańców, niż demograficzny, starzejące się społeczeństwo, migracja ludności (do miast i za granicę); społeczne: tj. konsumpcyjny model życia, rozwój nowych mediów, nawyki czytelnicze, zmiana sposobu obcowania z tekstem (Internet), zbyt wysokie ceny książek, likwidacja małych szkół wiejskich; ograniczenia bibliotek: głównie finansowe i kadrowe, ale też postępujący proces reorganizacji placówek bibliotecznych, ograniczanie wydatków na zakup nowości książkowych i czasopism do bibliotek.

Biblioteki XXI wieku zmieniają kierunek rozwoju. W odpowiedzi na potrzeby użytkowników coraz częściej stają się miejscem zdobywania informacji, wiedzy, edukacji, kultury i różnego rodzaju spotkań lokalnej społeczności. Placówki biblioteczne przez ostatnich kilka lat, dzięki różnorodnym programom wspomagającym zmieniły swoje oblicze. Pozyskały sprzęt komputerowy i bezpłatny dostęp do Internetu, poprawia się infrastruktura biblioteczna, większość bibliotekarzy uczestniczyła w szkoleniach specjalistycznych w ramach Programu Rozwoju Bibliotek, włączając się w ogólnopolskie, wojewódzkie i lokalne akcje i wydarzenia czytelnicze, promocyjne i społeczne. Jako przykład modelowej biblioteki, która przeszła proces przekształcania przestarzałej placówki bibliotecznej w instytucję nowoczesną, przyjazną i atrakcyjną dla wszystkich mieszkańców pokazano Miejską bibliotekę Publiczną we Włodawie. Placówka ta dobrze współpracuje z samorządem lokalnym, wielokrotnie nagradzana, jest wizytówką miasta.

Demografia a czytelnictwo w XXI wieku w świetle rozwoju elektronicznych nośników informacji to temat rozważań Ewy Hadrian, kierownika Działu Informacji i Promocji Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Obecna sytuacja w bibliotekach bardzo szybko ulega zmianom. Zmieniają się potrzeby użytkowników, którzy do nich przychodzą. Coraz częściej bibliotekarze muszą służyć szybką i aktualną informacją. Zmieniają się

nośniki wiedzy i kultury. Powszechnym źródłem informacji staje się ogólnodostępny Internet, ale wielu użytkowników potrzebuje przewodników we właściwym poszukiwaniu informacji. Podkreślono rolę Internetu dla współczesnego człowieka, ale zwrócono też uwagę na zagrożenia, jakie ze sobą niesie. Ponadto biblioteki, mając na uwadze potrzeby czytelników, coraz częściej gromadzą zbiory na różnych nośnikach, w tym elektronicznych. Coraz więcej placówek digitalizuje swoje najcenniejsze zbiory, udostępniając informacje o nich w sieci. Przykładem są lubelskie biblioteki i Książnica Zamojska, realizujące wspólny projekt Lubelska Biblioteka Wirtualna. Referentka pokazała jak przebiega proces cyfryzacji w ramach projektu. Zdigitalizowane zbiory, dostępne w formie elektronicznej przechowywane na serwerach będą służyły czytelnikom i badaczom. Przyczyni się to do ochrony szczególnie cennych zbiorów bibliotecznych (starodruków, starych czasopism regionalnych itp.). Należy mieć nadzieję, że nawyk korzystania z elektronicznych wersji książek, szczególnie wśród młodych czytelników, nie zastąpi przyjemności kupowania i czytania książek tradycyjnych.

Jak zmiany demograficzne wpływają na wyniki czytelnicze w bibliotekach powiatu zamojskiego przeanalizowała Danuta Zwolińska – instruktor Książnicy Zamojskiej. Tendencja spadkowa widoczna w większości bibliotek publicznych ma swoje przyczyny w spadającej liczbie ludności w poszczególnych gminach, znacznym spadku liczby dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, lawinowym migracjom zarobkowym mieszkańców poszczególnych gmin, zarówno za granicę, jak też do większych ośrodków miejskich w kraju. Niektórym placówkom bibliotecznym udało się odnotować tendencję wzrostową dzięki intensywnym działaniom animacyjnym, promocyjnym i kreatywności bibliotekarzy, jednakże i te nie gwarantują stałego wzrostu czytelnictwa. Analizując wyniki czytelnicze bibliotek daje się zauważyć przekierowanie oferty bibliotecznej na inne funkcje, które wynikają z zapotrzebowania użytkowników. Biblioteki coraz częściej stają się miejscem zdobywania informacji, edukacji, spotkań i działania różnych grup społeczności lokalnych.

Ostatni podczas tego seminarium referat *Czy demografia jest odpowiedzialna za nieczytanie? Fakty i mity* przedstawiła Halina Zielińska, kierownik Działu Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa Książnicy Zamojskiej. Odpowiedzi na to pytanie szukała zestawiając wyniki czytelnicze Książnicy Zamojskiej osiągnięte w latach 2010-2015 oraz analizując zmiany demograficzne w tym okresie. Od 2010 r. zauważalny jest stopniowy, ale niestety systematyczny spadek wyników czytelniczych. Wśród istotnych przyczyn, które mogą mieć wpływ na poziom aktywności czytelniczej środowiska należy wymienić stan sieci bibliotecznej i dostępność do bibliotek, dopływ nowości do zbiorów, upowszechnianie czytelnictwa oraz uwarunkowania demograficzne. Omawiając stan sieci bibliotek na terenie Zamościa stwierdzono, iż mieszkańcy południowej części miasta mają zbyt dużą odległość do biblioteki. Ponadto utrudnieniem

dla osób z problemami w poruszaniu się jest lokalizacja pięciu bibliotek filialnych na I piętrze w budynkach bez wind. Na pewno podniesieniu czytelnictwa przyczyniłoby się zwiększenie dopływu nowych książek do bibliotek. Obecna sytuacja w tym zakresie jest dość stabilna, choć daleka od zakładanych standardów. Stale wzrasta natomiast oferta działań kulturalno-oświatowych nakierowanych na rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa. Oferta Książnicy jest bardzo bogata i kierowana do różnych grup wiekowych i społecznych. Omawiając zmiany demograficzne w Zamościu za oczywisty uznano wpływ spadku liczby ludności na spadek liczby czytelników, ale niepokoi spadek liczby czytelników wyrażony w % (tzw. wskaźnik rozczytania). Wskaźnik ten byłby na pewno wyższy, gdyby możliwe było ustalenie faktycznej liczby mieszkańców miasta. Z obserwacji wynika, że znaczna część zameldowanych w Zamościu mieszkańców przebywa za granicą lub w większych ośrodkach miejskich. Wysłunęto hipotezę, że być może najbardziej prawdopodobną liczbę mieszkańców udałoby się ustalić na podstawie deklaracji śmieciowych? Wydaje się, że spadek wskaźnika rozczytania byłby znacznie mniejszy.

Badania Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej wykazują, że po książki najczęściej sięgają ludzie młodzi, najrzadziej grupa po 60. roku życia. Analizując zmiany demograficzne należy spodziewać się dalszego spadku czytelnictwa, gdyż coraz szybciej spada liczba ludzi młodych, a przybywa seniorów. Planując działania bibliotek na najbliższy okres należy wziąć to zjawisko pod uwagę i przeciwdziałać dalszemu spadkowi czytelnictwa. Wskazane byłoby też przeanalizowanie wszystkich powodów, dla których ludzie w różnym wieku sięgają po książki (albo też ich unikają) i wykorzystać je przy optymalizowaniu działalności bibliotecznej.

„Nie każdy potrafi tak ciekawie mówić o demografii”, „bardzo ciekawy temat seminarium, i taki na czasie” – mówili na zakończenie uczestnicy przedsięwzięcia. W seminarium uczestniczyło 66 osób przedstawicieli bibliotek miasta i powiatu zamojskiego, szkół i innych instytucji zainteresowanych rozwojem czytelnictwa i wreszcie przedstawiciele Urzędu Statystycznego z terenu województwa lubelskiego. Seminarium towarzyszyły wystawy przygotowane przez organizatorów: *Przemiany demograficzne w podregionie chełmsko-zamojskim*, prezentująca publikacje Urzędu Statystycznego w Lublinie oraz *Poznajemy pracę statystyka – zajęcia edukacyjne dla najmłodszych* będąca efektem przeprowadzonych zajęć bibliotecznych dla najmłodszych w zakresie wiedzy statystycznej.

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Jasne, pogodne dni z Grechutą

spotkanie biblioteczne z cyklu *Rozmowy o książce*

17 grudnia 2015 roku odbyło się w Filii nr 6 Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu spotkanie poświęcone twórczości Marka Grechuty. Jest to już kolejne spotkanie, które odbyło się w tej Filii, znajdującej się na terenie osiedla Karolówka. Odbywają się one raz w miesiącu, w czwartki. Pierwsze miało miejsce 5 marca 2015 roku. A zatem to już prawie rok, gdy mieszkańcy Karolówki (i nie tylko) spotkali się, aby porozmawiać o książkach. Wydaje się, że to dobry moment na refleksję na temat tych spotkań.

Każde z nich to okazja, by bliżej poznać książki, ale by także, tak po prostu, spotkać się z drugim człowiekiem i wymienić się poglądami, opiniami. Jakkolwiek spotkania poświęcone są literaturze, to jednak zawsze między uczestnikami wywiązuje się rozmowa na tematy niezwiązane z twórczością literacką. Wydaje się, że to bardzo dobrze, gdyż pozwala na zacieśnianie więzi międzyludzkich. A przecież we współczesnym świecie mamy tak mało okazji, by usiąść i choć przez chwilę, na spokojnie porozmawiać z innymi osobami. Każdy dokądś goni, gdzieś się śpieszy, a te spotkania dają możliwość choć na chwilę się zatrzymać i porozmawiać między sobą, tak zwyczajnie: o życiu, pracy, radościach i smutkach.

Można wręcz powiedzieć, że spotkaniom tym przyświeca cel nie tylko poszerzania horyzontów intelektualnych, wiedzy o literaturze, ale także budowania relacji międzyludzkich. Warto w tym miejscu zacytować wiersz ks. Twardowskiego, który zwracał uwagę na to, że zawsze powinniśmy znaleźć czas dla drugiego człowieka. Nie wiemy ile jeszcze dni przed nami i przed innymi ludźmi. Wydaje nam się, że mamy jeszcze czas, ale przecież to może być mylące:

*Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą
zostaną po nich buty i telefon głuchy
tylko to, co nieważne jak krowa się wlecze
najważniejsze tak prędkie, że nagle się staje (...)
Nie bądź pewny, że czas masz, bo pewność niepewna*

Książd Twardowski potrafił ubrać w piękne słowa myśli, które przychodzą każdemu z nas do głowy. Cykl *Rozmów o książce* pozwala na poznanie i otwarcie się na osoby z naszego otoczenia. Jest okazją do tego, by nie tylko porozmawiać o literaturze, ale by także bliżej poznać ludzi z naszego środowiska.

Każde spotkanie rozpoczyna się od swobodnej rozmowy między uczestnikami. Każdy opowiada o sobie, o swoich przemyśleniach. Przebiega ono w niemalże rodzinnej atmosferze, gdyż na stole pojawia się kawa, herbata, ciastka.

Jak dotąd podczas tych spotkań były poruszane takie kwestie jak: literatura popularna, literatura faktu, poezja, adaptacje filmowe i inne. W zasadzie każdy może znaleźć coś dla siebie: są miłośnicy literatury popularnej (romansów, kryminałów), inni wolą poezję, a jeszcze inni interesują się literaturą faktu. Tematy spotkań są wybierane przez uczestników. Po wstępnej dyskusji na tematy dowolne, następuje przejście do zasadniczego celu spotkania, czyli na rozmowę o wybranym wcześniej zagadnieniu. Następuje krótkie wprowadzenie jednego z uczestników w dany temat. W dalszej części każda z osób (jeśli oczywiście wyraża taką wolę), przedstawia własny punkt widzenia na daną kwestię.

Tak oto wygląda każde ze spotkań. Nie inaczej było 17 grudnia zeszłego roku. Jak zwykle przebiegało ono w miłej, przyjaznej atmosferze. Jako motto spotkania posłużył fragment wiersza Marka Grechuty *Świecie nasz*:

*Świecie nasz –
Daj nam wiele jasnych dni
(...)
Świecie nasz –
Daj nam radość, której tak szukamy*

Wydaje się, że można sparafrazować ten fragment i powiedzieć, że Marek Grechuta to poeta, który dał nam zarówno wiele jasnych dni jak i radość, której każdy z nas szuka.

Podczas tych cyklicznych spotkań nie sposób było pominąć postaci Grechuty, który przecież dorastał w Zamościu. Był związany z naszym miastem. Temat spotkania został wybrany przy aprobacie wszystkich uczestników. I trudno się dziwić, w końcu któż z nas nie zna postaci tego barda. Wydaje się, że to jeden z najbardziej znanych dwudziestowiecznych polskich poetów.

Tłem dla rozmowy o twórczości Grechuty były utwory liryczne w jego wykonaniu. Każdy z uczestników, jakkolwiek był już wcześniej zaznajomiony z jego twórczością, zasluchał się choć na moment. Wobec jego utworów trudno przejść obojętnie. Poruszają one strunę w duszy każdego człowieka. Słuchając piosenek śpiewanych przez Grechutę zapomina się o troskach dnia codziennego. Jego teksty mają specjalną moc, dzięki którym można z większym optymizmem patrzeć w przyszłość.

Jako wstęp spotkania posłużyło przytoczenie biografii Grechuty przez jednego z uczestników. Okazało się, że każdy w jakimś zakresie zna jego biografię, stąd też nastąpiła wymiana myśli wśród dyskutantów. Każdy dodał jakieś znane przez siebie fakty z życia barda. Wywiązała się dyskusja między rozmówcami. Temat rozmów zdominował szczególnie zamojski etap z życiorysu poety. I trudno się dziwić. W końcu nie każde miasto może pochwalić się tak wybitną postacią.

W dalszej części spotkania czytano na głos ulubione wiersze Grechuty. Z bogactwa tekstów każdy wybrał coś dla siebie. Trudno znaleźć drugiego poetę, który wypowiadałby się na tak wiele różnych tematów. Szczególnie jednak zaprzętały go zagadnienia egzystencjalne: miłość, przyjaźń, dobro itd.

Grechuta to jednak nie tylko tekściarz, ale także wykonawca utworów napisanych przez innych poetów, takich jak: Ewa Lipska, Stanisław Barańczak, Jonasz Kofta i inni. Utwory tych twórców w wykonaniu Grechuty nabierają jednak głębszego wymiaru. Bard potrafił wydobyć z nich to, co najcenniejsze. Poprzez swój śpiew przydawał im dodatkowego sensu.

Jego twórczość jest niejako drogowskazem dla każdego z nas. Podążając tokiem myśli barda, można stwierdzić, iż każdy dzień, który jest przed nami to wartość sama w sobie. Grechuta uczy nas, abyśmy potrafili zapomnieć o tym, co było, i że należy z odwagą patrzeć w przeszłość, gdyż:

*Ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy,*

Jego utwory są pełne tego typu bon motów, stąd też nie dziwi, że jego twórczość cieszy się niesłabnącą popularnością.

Podczas czwartkowego spotkania uczestnicy przytaczali cytaty z jego tekstów (zarówno tych napisanych przez niego, jak i tych które on tylko wykonywał jako pieśniarz). Jakkolwiek każdy lepiej lub gorzej znał jego twórczość, to jednak bogactwo treści zawarte w tych tekstach, uzmysłowiło każdemu, jak wiele straciliśmy, gdy Grechuty zabrakło pośród nas. A przecież tyle jeszcze moglibyśmy się od niego nauczyć. Jego zabrakło, jednak zostały po nim teksty, które uczą nas, iż:

*Rozstanie to nadzieja, że
spotkamy się za chwilę, a może dwie*

Jakkolwiek spotkanie z 17 grudnia 2015 r. jest już za nami, to jednak kolejne przed nami. I niech ten cytat posłuży jako zapowiedź kolejnych owocnych debat o literaturze w ramach cyklicznych *Rozmów o książce*.

Agnieszka Matwiejczuk

Uzależnieni od czytania

Taki tytuł nosił projekt realizowany w bibliotekach Książnicy Zamojskiej od maja do grudnia 2015 r. Projekt skierowaliśmy do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, od podstawówki po gimnazja, a głównym jego celem była promocja zdrowego stylu życia poprzez zaproponowanie alternatywnych form spędzania

czasu wolnego, przy jednoczesnym uświadamianiu skali zagrożeń, jakie niosą za sobą alkohol i inne środki psychoaktywne.

Oddziaływanie profilaktyczne książki i biblioteki oraz zadań w niej realizowanych ma niebagatelne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w trudnym okresie dorastania. Projekt był więc zorientowany na takie zajęcia, które pokazują, że można żyć lepiej, inaczej, bez papierosów, narkotyków, alkoholu, agresji i przemocy. Działania nasze miały na celu ukazanie nie tylko zagrożeń wynikających z wszelkich uzależnień, ale przede wszystkim miały podnieść i pogłębić świadomość przyczyn sięgania po narkotyki, alkohol czy nikotynę, pomóc podejmować trafne decyzje, uczyć postaw asertywnych, radzenia sobie w trudnych momentach życiowych wyborów, rozbudzać ciekawość świata. Ponadto miały zmotywować dzieci i młodzież do osobistego rozwoju i kreować pozytywne wzory spędzania czasu wolnego. Idea wykorzystania książki jako jednoznacznie dobrego wzorca do kształtowania właściwych postaw życiowych i budowania całego systemu wartości oraz ukazanie biblioteki jako miejsca, sprzyjającego rozwojowi własnej osobowości, zdobywania wiedzy i przyjaciół – to również bardzo ważny cel zadania. Występując z tą inicjatywą staraliśmy się umocnić swój wizerunek jako instytucji kształtującej i stymulującej asertywne postawy dzieci i młodzieży wobec zagrożeń świata współczesnego, a jednocześnie wyjść naprzeciw oczekiwaniom środowisk lokalnych na programy profilaktyczne z poziomu profilaktyki uniwersalnej. Zapotrzebowanie na takie działania występowało i występuje ciągle, zarówno ze strony placówek oświatowo-wychowawczych, jak i rodziców i opiekunów dzieci, zgłaszających trudności w radzeniu sobie z zagrożeniem wszelkimi uzależnieniami.

Projekt *Uzależnieni od czytania* realizowaliśmy w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży Książnicy Zamojskiej oraz w Filiach nr 1, nr 2, nr 3, nr 4 i nr 6. Realizatorami zadań w projekcie były zarówno pracownice poszczególnych placówek bibliotecznych (Joanna Kołtun, Renata Michalik, Anna Blonka, Elżbieta Szczurek, Jadwiga Kucharska, Elżbieta Szykuła, Anna Wróbel, Elżbieta Rdziejewska, Alicja Nizioł i Barbara Tracz), jak i zaproszeni przez nas do współpracy liczni wykonawcy. Współrealizatorami byli więc pisarze – regionaliści: Jarosław Siek i Zbigniew Dmitroca; pisarki Ewa Nowak i Renata Piątkowska; Jadwiga Poświatowska – realizator prelekcji prozdrowotnych, pracownik Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zamościu; Anna Górską i Izabella Kwiatkowska – certyfikowane psychoterapeutki Zamojskiego Stowarzyszenia Zdrowia Psychicznego, realizatorki warsztatów profilaktycznych; krakowski Teatr KURTYNA; Zofia Piątkowska-Wolska – założycielka Wydawnictwa TIBUM, certyfikowanego wydawcy teatrzyków kamishibai. Warsztaty biblioterapeutyczne przeprowadziły nasze koleżanki: Dorota Usidus i Joanna Grabczak, posiadające certyfikaty ukończenia kursu biblioterapii III stopnia, na co dzień pracujące z dziećmi i młodzieżą. Koordynatorem projektu była Beata Węclawik.

Otwarcie projektu poprzedził etap przygotowawczy, obejmujący m.in. promocję przedsięwzięcia, zakup materiałów plastycznych i biurowych niezbędnych do realizacji zadania, upominków dla uczestników zajęć. Wszystkie jednostki realizujące program otrzymały upominki dla uczestników zajęć wakacyjnych. Zamówiono artykuły spożywcze na realizowane w okresie lipca i sierpnia zajęcia biblioteczne. Po wakacjach sukcesywnie realizowano kolejne zadania. Ustalono wszystkie terminy spotkań, warsztatów, spektakli teatralnych i prelekcji prozdrowotnych. Zakupiono książki na spotkania z pisarkami oraz przenośne ekrany do realizacji prelekcji. Opracowano i rozpropagowano w środowisku regulamin konkursu plastycznego. Z nagrodzonych prac plastycznych powstał kalendarz na rok 2016. Wszystkie prace nagrodzone i wyróżnione zostały również zaprezentowane na wystawie, przygotowanej w siedzibie Książnicy Zamojskiej, którą można było oglądać w dniach 23 listopada – 17 grudnia 2015 r.

W ramach projektu zrealizowano następujące formy i działania:

– **warsztaty kamishibai** – „kamishibai” to japoński teatr ilustracji, teatr obrazkowy, który wykorzystuje kartonowe plansze z obrazkami i tekstem oraz drewnianą skrzynkę na wzór parawanu z teatrzyków marionetkowych. Wywodzi się z XII-wiecznych japońskich teatrów dla ludzi niepiśmiennych, w których przedstawiano moralizatorskie opowieści, dzięki którym mogli oni właściwie postępować. Szukając nowych, niekonwencjonalnych form zachęcenia dzieci i młodzież do czytania wartościowych książek, zaproponowaliśmy tę nową formę pracy edukacyjnej dzieciom z klas II-III szkoły podstawowej. Teatr kamishibai jest bardzo skuteczną metodą nauki czytania, opowiadania, rysowania i pisania dla dzieci. Warsztaty przeprowadzone przez Zofię Piątkowską-Wolską z Wydawnictwa TIBUM, zapoznały dzieci z interaktywną formą pracy z tekstem. Dzieci brały bardzo aktywny udział w opowiadaniu, czytaniu czy rysowaniu. Odpowiadały na pytania prowadzącej, śledząc rozwój wypadków zarówno w warstwie tekstowej, jak i ilustracyjnej. Wykorzystane teksty (np. *Kotka Milusia*, *Rower Walentynki* czy *Mój przyjaciel Kemushi*) opowiadały o empatii, altruizmie, przyjaźni, podejmując również tematy samotności czy granic naszej wolności, robiąc to w bardzo prosty sposób, dostosowany do możliwości percepcyjnych młodszych dzieci. Częścią składową przeprowadzanych warsztatów było także tworzenie przez dzieci własnych opowieści i ich prezentacja w teatrzyku. Zaproponowane przez nas warsztaty spotkały się z bardzo dobrym odbiorem, zarówno wśród uczestniczących w nich dzieci, jak i nauczycieli. Kamishibai to forma pracy z tekstem literackim bardzo aktywizująca odbiorcę.

Zofia Piątkowska-Wolska przeprowadziła także warsztaty z wykorzystania teatrzyków kamishibai w pracy z czytelnikiem dla pracowników bibliotek publicznych, szkolnych, dla nauczycieli i pracowników przedszkoli oraz plastyków. Warsztat ten spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem bibliotekarzy i nau-

czycieli, wszyscy jego uczestnicy otrzymali certyfikaty uczestnictwa w szkoleniu. Jednocześnie była to też świetna możliwość propagowania w naszym mieście tej nowej formy pracy z czytelnikiem.

– **warsztaty biblioterapeutyczne**, skierowane były do dzieci w wieku szkolnym. W oparciu o wybrane teksty literackie, których tematami przewodnimi były uczucia – przyjaźń, nieśmiałość, radzenie sobie ze złością i agresją, zrealizowano cztery warsztaty.

– **Z książką zwiedzamy świat** – cykl zajęć dla dzieci i młodzieży, które zostały przygotowane z myślą o uczniach szkół podstawowych i ponadpodstawowych, spędzających wakacje w mieście. Zajęcia wakacyjne odbywały się we wszystkich placówkach realizujących projekt, w każdy wtorek i czwartek lipca i sierpnia. Uczestnikom zajęć zaproponowaliśmy głośne czytanie książek, zabawy integracyjne i ruchowe, zajęcia plastyczne, inscenizacje, konkursy. Czytana literatura, zarówno polska, jak i obca, była dobrana tak, aby rozbudzać w dzieciach ciekawość świata, chęć poznawania innych krajów, ich mieszkańców, kultury, historii i zabytków. Jednocześnie promowałyśmy książki dotyczące Polski, pięknych polskich legend i baśni, ciekawych miejsc wartych odwiedzenia. Naszym celem było też pokazanie jednoznacznie pozytywnego bohatera, promowanie pozytywnych wzorców zachowań oraz ukazanie biblioteki jako miejsca, w którym dzieci i młodzież mogą rozwijać swoje zainteresowania, zdobywać przyjaciół, a przede wszystkim miło i bezpiecznie spędzić czas wolny.

Uczestnikom zajęć wakacyjnych zaproponowaliśmy szeroki wachlarz zajęć plastycznych z wykorzystaniem najróżniejszych technik. Były więc zajęcia polegające na malowaniu kredkami, pastelami i farbami (także z wykorzystaniem bardzo ciekawej techniki malarstwa kropkowego Aborygenów – dot painting), lepienie z gliny, plasteliny, modeliny, techniki składania papieru origami, techniki kolażu i wszelkiego rodzaju wycinanek i wyklejanek. Nie zabrakło także konkursów literackich czy małych form teatralnych – dzieci przygotowywały przedstawienia, pisząc własny tekst, wykonując samodzielnie maski i kostiumy. Zajęcia odbywały się z wykorzystaniem wielu książek podróżniczych, map, globusów czy ciekawostek związanych z omawianym państwem (np. na zajęciach o Rosji dzieci miały okazję zobaczyć matroszki, rosyjski samowar, a na spotkaniu poświęconym Maroko – skosztować marokańskich ciasteczek z sezamem). Wykorzystane były również teatrzyki kamishibai. Ta forma prezentacji opowiadań cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem dzieci, bardzo chętnie tworzyły także własne opowieści.

Niewątpliwie dużym uatrakcyjnieniem naszych zajęć wakacyjnych były również spotkania z pisarzami regionalnymi. Gośćmi w naszych bibliotekach byli Jarosław Siek i Zbigniew Dmitroca. Obaj twórcy opowiadali o swojej pracy, inspiracjach, prezentowali swoje książki. Każdy z nich zrobił to inaczej. Jarosław Siek swoje opowieści prezentował wykorzystując najnowsze techniki

medialne. Natomiast Zbigniew Dmitroca zaskoczył dzieci swoją walizką, w której miał *Teatrzyk jak się patrzy*. Spotkania były bardzo żywiołowe, autorzy „wciągali” do swoich prezentacji dzieci, tworząc wspólnie krótkie opowieści czy zachęcając do samodzielnego wymyślenia wierszyka lub fraszki.

Wszyscy uczestnicy zajęć wakacyjnych otrzymywali soki i drożdżówki oraz drobne upominki – nagrody. Większość powstałych na spotkaniach prac plastycznych była prezentowana na wystawach w naszych placówkach oraz na naszych stronach internetowych.

– **warsztaty profilaktyczne *Fakty i mity o dopalaczach i marihuanie***, przeprowadzone Izabellą Kwiatkowską i Anną Górską, a skierowane do klas II i III gimnazjum. Ich celem było uzmysłowienie młodzieży ogromnych zagrożeń płynących z „brania” różnego rodzaju używek, ale również i wskazanie możliwości wyjścia z nałogów – pomoc pedagoga i terapeuty, telefony zaufania, leczenie na oddziałach zamkniętych. Terapeutki jako punkt wyjścia do rozmowy z młodzieżą wykorzystaly film *Decyzja należy do ciebie*, ukazujący losy młodego chłopaka, uzależnionego od marihuany i postawy jego przyjaciół oraz rodziny wobec tego problemu. Przeprowadzone warsztaty jednoznacznie pokazały, że spotkania takie są ogromnie potrzebne, bo mimo tak dużych możliwości zapoznania się z problemem dopalaczy (media społecznościowe, Internet, radio, TV, prasa, książki) młodzież ma bardzo „zaciemniony” obraz uzależnień, niejednokrotnie zupełnie nie zdając sobie sprawy z groźnego niebezpieczeństwa.

– **spotkania autorskie z Renatą Piątkowską i Ewą Nowak**

Młodszym dzieciom zaproponowaliśmy spotkanie z Renatą Piątkowską. Pisarka wyjątkowo szybko nawiązywała świetny kontakt z dziećmi, bez względu na to, czy byli to uczniowie klas pierwszych czy czwartych. Tematy jej książek – opowieści o zwierzętach (o prawdziwych zwierzętach i ich przygodach), o polskich przysłowiach i powiedzeniach, niezwykle humorystyczne opowiadania dla przedszkolaków – zaciekały wszystkich uczestników, także towarzyszących dzieciom nauczycieli. Zdecydowanie również walor tych spotkań został podniesiony przez towarzyszącą pisarce Malwinę Kożurno – zawodowego lektora, która w niewiarygodny wprost sposób interpretowała teksty Renaty Piątkowskiej, wywołując co chwila salwy śmiechu, zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych.

Także spotkania z Ewą Nowak były wspaniałą okazją do poznania niezwykle ciekawej i empatycznej osoby, pisarki bardzo zaangażowanej w sprawy dzieci i młodzieży, łatwo nawiązującej kontakt z publicznością.

W trakcie spotkań dzieci miały możliwość zadawania pytań pisarkom, mogły również zdobyć autograf – wpis do książek autorek. Na spotkania autorskie zostały zakupione do każdej biblioteki książki pisarek.

– **spektakle terapeutyczne teatru *KURTYNA***, goszczącego w naszych placówkach w październiku, który zaprezentował młodzieży trzy spektakle (*Nie*

jesteś sam i Bilet do raju). Ich główne wartości dydaktyczne i profilaktyczne koncentrowały się wokół przyczyn i skutków braku dobrych relacji młodzieży i rodziców, problemów z agresją i przemocą rówieśniczą, braku autorytetów oraz zagrożeń wynikających z uzależnień od narkotyków, zwłaszcza tzw. „nowych narkotyków”, czyli dopalaczy. Oglądając spektakle młody widz miał szansę utwierdzić się w przekonaniu, że tylko mocne autorytety moralne, zdrowa rodzina, rozważa i mądrość oraz przekonanie o własnej sile pozwoli uniknąć pułapek w przeżyciu życia „na skrót”. Po każdym spektaklu miał miejsce krótka wykład skierowany do młodzieży, a uzmysławiający jej, że tylko mocny system wartości i umiejętność powiedzenia „nie”, bez względu na konsekwencje w grupie rówieśniczej, może niejednokrotnie uratować zdrowie, a coraz częściej i życie młodego człowieka.

– **prelekcje prozdrowotne *Zdrowy styl życia – bez tytoniu, alkoholu i dopalaczy***, realizowane w październiku i listopadzie przez Jadwigę Poświatowską, promujące zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży oraz pokazujące zagrożenia, które niosą za sobą używki i dopalacze. Jadwiga Poświatowska przedstawiła uczniom czynniki, które wpływają na ich zdrowie, jak mają o nie dbać, jak się odżywiać, jak regenerować organizm poddany stresowi (sport, spotkania z kolegami, polubienie siebie). Następnie w bardzo zwięzły i zrozumiały sposób przedstawione zostały zagrożenia wynikające z palenia tytoniu i picia alkoholu. Najwięcej uwagi poświęcono tzw. „nowym narkotykom”, czyli dopalaczom i niezwykle groźnym skutkom (niestety, bardzo często śmiertelnym) ich zażywania. Wszystko to w bardzo nowoczesnym pokazie slajdów.

– **konkurs plastyczny *Stawiam na... Mój bohater literacki***, którego regulamin został opracowany i ogłoszony we wrześniu 2015 r. Skierowany był do uczniów zamojskich szkół podstawowych i gimnazjów. Jego cele określono następująco: wskazanie i przybliżenie dzieciom i młodzieży pozytywnych wzorców bohaterów literackich, promowanie właściwych postaw – przyjaźni, uczciwości, pracowitości, empatii i szacunku do innych oraz aktywizacja czytelnicza dzieci i młodzieży. Ważnym celem konkursu było również rozwijanie i doskonalenie talentów i umiejętności plastycznych dzieci i młodzieży. Przewidziano udział 120 uczestników w trzech kategoriach wiekowych: klasy I-III, klasy IV-VI szkoły podstawowej oraz kategoria III – uczniowie gimnazjum. Zainteresowanie dzieci i młodzieży było olbrzymie. W konkursie wzięło udział 528 uczestników, wpłynęły 543 prace plastyczne. Ocena prac odbyła się 18 listopada 2015 w siedzibie Filii nr 3, a w skład Komisji Konkursowej weszli: Marek Rzeźniak oraz Katarzyna Bednarczuk i Elżbieta Szczurek. Ze względów formalnych ocenie nie podlegało 26 prac. Komisja przyznała 13 nagród głównych i 20 wyróżnień. Nagrodzone prace zostały wykorzystane do zilustrowania Kalendarza na 2016 rok, będącego wydawnictwem podsumowującym konkurs.

– wystawa pokonkursowa *Stawiam na... Mój bohater literacki*, prezentująca nagrodzone i wyróżnione prace plastyczne, została zorganizowana w Książnicy Zamojskiej i była dostępna dla wszystkich odwiedzających bibliotekę w dniach 23 listopada – 18 grudnia 2015 r.

– *Ilustrowany kalendarz na rok 2016* – wydawnictwo pokonkursowe, prezentujące prace nagrodzone w konkursie plastycznym *Stawiam na... Mój bohater literacki*. Głównym zadaniem publikacji była zarówno prezentacja prac plastycznych dzieci i młodzieży, jak i szeroko rozumiana promocja biblioteki i działań w niej realizowanych. Prezentowane w *Kalendarzu* prace wpisały się doskonale w promocję właściwych postaw bohaterów literackich oraz książek, z których zostali oni zaczerpnięci. Oprócz niewątpliwych wartości artystycznych, *Kalendarz* ukazał całe spektrum pięknych, dobrych i mądrych bohaterów literackich – Anię z Zielonego Wzgórza, hobbita, Króla Maciusia Pierwszego, Małego Księcia, Czerwonego Kapturka, Plastusia czy Pippi (oraz wielu innych). Wydrukowano 230 egzemplarzy *Kalendarza*, otrzymali go laureaci konkursu oraz osoby zaangażowane w realizację zadania. Część egzemplarzy została również przekazana instytucjom kultury.

– **impreza podsumowująca projekt *Uzależnieni od czytania***, zorganizowana w Książnicy Zamojskiej 11 grudnia 2015 roku. Zostali na nią zaproszeni wszyscy laureaci konkursu plastycznego *Stawiam na... Mój bohater literacki*, bibliotekarze, nauczyciele, pedagodzy, realizatorzy zadań oraz osoby zaangażowane w realizację projektu, przedstawiciele władz i lokalnych mediów. W jej trakcie przedstawiono informację o zrealizowanych zadaniach oraz ich efektach. Odbyło się również wręczenie nagród i wyróżnień laureatom konkursu oraz podziękowań wszystkim zaangażowanym w projekt.. Impreza zakończyła się słodkim poczęstunkiem dla wszystkich zaproszonych gości.

Łącznie w ramach projektu zorganizowano 129 imprez, które zgromadziły 3 254 uczestników

Analiza przebiegu zadań zaplanowanych w projekcie pozwala stwierdzić, że jego części składowe optymalnie wpisały się w potrzeby środowiska, do którego były adresowane. Zrealizowane zadania cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem i bardzo dobrym odbiorem społecznym. Cykliczne spotkania realizowane podczas wakacji stanowiły doskonałą alternatywę spędzenia czasu wolnego dla uczniów przebywających w domu. Bezpośredni kontakt z ciekawą książką i biblioteką, także możliwość poznania i spotkania pisarza – okazały się „strzałem w dziesiątkę”. W każdy wtorek i czwartek wakacji biblioteki pełne były dzieci i młodzieży, a ciekawe zajęcia realizowane przez naszych pracowników, z wykorzystaniem najróżniejszych kreatywnych form plastycznych i literackich, spotykały się z bardzo dobrym odbiorem. Również zrealizowane wcześniej, w czerwcu, warsztaty biblioterapeutyczne i warsztaty z kamishibai (dla zorganizowanych grup dzieci), zostały ciepło przyjęte zarówno przez dzieci, jak

i ich opiekunów. Nie mniejszym powodzeniem cieszyły się również wszystkie formy zaproponowane dzieciom i młodzieży po wakacjach. Realizowane zajęcia, zarówno te „lżejszego” kalibru – niezwykle radosne i pełne humoru spotkania z pisarkami Renatą Piątkowską i Ewą Nowak, jak i edukacyjno-profilaktyczne warsztaty, prelekcje prozdrowotne oraz spektakle teatralne, spotkały się tylko z pozytywnymi komentarzami. Potwierdzają to wszystko bardzo satysfakcjonujące dane liczbowe. Zwłaszcza liczba uczestników konkursu plastycznego przerosła nasze najśmielsze oczekiwania (planowano 120 uczestników, a udział wzięło 528 osób, wpłynęły 543 prace plastyczne). Wydaje się więc, że realizowany projekt spełnił pokładane w nim nadzieje. Naszą szeroką ofertą objęliśmy praktycznie wszystkie placówki oświatowe na terenie miasta (szkoły podstawowe i gimnazja), co powodowało, że bardzo duża grupa dzieci i młodzieży mogła poznać biblioteki i miała szansę zapoznania się z szeroko rozumianą profilaktyką uzależnień.

Beata Węclawik, Książnica Zamojska

Nowatorskie formy edukacyjne w bibliotekarstwie

W dniach 23-26 września 2015 r. odbyła się w Toruniu międzynarodowa konferencja *Nowatorskie formy edukacyjne w bibliotekarstwie*. Jej organizatorem był Polski Związek Bibliotek, świętujący w 2015 roku jubileusz.

Polski Związek Bibliotek powstał jako stowarzyszenie, w 1999 roku, z inicjatywy Jana Krajewskiego – ówczesnego dyrektora Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chełmży oraz grupy dyrektorów polskich bibliotek publicznych, w następstwie reform administracyjnych w Polsce. Celem stowarzyszenia jest konsolidacja polskich bibliotek i reprezentowanie ich wobec władz parlamentarnych, rządowych i samorządowych, zmierzanie do poprawy funkcjonowania polskich bibliotek. M.in. PZB organizuje konferencje, warsztaty, szkolenia i konkursy na tematy związane z działalnością bibliotek oraz reprezentuje środowisko bibliotek w pracach nad inicjatywami legislacyjnymi, składając wnioski prawne, organizacyjne i finansowe do organów stanowiących prawo biblioteczne oraz organizatorów instytucji kultury. Obecnie PZB zrzesza 137 członków.

Podczas konferencji omawiano istotne dla polskich bibliotek tematy. Współczesne biblioteki publiczne to instytucje kultury, które oprócz gromadzenia i udostępniania zbiorów prowadzą działalność edukacyjno-kulturalną promującą czytelność. W dobie spadku zainteresowania czytaniem w ogóle, bibliotekarze podejmują różnorodne inicjatywy aby przywrócić czytaniu właściwe miejsce w życiu społecznym. Stąd temat toruńskiej konferencji.

Podczas dwudniowych obrad miało miejsce 14 wystąpień.

Wystąpienia przedstawicieli polskich bibliotek: Bożena Trocka-Dąbrowa (BP w Łasku) *Kreatywnie z Łaską Książnicą*, Adam Borowiak (MBP w Kaliszu) *Nowoczesne formy edukacji na przykładzie Miejskiej Biblioteki Publicznej*, Marek Taczyński (MPBP w Rypinie) *Wykorzystanie animacji filmowej oraz komiksów w pracy edukacyjnej Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Rypinie*, Aleksandra Sierka *Edukacja pozaformalna w bibliotece na przykładzie multiculturum MBP w Skawinie*, Mirosława Majewska (BP im. Zygmunta Rumla w Pradze Południe m. st. Warszawy) *Biblioteka w trzech odśłonach: integracja, edukacja, tradycja. Biblioteka Publiczna im. Zygmunta Rumla w Dzielnicy Praga Południe m.st. Warszawy*, Danuta R. Kawalko (Książnica Zamojska) *Zajęcia edukacyjno-kulturalne w Książnicy Zamojskiej*, prof. Jan Malicki (Biblioteka Śląska) *Przestrzeń niezagospodarowana. Edukacja dopełniająca w bibliotece*, Paweł Duraj (MBP w Dąbrowie Górniczej) *Miejska kampania promocyjna narzędziem systemowej edukacji bibliotecznej*, Kinga Zy-

skowska (Fundacja Legalna Kultura) *Walory edukacyjne promowania legalności źródeł kultury w bibliotekach*, Jerzy Kondras (BPMiG Śrem) *Interaktywna biblioteka – nowoczesne sposoby komunikowania się bibliotekarzy z użytkownikami bibliotek*.

Wystąpienia gości z zagranicy: Jaroslava Soshynska (Kijów – Ukraina) *Nowoczesna biblioteka – przestrzeń wiedzy i kreatywności*, Dolgopolova Elena (Mińsk – Białoruś) *Znaczenie konsolidacji środowiska zawodowego*, Larysa Luhova (Lwów – Ukraina) *Czego można nauczyć się w bibliotece dla dzieci? Działania edukacyjne dziecięcej biblioteki*, Dmitrij Uskanov (Moskwa – Rosja) *БД East View – Dostęp do periodyków z krajów byłego Związku Radzieckiego*.

Tę dość długą listę warto przedstawić, aby pokazać czym obecne biblioteki żyją. Wszystkie prezentacje można przeglądać na stronie PZB, dostęp online z dnia 4 marca 2016: <http://www.biblioteka.koszalin.pl/pzb/pl/dzialalnosc/konferencje/334-1024-konferencja-24-26-wrzesin-2015-torun>.

W podsumowaniu zaprezentowanych tematów rodzi się pytanie – czy biblioteki nie powinny w swej rozległej działalności edukacyjno-kulturalnej skupić się przede wszystkim na tekście literackim i upowszechniać go w różnorodnych formach, zarówno tradycyjnych, jak i z wykorzystaniem nowych technologii. Czy ta różnorodność inicjatyw podejmowanych przez biblioteki nie powoduje, że książka zaczyna zniknąć z pola widzenia w działalności bibliotecznej.

Podczas konferencji odbyło się Walne Zgromadzenie Członków PZB, spotkanie Krajowej Rady Bibliotecznej. Polski Związek Bibliotek podpisał porozumienie o współpracy ze stowarzyszeniem z Białorusi. Organizatorzy zapewnili także zwiedzanie toruńskiej starówki oraz wycieczki do Chełmna i Bydgoszczy.

W konferencji uczestniczyło 79 osób, bibliotekarzy z całej Polski oraz z Rosji, Ukrainy, Litwy i Białorusi. Województwo lubelskie reprezentowała Książnica Zamojska.

Danuta R. Kawałko, Książnica Zamojska

II Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy

Nowoczesne formy pracy w bibliotece – możliwości placówek a potrzeby i oczekiwania użytkowników – pod tym hasłem 8 października 2015 roku w Sali Obrad Wydziału Humanistycznego UMCS w Lublinie odbyło się II Lubelskie Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy.

Pomysłodawcą i organizatorem był Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa w partnerstwie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. H. Łopaciń-

skiego w Lublinie, Miejską Biblioteką Publiczną im. H. Łopacińskiego w Lublinie i Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie. W spotkaniu uczestniczyło ponad 120 osób reprezentujących biblioteki publiczne, akademickie, szkolne, pedagogiczne, ośrodki informacji i kultury oraz środowisko badaczy książki i informacji naukowej z regionu lubelskiego. Książnicę Zamojską reprezentowała dyrektor biblioteki Danuta R. Kawalko wraz z siedmioma pracownikami różnych działów.

Program konferencji został podzielony na dwie części. W części pierwszej zaprezentowano kilka referatów i prezentacji, które odnosiły się do dobrych i ciekawych praktyk w pracy z użytkownikiem różnego typu oraz nowoczesnych i alternatywnych form aktywizacji czytelnictwa.

Jako pierwsza z referatem *Aktywna obecność – nowe formy wspomagania placówek edukacyjnych przez PBW im. KEN w Lublinie* wystąpiła Joanna Tarasiewicz z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Lublinie.

Zdiagnozowanie – zaangażowanie – zmiana. Oczekiwania użytkowników a możliwości nowoczesnej biblioteki to referat wygłoszony przez Paulinę Studzińską-Jaksim, Monkę Szaramę i Marię Boćkowską, pracowników Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Zaprezentowany materiał został oparty o wyniki ankiety, która zobrazowała oczekiwania użytkowników wobec pracowników bibliotek. Ku zaskoczeniu obecnych najistotniejszą cechą bibliotekarza nie jest fachowość i wykształcenie lecz życzliwość, uprzejmość i uśmiech.

Bibliotekę Główną UMCS reprezentowała Urszula Poślada, która w swoim wystąpieniu *Z Biblioteką dookoła świata* omówiła nowe narzędzie wyszukiwania jakim jest multiwyszukiwarka PRIMO.

Renata Filipiak z MBP im. H. Łopacińskiego przedstawiła prezentację pt. *Twórczo i niebanalnie, czyli o metodach pracy z czytelnikiem w MBP w Lublinie*.

Nas, bibliotekarzy bibliotek publicznych, najbardziej zainteresowała prezentacja *Biblioteczny Przystanek na Szlaku 7 cudów Funduszy Europejskich – biblioteka przyjazna nie tylko dzieciom* Małgorzaty Zińczuk z Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włodawie, która między innymi pokazała jak ogromne korzyści może mieć dobry pomysł i właściwe zagospodarowanie pozyskanych funduszy unijnych. Włodawska prezentacja została zakończona nagraniem *Biblioteczny song*, które pokazało bibliotekę „na wesoło”, co urzekło i rozweseliło uczestników konferencji.

Druga część forum przebiegała pod hasłem *Nowe (?) oczekiwania i potrzeby użytkowników współczesnych bibliotek – czy? i jak? placówki mogą im sprostać* miała formę panelu dyskusyjnego, którego moderatorem była Renata Malesa. Tematyka zaprezentowanych referatów wywołała ożywioną dyskusję. Jedną z najistotniejszych kwestii poruszanych przez uczestników konferencji jest kondycja finansowa i problemy związane z brakiem funduszy na finansowanie

różnorodnych form pracy z czytelnikiem. Zastanawiano się również nad strategią współpracy z instytucjami decydującymi o funkcjonowaniu placówek bibliotecznych. Podczas dyskusji pojawiły się kolejne istotne tematy do omówienia w podobnym gronie. Organizatorzy zadeklarowali gotowość kontynuacji spotkań w dwóch cyklach – wiosennym i jesiennym.

Na zakończenie organizatorzy podziękowali za obecność i aktywność podczas spotkania. Utwierdzili nas w przekonaniu, że biblioteki są potrzebne, piękne i nowoczesne, a praca bibliotekarza często jest nie tylko zawodem ale także pasją.

Alicja Nizioł, Anna Wróbel, Książnica Zamojska

POMOCE METODYCZNE

„U Stasia i Nel”

Jednoaktówka oparta na motywach powieści

H. Sienkiewicza *W pustyni i w puszczy*

Baabab, wewnątrz jest zaniedbane, panuje bałagan. We wewnątrz siedzą Staś i Nel oraz Mea i Kali. Wszyscy mają smutne miny. Kali i Mea szukają pożywienia.

SCENA 1

Mea: Ten bałagan mnie wykańcza. Wszędzie kurz, piasek i robactwo.

Kali: *(zaglądając do pustego garnka)* Stasiu, Ty iść na polowanie! Kali chce jeść. Kali zjadłby bawołu z kopytami albo słonia.

Nel: Och nie, tylko nie słonia. King jest mój i nie pozwolę go zjeść.

Staś: Masz rację Kali. Chodź Nel, poszukamy czegoś do jedzenia.

(Staś i Nel wychodzą)

SCENA 2

Mea: Co możemy zrobić, aby tu zapanował porządek i dostatek? Czekać, czekać mam pomysły. *(szepcze Kalemu do ucha)*

Kali: Kali będzie działać! *(wyjmuje telefon, wystukuje numer)*. Nie ma zasięgu. Mea szukać zasięg.

(Mea wyciąga w górę palec, biega po scenie. Raptem zamiera, wytrzeszcza oczy)

Kali: Alo, alo. Telewizja Polska?

Głos: Tak, słucham

Kali: Słyszysz mnie? Tu musi przyjechać.

Głos: Tu, to znaczy gdzie?

Kali: No jak to gdzie, do Afryka.

Głos: Zapisałam. Ale kto ma przyjechać?

Kali: Tu być straszny bałagan. Tu być potrzebna atrakcyjna pani domu.

Głos: Atrakcyjna? Państwu jest potrzebna perfekcyjna pani domu.

Kali: Może być i perfekcyjna. Ale Kali być strasznie głodny. Naszej kuchni jest potrzebna jakaś rewolucja. Wy mieć na składzie kogoś od kuchennych rewolucji?

Głos: Przyjęłam zgłoszenie, wysyłam ekipę. Oddzwonię, ustalimy szczegóły.

(Mea odetchnęła, rozluźnia się. Siada przy palenisku, dołącza do niej Kali. Wchodzą Staś i Nel. Staś trzyma w ręku węża. Nel niesie banany w koszu. Wchodzi Perfekcyjna Pani Domu)

SCENA 3

Małgorzata Rozenek: Dzień dobry! Jestem Perfekcyjna Pani Domu, słyszałam, że macie problemy. Przyleciałam aby wam pomóc. Tu panuje wszechobecny bałagan. Zabieramy się za porządk.

(Wydaje dyspozycje) Nel powieś swoje sukienki, Mea zamiataj, Kali uporządkuj palenisko, a Ty Stasiu pozbądź się wszystkich robaków. Róbcie wszystko dokładnie, bo przed wami test białej rękawiczki.

(Przeprowadza test, jest zadowolona. Kali rozkłada leżak, Mea podaje MR na tacy butelkę ze słomką i słoneczne okulary)

SCENA 4

(wchodzi Magda Gessler)

MG: Zwiedzałam okolice, piękna. W wąwozie widziałam nieźle odżywionego słonia, uwolnicie go kiedyś? Słyszałam, że wasza kuchnia nie jest najlepsza. *(zagląda do garnka, wyjmuje węża)*. Widzę, że świeży, ach jakie piękne banany *(obiera banana i je)*. Czuję, że banany nie są z importu.

Staś: Ależ skąd, z własnego ogródka. Ekologiczne.

MG: Gdzie personel? *(wskazuje na I rzęd)* To wasz personel?

Nel: To nasi goście.

MG: Wołać szefa kuchni. *(siada jak dama)*. Proponuję zmiany w menu. Hot dog z węża, zupa krem z bananów z chrupiącą posypką z prażonych na kamieniu mrówek. Do picia woda ze strumienia. Miejscowa, ekologiczna. Zmieniam też nazwę tego baobabu na: „U Stasia i Nel”.

Nel: A teraz w ramach relaksu zapraszamy na występ zespołu tanecznego dzieci z misyjnej szkółki podstawowej)

(dzieci tańczą, po tańcu rozlega się głos z megafonu)

Głos: Uwaga, uwaga! Pasażerki lotu J23. Panie Małgorzata Rozenek i Magda Gessler proszone są do odprawy. Gate number six! Powtarzam Gate number six!

Joanna Kaczembura, Lucyna Daniłow, Szkoła Podstawowa nr 2

Słów kilka o tym, co znaczy być szczęśliwym

Scenariusz zajęć biblioterapeutycznych

Cele:

- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania szczęścia;
- kształtowanie umiejętności dostrzegania szczęścia w drobnych rzeczach;
- rozpoznanie własnej drogi ku szczęściu;

- umiejętność wskazania dlaczego ludzie chcą być szczęśliwi i czy muszą być spełnione ku temu jakieś warunki;
- umiejętność wskazania jacy ludzie są szczęśliwi;
- integrowanie grupy.

Uczestnicy: grupa dzieci w wieku 10-12 lat

Czas trwania: 90 min.

Metody i techniki: głośne czytanie, arteterapia, tech. plastyczne, burza mózgów, rozmowa kierowana, pedagogika zabawy

Formy: indywidualna, grupowa, zbiorowa

Środki i materiały: arkusz szarego papieru, plastelina, kartki papieru z narysowanym kwiatkiem, cukierki, kamyczki, „bużki”

Literatura: A. Janczyk, B. Kochaniak: *Czarodziejski pyłek, czyli metafora i bajka we wspomaganii rozwoju małego dziecka*. Kraków: Impuls, 2006 (bajka *Czarodziejski pyłek*)

Część wstępna – integracja grupy

- Tabliczki z imieniem

Każdy z uczestników otrzymuje kolorowe kartki i kredki w celu wykonania małej tabliczki ze swoim imieniem. Dodatkowo, oprócz imienia, uczestnicy rysują dowolny symbol lub przedmiot, który w jakiś sposób jest z nim związany, np. ktoś kto interesuje się sportem może narysować piłkę nożną itp. Następnie przyklejamy te tabliczki na tułowi i siadamy w kręgu. Teraz każdy z uczestników kolejno wyjaśnia dlaczego taki a nie inny symbol umieścił na swojej tabliczce.

- Wywiad

Uczestnicy dobierają się parami. Każdy z nich opowiada partnerowi o sobie: o szkole, zainteresowaniach, ulubionej książce, zabawach itp. Następnie wszyscy siadają w kręgu, a w środku koła ustawiają dwa krzesła. Siadają na nich kolejno pary i przedstawiają się wzajemnie.

- Zapoznanie uczestników z *Naszym Kodeksem*, którego zasady są spisane na dużym arkuszu szarego papieru. Arkusz rozkładamy na podłodze. Uczestnicy wspólnie czytają zasady, mogą również dopisać własne propozycje. Następnie wszyscy na znak akceptacji powyższego *Kodeksu* odrysowują poniżej swoje dłonie oraz wpisują w nie swoje imię.

Nasz Kodeks

- Pomagamy sobie wzajemnie.
- Obowiązkiem naszym jest dyskrecja.
- Każdy ma prawo prosić innych o pomoc.
- Dbamy o miłą atmosferę.
- Nie używamy brzydkich słów.

- Nie oceniamy, nie wyśmiewamy, nie krytykujemy innych.
 - Aktywnie uczestniczymy w zajęciach.
 - Sprzątamy po zajęciach.
- Prowadzący określa cel i tematykę zajęć
- Część właściwa – Wprowadzenie do tematu**
- Prowadzący czyta bajkę *Czarodziejski pyłek* z książki A. Janczyk, B. Kochaniak: *Czarodziejski pyłek, czyli metafora i bajka we wspomaganiu rozwoju małego dziecka*.
 - Rozmowa kierowana na temat czytanego tekstu. Udzielanie odpowiedzi na pytania:
 - Czy mieszkańcy Złotego Miasta byli szczęśliwi?
 - Kto pewnego dnia przybył do miasta i z jakim spotkał się przyjęciem?
 - Co uczynił wędrowny ogrodnik?
 - Co zmieniło życie mieszkańców Złotego Miasta?
 - Czym w rzeczywistości był czarodziejski pyłek?
 - Czy chcielibyście mieć, a może macie taki czarodziejski pyłek?

Realizacja

- **Burza mózgów – co to jest szczęście**
Prowadzący na dużym arkuszu szarego papieru pisze wyraz „szczęście”. Uczestnicy podają i zapisują na arkuszu wszystkie skojarzenia z tym wyrazem. W ten sposób powstaje definicja szczęścia. Prowadzący ukierunkowuje uczestników, aby wśród odpowiedzi znalazły się również stwierdzenia, że szczęście to: poczucie bycia sobą, wiara w siebie, bycie odważnym, posiadanie marzeń i grono oddanych przyjaciół (są to problemy, które będą poruszane na kolejnych zajęciach).
- **Opowiadamy historię szczęśliwych ludzi**
Prowadzący dzieli uczestników na kilka grup po 3 osoby każda. Grupy losują po jednym przedmiocie należącym do szczęśliwych ludzi np. zegarek, pierścionek, książkę itp. Zadaniem jest wymyślenie historii szczęśliwego człowieka, związanej bezpośrednio z wylosowanym przedmiotem. Następnie poszczególne grupy prezentują efekty swojej pracy.
- **Kłucie w bucie**
Rozdajemy uczestnikom po jednym cukierku do ssania. Następnie do buta każdego z nich wkładamy po małym kamyczku i prosimy, by chodzili przez kilka minut po sali z kamykiem w bucie i z cukierkiem w ustach. Następnie uczestnicy siadają w kręgu i kolejno wypowiadają się co czuli podczas spaceru i o czym myśleli (zwykle uczestnicy będą narzekać na niewygodę przy chodzeniu, a nawet nie wspomną o smaku cukierka).

Prowadzący pyta uczestników, w jaki sposób możemy odnieść to ćwiczenie do naszego życia codziennego. Czy nie mamy skłonności do koncentrowania się na trudnościach i problemach (kamyk), a zapominania o tym co dobre (cukierek)? Uczestnicy wspólnie z prowadzącym dochodzą do wniosku, że: „poddając się negatywnemu sposobowi myślenia, bojkotujemy własne szczęście”. Hasło to zostaje napisane dużymi literami na szarym papierze i wywieszona w widocznym miejscu.

- **Zaczarowany kwiatek**

Prowadzący opowiada, iż odwiedził nas dziś, przed zajęciami wędrowny ogrodnik z czytanej bajki i zostawił dla każdego z uczestników po jednym zaczarowanym kwiatku. Prowadzący rozdaje uczestnikom kontury kwiatka narysowane na papierze. Zadaniem uczestników jest wpisanie w środek kwiatka swojego imienia, natomiast w płatki i listki i łodygę tego, co sprawia, że jesteśmy lub możemy być szczęśliwi. Na koniec wszyscy siadają w kręgu prezentując i omawiając swoje kwiatki.

- **Arteterapia – moje plastelinowe szczęście**

Uczestnicy otrzymują plastelinę i każdy z nich lepi wizerunek swojego szczęścia. Pracy towarzyszy muzyka relaksacyjna. Na koniec prezentują swoje prace.

Zakończenie

- **Pomnik szczęścia.**

Uczestnicy stoją w kręgu. Osoba wyznaczona przez prowadzącego rozpoczyna zabawę wchodząc do środka i ustawiając się w wybranej przez siebie pozycji. Wyznacza ona kolejną osobę, która postępuje analogicznie (każda kolejna osoba może, choć nie musi, zmieniać pozycję poprzedników). W ten sposób powstaje pomnik szczęścia.

Informacja zwrotna

- Uczestnicy oceniają swój nastrój na zajęciach za pomocą trzech „buziek”: zadowolona, niezadowolona, obojętna – rysują je na karteczkach i wrzucają do pudełeczka.

Joanna Grabczak, Książnica Zamojska

Ze złością na pewno sobie poradzę

Scenariusz zajęć biblioterapeutycznych

Cele:

- rozwijanie umiejętności przewycięzania złości;
- budowanie pozytywnych relacji w grupie rówieśniczej;

- poznanie sposobów na rozładowanie złości i złych emocji;
- zrozumienie uczucia złości.

Uczestnicy: grupa dzieci w wieku 8-9 lat

Czas trwania: 80 min.

Metody i techniki: formy żywego słowa (głośne czytanie, pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja), zabawy ruchowe, zabawa przy muzyce, praca plastyczna

Materiały i środki: „bużki”, taśma dwustronna, kartki z bloku gazeta, klej, kartony, nożyczki, sznurek, muzyka, kredki, ołówki, karteczki

Literatura: *Gruba Zuza, czyli jak radzić sobie ze złością* //W: Zöllner E. *Teraz twoja kolej! Opowiadania na temat przemocy w szkole.* - Kielce, Jedność, 2007. S. 20-29.

Przebieg zajęć:

Część wstępna – Integracja grupy

- Powitanie

Prowadzący rozdaje uczestnikom „bużki”, które dzieci podpisują swoim imieniem pod wesołą lub smutną miną, w zależności od nastroju. Następnie przyklejają sobie bużki w widocznym miejscu taśmą dwustronną i stają w kręgu.

- Zabawa *Runda powitania*

Wszystkie dzieci stoją w kręgu, prowadzący wymienia poszczególne elementy ciała, a dzieci dotykają się nimi z osobą, która stoi po prawej stronie, np.: „witają się nasze stopy”, „witają się nasze dłonie”, „witają się nasze czoła”, „witają się nasze brzuchy” itd. „Teraz ukłon piękny składamy i na krzeselkach grzecznie siadamy”.

- Zabawa grupowa *Komórki do wynajęcia*

Każdy uczestnik otrzymuje kartkę papieru, na której staje. Jedna osoba nie ma takiej kartki, podchodzi wtedy do wybranej osoby i pyta: „Czy masz komórkę do wynajęcia?” Pytana osoba odpowiada: „Ja nie, ale oni mają” – pokazując na resztę uczestników. W tym czasie pozostali zamieniają się miejscami, a osoba bez komórki próbuje zająć czyjeś miejsce.

- Zawarcie kontraktu: Prowadzący i uczestnicy wspólnie ustalają normy zachowania na zajęciach i zapisują je na dużym arkuszu papieru, np.:

- nie przeszkadzamy;
- nie krzyczymy;
- nie kłamiemy;
- nie dokuczamy;
- słuchamy osoby prowadzącej warsztaty;
- wzajemnie sobie pomagamy;
- dbamy o dobrą atmosferę.

Część właściwa – wprowadzenie do tematu

- Prowadzący określa cel i zapoznaje z tematem warsztatów
- Prowadzący czyta głośno fragment tekstu *Gruba Zuza, czyli jak radzić sobie ze złością*.
- Rozmowa kierowana oraz udzielanie odpowiedzi na pytania związane z tekstem:
 - Jakie emocje towarzyszyły bohaterom tego opowiadania?
 - Jak Wojtek, Paweł i Izka zachowywali się wobec Zuzy?
 - Co czuła Zuza?
 - Co mogłoby się stać, gdyby nauczyciel nie zareagował?
 - Czy dzieci zdawały sobie sprawę ze swojego zachowania?
 - Czy dzieciom udało się opanować złość?

• Dyskusja na temat złości:

Prowadzący mówi kilka słów o złości, o tym, że złość przeżywa każdy z nas, że złość jest naturalnym uczuciem, tak jak smutek czy radość. Każdy powinien znaleźć sposób na rozładowanie złych emocji. Są różne sposoby na pokonanie złości, ale ważne jest, aby przy tym nikogo nie skrzywdzić. Złość to złe, negatywne emocje i agresywne zachowanie, ale zdarza się, że złość może mieć skutki pozytywne, może np. dodać odwagi i pobudzić do działania osoby nieśmiała).

Prowadzący zadaje uczestnikom pytania: np.:

- co wywołuje w nas złość?
- jak rozpoznać złość?
- jakie sygnały ciała, gesty, zachowania świadczą o tym, co dana osoba przeżywa i czy może wybuchnąć złością,
- jak się zachowujemy gdy dopadną nas złe emocje
- jak można rozładować złość?

Realizacja

• Burza mózgów

Uczestnicy siedzą w kręgu, prowadzący rozdaje karteczki i długopisy, a na środku kładzie *Złość* – rysunek przedstawiający twarz wykrzywioną grymasem złości z napisem *Jak pokonać złość?* Prowadzący prosi, aby dzieci znalazły swój sposób na pozbycie się złych emocji i na karteczkach napisały co można zrobić, aby pozbyć się złości. Karteczki z pomysłami układamy wokół *Złości*. Prowadzący odczytuje na głos pomysły uczestników.

• *Oswajamy złość* – praca plastyczna

Uczestnicy otrzymują gazety, targają je, drą na kawałki, następnie wyklejają na kartonie portret *złości*, pokazują jak wygląda ich złość, potem, aby zapanować

nad złością biorą ją na smycz – dzieci robią dziurkaczem dziurkę w swojej pracy i przewlekają przez nią smycz.)

Zakończenie

- Zabawa Lina – uczestnicy stoją w kręgu. Prowadzący prosi, aby wyobrazili sobie, że u ich stóp leży gruba, okrętowa lina, która symbolizuje wszystkie nasze złości i przykre emocje. Prowadzący łapie linę i podaje najbliższej osobie, ta podaje kolejnej itd. Wreszcie gdy wszyscy trzymają linę, podnoszą ją do góry i wyrzucają daleko, daleko za siebie.
- Iskierka przyjaźni – prowadzący zaprasza uczestników do kręgu, aby pożegnać się iskierką przyjaźni. Dzieci trzymają się za ręce, a prowadzący mówi: „Iskiereczkę puszczam w krąg, niech powróci do mych rąk”. Uczestnicy przekazują sobie uścisk dłoni, aż iskierka wróci do prowadzącego, który wtedy mówi: „Iskiereczka powróciła i zajęcia zakończyła”.

Informacja zwrotna

- Prowadzący prosi uczestników o wyrażenie swojej opinii na temat zajęć za pomocą papierowych kulek, które dzieci wrzucają do odpowiednio oznaczonego pudełka:
 - pudełko czerwone *zajęcia podobały mi się;*
 - pudełko żółte *nie wiem, trudno powiedzieć;*
 - pudełko czarne *nie podobało mi się.*

Dorota Usidus, Książnica Zamojska

Stanisława Burda – bibliografia

Stanisława Burda z d. Michałek urodziła się 3 października 1930 r. w Zakrzowie (woj. małopolskie). Ukończyła szkołę średnią w Tarnowie. W latach 1951-53 studiowała filologię polską na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Magisterium uzyskała w 1966 r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie.

Od 1954 r. związana z Ziemią Hrubieszowską. Przez 48 lat pracowała jako polonistka w szkołach średnich w Hrubieszowie. Decyzją Kuratora Okręgu Szkolnego w Lublinie, z dniem 14.10.1973 r. powołana została na stanowisko profesora szkoły średniej. Jednocześnie była animatorem ruchu recytatorskiego i teatralnego. Była również ławnikiem i społecznym kuratorem sądowym.

Debiutowała w 1949 r. wierszem *W górach* na łamach Gazety Tarnowskiej.

Za pracę dydaktyczną, działalność kulturalno-oświatową i publicystyczną otrzymała wiele nagród, m.in. Nagrody Ministerstwa Kultury i Sztuki (1970, 1972, 1973), Ministerstwa Oświaty (1972, 1976), nagrodę im. T. Nocznickiego (1976). Odznaczona m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką Recytatora i in. Jest członkiem Związku Literatów Polskich oraz Polish American Poets Academy.

Źródło:

Stanisława Burda <http://sburda.ovh.org>

Twórczość

1. Bezimiennie ptaki / Stanisława Burda. – Lublin : Norbertinum, 1998
2. Ciszą i słowem / Stanisława Burda ; linoryty Zbigniew Jóźwik. – Lublin : Wydawnictwo Werset, 2010
3. Krzyż i talizman / Stanisława Burda. – Lublin : Norbertinum, 1993
Rec.: Mikulski Zygmunt. Słowa nieudomówień // Akcent. – 1994, nr 2, s. 107-108 ;
Myk Sławomir. Poetyckie miniatury Stanisławy Burdy // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1994, nr 3, s. 18-19 ; Sikora Jerzy. Poeści spod znaku „Norbertinum” // Słowo. Dziennik katolicki [Warszawa]. – 1994, nr 86, s. 10
4. Moje Emaus / Stanisława Burda. – Lublin : Norbertinum, 2004
5. Nad brzegiem milczenia / Stanisława Burda ; [oprac. red. i posł. Ryszard Montusiewicz ; rys. Alfred Przybysz]. – Lublin : Norbertinum, 1995
6. Nadhuczwiński koncert / Stanisława Burda. – Lublin : Norbertinum, 2000
7. Obudzić ciszę ... / Stanisława Burda ; il. Alfred Przybysz. – Lublin : Norbertinum, 2005
8. Obudzić ciszę... / Stanisława Burda ; il. Alfred Przybysz. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2006

9. Ogrody milczenia : wybór poezji / Stanisława Burda ; wybór i oprac. Andrzej Burda, Waldemar Michalski, Piotr Sanetra ; il. Alfred Przybysz. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2012
10. 10. Pielgrzym Biały / Stanisława Burda. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2011
11. Plaster miodu / Stanisława Burda ; wybór, wstęp, oprac. Waldemar Michalski ; posł. Grzegorz Romanowski ; [il. Elżbieta Gnyp]. – Lublin : Norbertinum, 1997
12. Przyszań nad Huczwą / Stanisława Burda ; rys. i słowo wstępne Wiktor Zin. – Hrubieszów : Fundacja Kultury i Przyjaźni Polsko-Francuskiej ; Warszawa : Pax, 1996
13. Psalmodiá sokał's'ka / Stanisława Burda ; per. Uliá Pivtorak, Mariá Pokal'čuk ; ris. Al'fred Pšibiš. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2009
14. Psalm pojednania / Stanisława Burda. – Warszawa : Pax, 1998
15. Psalm pojednania / Stanisława Burda ; pastele Elżbieta Gnyp ; [posł. Piotr Sanetra]. - Wyd. 2. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2006
Rec.: Sanetra Piotr. Psalm pojednania // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2006, nr 3-4, s. 167-170
16. Słowo o nadziei / Stanisława Burda ; rys. Alfred Przybysz. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2007
17. Spotkania w czasie / Stanisława Burda. – Hrubieszów : Hrubieszowski Dom Kultury, 1993
18. Ślad istnienia / Stanisława Burda ; [wybór wierszy Stefan Aleksandrowicz ; grafiki Alfred Przybysz]. – Lublin : Polihymnia, 1993
19. Święci odchodzą / Stanisława Burda ; posł. Józef Fert. – Lublin : Norbertinum, 1994
20. Zamyślenia / Stanisława Burda. – Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2009

Utwory w czasopismach i antologiach

21. A duch wieje, kędy chce... : almanach poezji religijnej / oprac. Marian Stanisław Hermaszewski. – Lublin, 1993. – S. 33-38
22. Gród z koziołkiem w herbie ; List ; Wiosna nad Bugiem ; [W sadzie dziadka Jana] [w.] / Stanisława Burda // Poezja Dzisiaj. – 2001, nr 15/16, s. 124-126
23. Hrubieszów [w.] / Stanisława Burda // Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. – 2000, nr 1-2, s. 35
24. Napisać swój świat : Zamojski Almanach Literacki 1993 / red. Bożena Fornek. – Warszawa : Krąg, 1993. – S. 17-21
25. Opłatek / Stanisława Burda // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1992, nr 4, s. 25

26. Pamięci Wincentego Piąta [w.] / Stanisława Burda // Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. – 1992, nr 1-2, s. 35
27. Piękno nieposkromione / wybór Marian J. Kawalko, Longin J. Okoń, Stanisław Popek. – Lublin : Związek Literatów Polskich, 2000. – S. 14-16
28. Przymierze słowa : antologia współczesnej poezji poetów Nauczycielskiego Klubu Literackiego im. Józefa Czechowicza w Lublinie. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 1998. – S. 15-18
29. W górach [w.] / Stanisława Burda // Gazeta Tarnowska. – 1949 [debiut literacki]
30. Wiązanie światłem słowa ; antologia współczesnej poezji / wybór, wstęp, biogramy Longin Jan Okoń. – Lublin : Związek Literatów Polskich. Oddział w Lublinie, 1997. – S. 15-22
31. Wigilijne refleksje... / Stanisława Burda // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1992, nr 4, s. 25
32. Z tomiku „Moje Emaus” wydanego w Lublinie przez Wydawnictwo Norbertinum / Stanisława Burda // Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. – 2004, nr 3-4, s. 26-27
33. Zamojszczyzna w poezji i obrazie : antologia / wybór i oprac. Elżbieta Gnyp, Maria Dulawska, Zofia Piłat. – Zamość ; Lublin : Norbertinum ; Zamojskie Towarzystwo „Renesans”, 2004. – S. 96-100, 102-103, 111, 123

Prace redakcyjne i edytorskie

34. Klub Literacki Ziemi Hrubieszowskiej : tomik poetycki nr 2 / wybór wierszy S. Burda, B. Miazga. – Hrubieszów, 1992
35. Klub Literacki Ziemi Hrubieszowskiej : tomik poetycki nr 3 / wybór wierszy S. Burda. – Hrubieszów, 1992
36. Ukołysz przeżnieniem / Piotr Kupczak ; red. Stanisława Burda. – Tarnogród : Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne : nakł. autora, 2005
37. Nieba otwarte / Piotr Kupczak ; wybór, wstęp i oprac. Stanisława Burda. – Lublin : Piotr Kupczak : z udziałem Wojewódzkiego Domu Kultury, 2003
38. Zapach wiosennych myśli : wiersze uczniów Gimnazjum i Liceum w Grabowcu / wstęp i oprac. red. Stanisława Burda ; pastele Elżbieta Gnyp. – Lublin ; Grabowiec : Wojewódzki Dom Kultury [etc.], 2003
39. Sanktuarium Matki Bożej Sokalskiej w Hrubieszowie : informator / red.: Sylwester Skirliński, Wenancjusz Stasiuk ; tekst: Sylwester Skirliński, Cyprian Moryc, Stanisława Burda. – Hrubieszów : Wydawnictwo Calvarianum : Klasztor oo. Bernardynów, 2003

O Autorce

40. AF. Poetyckie wyróżnienia // Kronika Tygodnia. – 1996, nr 49, s. 7

41. DRAGAN-SZKODZIŃSKA Bogumiła. Stanisława Antonina Burda - poetka „ziemi nadhuczwińskiej” // Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. – 2004, nr 3-4, s. 26
42. DUŁAWSKA Maria. Pasowanie na poetkę // Kronika Zamojska. – 1994, nr 9, s. 2
43. DUŁAWSKA Maria. Szuflada // Kronika Zamojska. – 1993, nr 48, s. 10
44. GRU. Nagroda dla Stanisławy Burdy // Gazeta Wyborcza. – 2006, nr 282, dod. „Lublin”, s. 5
45. KAW. Słowo o nadziei Stanisławy Burdy // Kurier Lubelski. – 2007, nr 240, s. 8
46. KAW. Sylwetki // Kurier Lubelski (Zamojski). – 2007, nr 233, s. 4
47. [KRONIKA] // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1994, nr 1-2, s. 86
48. KTO jest kim na Zamojszczyźnie / pod red. Zdzisława Kazimierzuka. – Zamość : Oficyna wydawnicza Kresy, 1998. – S. 34-35
49. (LEW). Jubileusz poetki // Dziennik Wschodni (Zamojski). – 2006, nr 281, s. 6
50. MP. Stanisława Burda // Tygodnik Zamojski. – 2005, nr 26, s. 12
51. MICHAŁSKI Waldemar. O poezji Stanisławy Burdy // Przegląd Powszechny. – 2010, nr 2, s. 114-122
52. MICHAŁSKI Waldemar. O poezji Stanisławy Burdy w czterech odsłonach // W: Ciszą i słowem / Stanisława Burda. – Lublin, 2010. – S. 101-115
53. SMOLARZ Jan. Pisarze współcześni regionu lubelskiego. – Lublin: Związek Literatów Polskich. Oddział w Lublinie, 1999. – S. 38-40

Renata Ożgo, Książnica Zamojska

Czesław Galek (1950-)

– ksiądz, kanonik, dr nauk humanistycznych, pisarz, publicysta

Ur. w 1950 r. w Polichnie. Ukończył liceum w Zaklikowie, w latach 1968-1974 realizował studia filozoficzno-teologiczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie, gdzie uzyskał magisterium z teologii moralnej na podstawie dysertacji „Poglądy moralne w listach Zygmunta Krasińskiego”. Świecenią kapłańskie otrzymał w 1974 r. W latach 1974-1998 pracował w duszpasterstwie na różnych stanowiskach w Zwierzyńcu i Zamościu; był współorganizatorem zamojskich pielgrzymek na Jasną Górę, a także pomysłodawcą ośmiu festiwali piosenki religijnej. Od 1993 r. kierował zamojską stacją Radia Maryja, w roku 1998 został redaktorem zamojsko-lubaczowskiej edycji tygodnika katolickiego „Niedziela”. Pełnił także funkcję duszpasterza środowisk twórczych

i nauczycieli, był przewodniczącym Wydziału Kultury i Środków Komunikacji Społecznej przy Kurii Zamojskiej.

Rozprawa doktorska ks. Czesława Galka *Myśl pedagogiczna Bolesława Prusa na tle pozytywizmu polskiego* (2004) została napisana w Katedrze Pedagogiki Porównawczej Wydziału Nauk Społecznych KUL pod kierownictwem ks. prof. dr. hab. Edwarda Walewandra.

Od 2005 r. Czesław Galek pracował na stanowisku adiunkta w Katedrze Pedagogiki Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu. Prowadził zajęcia m.in. z takich przedmiotów jak: etyka zawodowa, terapia środowiska rodzinnego, społeczne uwarunkowania procesów edukacyjnych, patologie społeczne czy media w edukacji. Zainteresowania naukowe ks. Czesława Galka oscylują wokół polskiej myśli pedagogicznej oraz szkolnictwa przełomu XIX i XX wieku.

W 2012 roku ks. Czesław Galek otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego. Obrona pracy habilitacyjnej odbyła się 27 czerwca 2012 r. na Uniwersytecie Katolickim w Ružomberku (Słowacja). Praca habilitacyjna profesora Galka nosi tytuł *Szkoła i nauczyciel w drugiej połowie XIX wieku na północno-wschodnich terenach monarchii austro-węgierskiej w polskiej literaturze pamiętnikarskiej i beletrystycznej*.

Ksiądz Czesław Galek jest autorem kilkudziesięciu prac i rozpraw naukowych oraz kilkuset artykułów popularnonaukowych. Szczególnie bliskie są mu współczesne problemy wychowawcze i etyczne oraz tematy dotyczące Zamojszczyzny, co znalazło wyraz w publikacjach: *Roztoczańskie zamyślenia* (2000), czy *Pamięć i krzyże. Szkice pedagogiczno-historyczne* (2007).

Kolejna praca – *Na drogach czasu. Refleksje pedagogiczno-pastoralne* (2013), jest potwierdzeniem fascynacji autora Roztoczem oraz wnikliwych obserwacji i refleksji natury filozoficznej. Rozważania autora dotyczą problemów życia i przemijania, sprawy religijne krzyżują się tu ze świeckimi.

Obok działalności duszpasterskiej i naukowej ksiądz Czesław Galek aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym Zamojszczyzny. Obecnie pełni funkcję kapelana Zgromadzenia Zakonnego Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi w Łabuniach.

Bibliografia podmiotowa

Książki:

1. *Myśl pedagogiczna Bolesława Prusa na tle pozytywizmu polskiego* : Katolicki Uniwersytet Lubelski. – Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji. Centrum Badawczo-Szkoleniowe, 2005. – 378 s. ; 24 cm.

Rec.: Szyszka, Bogdan // Nasze Forum. – 2005, nr 29, s. 21 ; Mazur, Piotr // Zamojski Informator Diecezjalny. – 2006, nr 3, s. 363-366

2. Na drogach czasu : refleksje pedagogiczno-pastoralne. – Zamość : GreenArt Jacek Kardasz, 2013. – 279 s. : fot. ; 25 cm.
Rec: Bomba, Tomasz // Niedziela Zamojsko-Lubaczowska. – 2013, nr 13, s. III ; Szyszka, Bogdan: // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2013, nr 2, s. 110
3. Obraz szkoły w II połowie XIX wieku w zaborze rosyjskim w świetle pamiętników i literatury pięknej. – Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu, 2015. – 298 s. ; 24 cm.
4. Pamięć i krzyże : szkice pedagogiczno-historyczne. – Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2007. – 349 s. : il. ; 24 cm.
5. Roztoczańskie zamyślenia / [red. Jerzy Zarębski]. – Zamość : Regionalne Biuro Inicjatyw Gospodarczych, 2000. – 221, [1] s. ; 21 cm.
6. Szkoła i nauczyciel w II połowie XIX wieku na północno-wschodnich terenach Monarchii Austro-Węgier w polskiej literaturze pamiętnikarskiej i beletrystycznej. – Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu, 2012. – 295 s. ; 24 cm.

Artykuły:

1. Autorytet wychowawczy ojca w rodzinie // Pedagogia Ojcostwa. – 2011, nr 1, s. 122-131
2. Bolesława Prusa ziemia ojczysta „ostoją narodu” // Nasze Forum. – 2005, nr 26, s. 21-22
3. Cięż przechodzącego Piotra // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 24, s. II
4. Dusza nauczyciela // Niedziela. – 2001, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 43, s. II
5. Dwa wzgórze // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 7, s. I, III
6. Edukacja ekologiczna młodzieży // Zamojskie Studia i Materiały. – R. 10, z. 1 (2008), s. 81-88
7. Ewangelia cierpienia : wspomnienie o ks[siędzu] Jacku Żórawskim // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2007, nr 2, s. 85-90
8. Grudzień // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 48, s. II
9. Inspekcja Hetmanki // Niedziela. – 1998, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 49, s. I, II
10. Kary w szkołach galicyjskich przełomu XIX i XX wieku // Studia i Prace Pedagogiczne. – R. 1 (2014), s. 303-312
11. Kochać dziecko // Nasze Forum. – 2012, nr 53, s. 33-33
12. Kulturowe uwarunkowania wychowania : geneza współczesnych uwarunkowań cywilizacyjnych // Zamojskie Studia i Materiały. Seria Pedagogiką. – T. 16, z. 1 (2014), s. 7-16

13. Lampka przed ołtarzem // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – nr 1 (2009), s. 70-72
14. Luty // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 5, s. I, III
15. Majowe inspiracje // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 21, s. III
16. Maryjny Festiwal w Łaszczówce // Niedziela. – 1998, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 43, s. II
17. Metody nauczania w gimnazjach II połowy XIX w. w świetle polskiej literatury beletrystycznej i pamiętnikarskiej // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 52, nr 3/4 (2009), s. 12-34
18. Metody wychowawcze stosowane w szkołach na ziemiach polskich w 2. połowie XIX wieku w świetle literatury pięknej i pamiętnikarskiej // Roczniki Pedagogiczne. – T. 1 (2009), s. 113-131
19. Miejsce spotkania // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 23, s. III
20. Międzynarodowe sympozjum: „Biskup Lubelski Marian Leon Fulman – pedagog trudnych lat” : Lublin, 13 stycznia 2009 roku // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 52, nr 3/4 (2009), s. 209-212
21. Myśl pedagogiczna Bolesława Prusa na tle pozytywizmu polskiego // Roczniki Teologiczne. – T. 53, z. 4 (2006), s. 185-192
22. Na obczyźnie // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 6, s. I, II
23. Nad partyzanckimi mogiłami // Niedziela. – 2000, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 29, s. II
24. Nad wieprzem // Niedziela. – 1998, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 50, s. I,III
25. Niewłaściwe traktowanie nauczycieli przez uczniów w II połowie XIX wieku w świetle polskiej memuarystyki i beletrystyki // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 56, nr 3/4 (2013), s. 125-139
26. Obraz nauczyciela przełomu XIX i XX wieku w literaturze pięknej i pamiętnikarskiej // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 51, nr 3/4 (2008), s. 157-176
27. Obrona polskości przez uczniów na przełomie XIX i XX w. w świetle polskiej literatury beletrystycznej i pamiętnikarskiej // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 54, nr 1/2 (2011), s. 103-126
28. Oczekiwanie // Niedziela. – 2001, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 49
29. Odszedł ksiądz Jacek Żórawski // Kurier Lubelski (Zamojski). – 2007, nr 52, s. 4
30. Okupacyjna pasterka // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2008, nr 1, s. 44-47

31. On tu był : trochę wspomnień przed papieską wizytą w Zamościu // Kurier Lubelski. – 1999, nr 131, s. 2
32. Pacierze grobów // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 7, s. III
33. Partyzancki chrzest bojowy // Niedziela. – 2000, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 12, s. II
34. Permanentna formacja etyczna nauczycieli w polskiej myśli pedagogicznej // Zamojskie Studia i Materiały. Seria Pedagogika. – Nr 1 (2011), s. 29-39
35. Pierwszy... // Nasze Forum. – 2005, nr 28, s. 16-17
36. Pochodzenie narodowe i społeczne młodzieży gimnazjalnej w II połowie XIX w. w świetle polskiej literatury pamiątkarskiej i beletrystycznej // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 55, nr 3/4 (2012), s. 104-121
37. Poglądy Bolesława Prusa na wychowanie dzieci i młodzieży // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 49, nr 3/4 (2006), s. 75-93
38. Poglądy Bolesława Prusa na wychowanie dzieci i młodzieży // Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. – 2012, nr 1-4, s. 10-15
39. Potrzeba edukacji medialnej // Zamojskie Studia i Materiały. – R. 11, z. 3 (2009), s. 19-26
40. Pozytywista chrześcijański // Niedziela. – 2009, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 7, s. VII
41. Prywatne przedszkole w Łabuniach w latach 1933-1936 // Archiwariusz Zamojski. – [R. 8] (2009), s. 39-50
42. Rola cierpienia w życiu człowieka w świetle listów Zygmunta Krasińskiego // Studia Pastoralne. – R. 9, nr 9 (2013), s. 202-215
43. Skrzyżowanie kultur // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – nr 1 (2008), s. 65-70
44. Smutne rocznice // Niedziela. – 2001, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 36, s. II
45. Solidarni w męce // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 9, s. I, II
46. Spotkać Zbawiciela // Niedziela. – 2002, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 51
47. Spotkałem człowieka // Przegląd Historyczno-Oświatowy. – R. 55, nr 3/4 (2012), s. 27-28
48. Sytuacja dziecka w rodzinie z problemem alkoholowym // W : Wybrane problemy wychowania / red. naukowa Mirosław Murat, Mieczysław Dudek, Monika Słodičkova. – Warszawa : Wyższa Szkoła Komunikowania, Politologii i Stosunków Międzynarodowych ; Krasnystaw : „Polianna”, 2010. – S. 69–87
49. Sprawiedliwe Wśród Narodów Świata // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – nr 1 (2008), s. 47-51

50. Święci są zwykłymi ludźmi : rozmowa z [...], synem bł. Stanisława Kostki Starowieyskiego / Andrzej Starowieyski ; rozm. Czesław Galek // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – nr 4 (2008), s. 97-101
51. Uroczystości 3-maja w Zamościu // Niedziela. – 1999, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 21, s. 1
52. Uwarunkowania pracy nauczycieli domowych na ziemiach polskich przełomu XIX i XX wieku // Przegląd Historyczno-Oświatowy : kwartalnik poświęcony badaniom dziejów oświaty i wychowania w Polsce. – R. 57, nr 3/4 (2014), s. 46-57
53. Wierność dziedzictwu // W: Zapis czasu / pod red. Elżbieta Gnyp, Zofia Piłat, Małgorzata Trojanowska. – Zamość : Towarzystwo Społeczno- Kulturowe „Renesans”, 2002. – S. 19-22
54. Wigilijne wspomnienia // Nasze Forum. – 2005, nr 29, s. 20
55. Wizja duchowego rozwoju człowieka w listach Zygmunta Krasińskiego // Ateneum Kapłańskie. – T. 159, z. 2 (2012), s. 267-278
56. Wychowanie estetyczne młodzieży szkolnej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX wieku // Zamojskie Studia i Materiały. Seria Pedagogika. – T. 15, z. 1 (2013), s. 9-21.
57. Wychowanie moralne // Zamojskie Studia i Materiały. – R. 12, z. 2 (2010), s. 29-38
58. Wychowanie religijne dzieci i młodzieży szkolnej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX wieku w świetle literatury pięknej i pamiętnikarskiej // Studia Pastoralne. – R. 5, nr 5 (2009), s. 213-233
59. Wychowawcza rola Kościoła katolickiego i religii w twórczości Bolesława Prusa // Studia Pastoralne. – R. 4, nr 4 (2008), s. 282-292
60. Zagrożenia wychowawcze związane z dominacją ikonosfery w mass mediach // Zamojskie Studia i Materiały. – R. 8, z. 2[4] (2006), s. 347-358
61. Znaczenie Kościoła katolickiego i religii dla odnowy duchowej narodu polskiego w twórczości Bolesława Prusa // Ateneum Kapłańskie. – T. 162, z. 1 (2014), s. 105-116
62. Związki Prusa z Zamojszczyzną // Nasze Forum. – 2006, nr 31, s. 30
63. Zwierzyniecki proboszcz // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – nr 3 (2007), s. 108-111

Recenzje:

1. Izdebska, Jadwiga: Dziecko w świecie mediów elektronicznych : teoria, badania, edukacja medialna. – Białystok, 2007
Rec.: Galek, Czesław: [Dziecko w świecie mediów elektronicznych] // Kwartalnik Edukacyjny (Rzeszów). – nr 1 (2008), s. 55-58
2. Kryńska, Elwira Jolanta: Indoktrynacja młodzieży szkolnej w Polsce w latach 1945-1956 / Elwira Jolanta Kryńska, Stanisław Mauersberg. – Białystok, 2003

- Rec.: Galek, Czesław: [Indoktrynacja młodzieży szkolnej w Polsce w latach 1945-1956] // Kwartalnik Edukacyjny (Rzeszów). – nr 3 (2007), s. 43-49
3. Kryńska, Elwira Jolanta: Skazane za patriotyzm : „Druga konspiracja” na Białostocczyźnie 1945-1956. – Białystok, 2012
Rec.: Galek, Czesław: Recenzja książki Erwiny Jolanty Kryńskiej: Skazane za patriotyzm // Zamojskie Studia i Materiały. Seria Pedagogika. 2084-5405. T. 14, z. 1 (2012), s. 227-229
4. Mazur, P.: Szkolnictwo na Lubelszczyźnie w świetle prasy lokalnej 1918-1939. – Lublin, 2004
Rec.: Galek, Czesław: [Szkolnictwo na Lubelszczyźnie w świetle prasy lokalnej] // Zamojski Informator Diecezjalny. – 2006, nr 1, s. 145-148
5. Pałgan, Iwona: Problematyka wychowawcza w twórczości pisarskiej nauczycieli radomskich szkół średnich (1918-1939). – Radom, 2011
Rec.: Galek, Czesław: [Problematyka wychowawcza w twórczości pisarskiej nauczycieli radomskich szkół średnich (1918-1939)] // Przegląd Historyczno-Oświatowy : kwartalnik poświęcony badaniom dziejów oświaty i wychowania w Polsce. – R. 55, nr 1/2 (2012), s. 234-236. ; Kwartalnik Edukacyjny. – 2012, nr 1/2, s. 113-116
6. Szyszka, Bogdan: Mecenat oświatowy Zamoyskich 1784-1939. – Zamość, 2009
Rec.: Galek, Czesław: Mecenat oświatowy Zamoyskich 1784-1939 // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2009, nr 2, s. 114-115 ; Nasze Forum. – 2009, nr 42, s. 17
7. Szyszka, Bogdan: Między Lublinem a Lwowem. – Zamość, 2009
Rec.: Galek, Czesław: [Między Lublinem a Lwowem] // Nasze Forum. – 2009, nr 43, s. 24
8. Walewander, Edward: Działalność wychowawcza kościoła lubelskiego : 1939-1945. – Lublin, 2009.
Rec.: Galek, Czesław: [Działalność wychowawcza kościoła lubelskiego] // Almanach Historyczny. – T. 12 (2010), s. 189-192 ; Ateneum Kapłańskie. – T. 154, z. 1 (2010), s. 201-203 ; Homo Dei. – R. 80, nr 1 (2011), s. 178-180
9. Walewander, Edward: Pedagogia katolicka w diecezji lubelskiej : 1918-1939. – Lublin, 2007
Rec.: Galek, Czesław // Przegląd Historyczno-Oświatowy : kwartalnik poświęcony badaniom dziejów oświaty i wychowania w Polsce. – R. 51, nr 1/2 (2008), s. 187-189
10. Zintegrowany model kulturoterapii młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym : praca zbiorowa. – Zamość, 2013

Rec.: Galek, Czesław: [Zintegrowany model kulturoterapii młodzieży zagrożonej kluczeniem społecznym] // Zamojskie Studia i Materiały. – T. 15, z. 1 (2013), s. 193-201

Bibliografia przedmiotowa:

1. KAW: Czesław Galek // Kurier Lubelski (Zamojski). – 2004, nr 96, s. 2
2. KAW: Roztoczańskie zamyślenia // Kurier Lubelski. – 2001, nr 289, s. 10
3. Cz.: O Prusie pedagoga // Tygodnik Zamojski. – 2005, nr 49, s. 17
Promocja książki Czesława Galka – Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu.
4. KAW: Cenne myśli Prusa // Kurier Lubelski (Zamojski). – 2005, nr 298, s. 2
Promocja książki Czesława Galka – Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu.
5. KAW. Świadek Zamojszczyzny // Kurier Lubelski (Zamojski). – 2007, nr 144, s. 4
Promocja książki. Czesława Galka „Pamięć i krzyże” – Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu.
6. Kazimierczuk, Zdzisław: Pamięć i krzyże // Gazeta Miasta. – 2007, nr 4, s. 10
7. Kędziora, Andrzej: Encyklopedia ludzi Zamościa. – Zamość : ABACUS, 2007. –S. 81-82
8. Kędziora, Andrzej: Encyklopedia miasta Zamościa / Andrzej Kędziora. – Zamość : JN Profil, 2012. – S. 175
9. Macz.: Pamięć i krzyże // Tygodnik Zamojski. – 2007, nr 25, s. 9. – Portr.
Promocja książki Czesława Galka „Pamięć i krzyże” – Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu.

Marzena Rosiak, Książnica Zamojska

Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej

kolekcja lipiec – grudzień 2015

1. Analiza struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz jej wpływ na rozwój przedsiębiorczości w miastach województwa lubelskiego / [zespół aut. Paweł Kretowicz, Jarosław Nazarczuk, Sylwia Łękawska, Katarzyna Obłąkowska, Aleksandra Sętopek, Monika Sochaczewska]. - Warszawa : Ecorys Polska, 2015
2. Architektura Krajobrazu na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie : kronika. Z. 6 / pod red. Wojciecha Przegona. - Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego, 2015

3. Arsenał Muzeum Fortyfikacji i Broni / [oprac. i red. Marek Jawor]. - Zamość : Miasto Zamość, 2014
4. Attyła s. j. / [projekt graf. Kamil Kawalko; fot. Archiwum firmy Attyła, Tadeusz Gil i in.]. - Zamość : Attyła s. j., 2015
5. Brykczyński, Stefan: Moje wspomnienia : rok 1863 / Stefan Brykczyński. - Warszawa : Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, 1960
6. Buraczyński, Jan: Rozwój rzeźby Roztocza : z mapą geomorfologiczną w skali 1:50 000 / Jan Buraczyński. - Lublin : Drukarnia i Wydawnictwo Akademickie Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej im. Wincentego Pola, 2013
7. Burda, Stanisława: Ogrody milczenia : wybór poezji / Stanisława Burda ; wybór i oprac. Andrzej Burda, Waldemar Michalski, Piotr Sanetra ; il. Alfred Przybysz. - Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2012
8. Cichła-Czarniawska, Elżbieta: Bliżej milczenia / Elżbieta Cichła-Czarniawska. - Lublin : Norbertinum, 2015
9. Cichła-Czarniawska, Elżbieta: Zaproszenie : wybór wierszy / Elżbieta Cichła-Czarniawska ; przekł. Ludmiła Wołoczko. - Lublin : Norbertinum Wydawnictwo – Drukarnia - Księgarnia, 2015
10. Chabros, Tadeusz: Legendy lubelskie : materiały szkoleniowe dla przewodników PTTK / Tadeusz Chabros. - Lublin : [s.n.], 1972 (Lublin : Druk. UMCS)
11. Chwierańska, Teresa: W poszukiwaniu sensu życia : epos wewnętrzny namalowany i napisany przez Teresę Chwierańską / [Teresa Chwierańska T. 1]. - Sitno : Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Nad Czarnym Potokiem”, [2006]
12. Czarnota, Krzysztof: Mąciwodą po Kresach / Krzysztof Czarnota. - Tomaszów Lubelski : [nakł. autora], cop. 2015
13. Ćwikówna-Papierska, Wiesława: Zeszyt pamięci zamościanki / Wiesława Papierska. - Warszawa : Bel Studio, 2015
14. Darda, Stefan: Zabij mnie, tato / Stefan Darda. - Chorzów : Wydawnictwa Videograf, 2015
15. Dąbrowski, Stanisław Jan: Harcerki z tamtych lat... 1939-1945 / Stanisław Jan Dąbrowski. - Lublin : Fundacja Niepodległości, [2013]
16. Dąbrowski, Stanisław Jan: Słownik biograficzny harcerzy Lubelszczyzny w II wojnie światowej / Stanisław Jan Dąbrowski. - Lublin : Rotary Club Lublin - Centrum, 2015.
17. Deneka-Angel, Małgorzata: W krainie przyrody / [oprac. tekstu Małgorzata Deneka Angel ; zdj. Piotr Bakun et al.]. - Chełm : Starostwo Powiatowe, 2011

18. Facta Simonidis : [zeszyty naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu. Nr 1(7) / red. nac. Henryk Chałupczak]. - Zamość : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2014
19. Facta Simonidis : [zeszyty naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu. Nr 1(8) / red. nac. Henryk Chałupczak]. - Zamość : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2015
20. Feduszka, Jacek: Zarys historii drukarstwa zamojskiego / Jacek Feduszka. - Zamość : GreenART, 2015
21. Ferenc, Teresa: Poezje wybrane / Teresa Ferenc ; wybór i wstęp autorki; [nota biograficzna Jadwiga Bandrowska-Wróblewska; [Klub Poetycki Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej, Redakcji „Nowej Wsi”, Ludowej Spółdzielni Wydawniczej]. - Warszawa : LSW, 1980
22. Flak, Bożena Anna: Niby nic / Bożena Anna Flak ; [il. Alberta Grażyna Chorążyczewska]. - Zamość ; Warszawa : Atut Biuro Promocji, 2015
23. Furtak-Niczyporuk, Marzena: Strategia polsko-ukraińskiej współpracy transgranicznej w obszarze kultury / Marzena Furtak-Niczyporuk [et al.] ; [red. językowa Yuriy Hofman]. - Lublin ; Łuck : Instytut Spraw Administracji Publicznej, 2014
24. Granat, Wincenty: Deo et patriae : głos rektora KUL / Wincenty Granat ; red. Halina Irena Szumił ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. - Lublin : Wydawnictwo KUL, 2014
25. Gryń, Edward: Obóz koncentracyjny Majdank / Edward Gryń, Zofia Murawska. - Wyd. 3. - Lublin : Państwowe Muzeum na Majdanku, 1984
26. Gzella, Alojzy Leszek: Leksykon dziennikarzy i redaktorów Lubelszczyzny / Alojzy Leszek Gzella. - Lublin : Stowarzyszenie Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej Oddział w Lublinie, 2015
27. Historia Romów i Sinti w obozie pracy i zagłady w Bełżcu / [pod red. Agnieszki Caban i Ewy Koper]. - Radom : Szkolny Związek Sportowy, 2014
28. Jackiewicz, Franciszek: Byłem więźniem Majdanka / Franciszek Jackiewicz. - Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1967
29. Jagiełło, Zygmunt: Rola modlitwy w życiu rodzinnym w świetle listu do do rodzin Jana Pawła II / Zygmunt Jagiełło. - Zamość : b.w., 2010
30. Jawor, Marek: Zamość Twierdza otwarta = Open fortress / [tekst Marek Jawor ; tłum. Małgorzata Linek]. - Zamość : Attyla sp. j. : Miasto Zamość, 2015
31. Jubileusz 70-lecia Szkoły Podstawowej nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Zamościu 1945-2015 / red. Dubiel Alicja. - Zamość : Doradztwo i Reklama Sp. z o.o, 2015
32. Kawałko, Marian Janusz: Osuwisko : wiersze dawne i nowe / Marian Janusz Kawałko. - Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2014

33. Kędzierawski, Adam: W barwach życia : (fraszki) / Adam Kędzierawski ; il. Zygmunt Michalski ; [wstęp Barbara Sztompka ; post. Iwona Szczucka]. - Chełm : Sun Solution, 2014
34. Kędziora, Andrzej: Leksykon ulic i placów Zamościa / Andrzej Kędziora, Jakub Żygawski. - Zamość : Archiwum Państwowe, 2015
35. Konefał, Jan: Jastków 1915 : historia i pamięć / Jan Konefał. - Lublin : Towarzystwo Naukowe KUL, cop. 2003
36. Konkurencyjność powiatów w województwie lubelskim w latach 2009-2013 : analizy statystyczne / [aut. Urszula Bronisz, Paweł Wroński, Andrzej Jakubowski, Sławomir Dziaduch, Paweł Wroński, Aleksandra Jangas-Kurzak] ; Urząd Statystyczny w Lublinie. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2015
37. Koper, Mariusz: Nazwy geograficzne gminy Lubycza Królewska : słownik historyczno-onomastyczny / Mariusz Koper. - Lubycza Królewska ; Jakubów : Fotopia, 2014
38. Kulik, Maria Małgorzata: Kamień, który się toczy, nie obrasta mchem : życie i twórczość Marii Urban-Mieszkowskiej / Maria Małgorzata Kulik. - Lublin : Liber Duo, 2013
39. Kuranc-Szymczak, Magdalena: Adam Bień (1899-1998) : działalność i myśl polityczna / Magdalena Kuranc-Szymczak. - Zamość : Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, 2015
40. Kurczewicz, Danuta Agnieszka: Domy bez głów / Danuta Agnieszka Kurczewicz ; [zdj. Monika Kurczewicz]. - Chełm : Wydawnictwo TaWa Taurogiński Waldemar, 2012
41. Kurczewicz, Danuta Agnieszka: Iluminacje jesieni / Danuta Agnieszka Kurczewicz ; [il. Anna Szubartowska-Paszkowska]. - Chełm : Wydawnictwo TaWa Taurogiński Waldemar, 2009
42. Kurczewicz, Danuta Agnieszka: Kręgi zwielokrotnione / Danuta Agnieszka Kurczewicz ; [il. Żaneta Zięba]. - Chełm : Wydawnictwo TaWa Taurogiński Waldemar, 2010
43. Kurczewicz, Danuta Agnieszka: Przesła nie-pamięci / Danuta Agnieszka Kurczewicz. - Chełm : Wydawnictwo TaWa Taurogiński Waldemar, 2011
44. Kurczewicz, Danuta Agnieszka: W galaktyce czasu / Danuta Agnieszka Kurczewicz ; [il. Małgorzata Kożak]. - Chełm : Wydawnictwo Tawa Taurogiński Waldemar, 2008
45. Kurczewicz, Danuta Agnieszka: Żarówki gasną pod ziemią / Danuta Agnieszka Kurczewicz. - Chełm : Wydawnictwo TaWa Taurogiński Waldemar, 2014
46. Laskowski, Janusz: Szlakiem drewnianych cerkwi i kościołów Podkarpacia i Lubelszczyzny / Janusz Laskowski. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, cop. 2010

47. Lichota, Władysław Tadeusz: Dyplomatyczne gawędy : przygody i podróże zwyczajnego dyplomaty / Władysław Tadeusz Lichota ; red. Tadeusz Skoczek. - Warszawa : Muzeum Niepodległości : Fundacja im. Władysława Orkana, 2014
48. Lipska, Dominika: Zamość : Perła Europy Wschodniej / tekst Dominika Lipska; fot. Dominika Lipska, Tomasz Banach, Wojciech Baranowski, Muzeum Zamojskie. - Lublin : Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna, 2015
49. Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim w 2014 r. / zesp. red. Krzysztof Markowski [et al.] ; Urząd Statystyczny w Lublinie . - Lublin : Urząd Statystyczny, 2015
50. Łapińska, Kalina: Parki krajobrazowe województwa lubelskiego : uroki natury / [aut. tekstów Kalina Łapińska, Michał Zieliński]. - Wyd. 2 popr. - Chełm : Wydawnictwo TAWA ; Lublin : na zlec. Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych, 2014
51. Łogonowicz, Stanisława: Błękitna tęsknota / Stanisława Łogonowicz ; [il. Stanisława Łogonowicz]. - Biała Podlaska : Ewa Oficyna Dziennikarska i Wydawnicza, 2009
52. Łogonowicz, Stanisława: W ogrodzie życia / Stanisława Łogonowicz ; [il. Stanisława Łogonowicz]. - Zamość : Drukarnia Attyła, 2015
53. Łygan, Arkadiusz: Inny od innych / Arkadiusz Łygan ; [il. Grzegorz Molas]. - Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2007
54. Majewski, Jacek: Pustynia w ray zamieniona / [przez Jacka Majewskiego]. - Krasnobród ; Lublin : WERSET, 2015
55. Malec, Wojciech: Wspomnienia / Wojciech Malec. - Biłgoraj : Gminny Ośrodek Kultury, 2015
56. Małżeństwo i rodzina wobec współczesnych wyzwań / red. Stanisław Tymosz ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji. - Lublin : Wydawnictwo KUL, 2008
57. Misiewicz, Bernarda: Szukam Panie Twego Oblicza / Bernarda Misiewicz ; Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, Urząd Gminy Łabunie . - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2015
58. Nawrocka, Ewelina: Spacerem po Zamościu / Ewelina, Nawrocka, Piotr Swatko. - Skrzyszew ; Warszawa : M.C. Kwadrat Agata Kisza : Agencja Wydawnicza Egros, [2015]
59. Niedźwiedź, Ewa: Dzieje miejscowości gminy Skierbieszów powiat zamojski / Ewa Niedźwiedź, Józef Niedźwiedź, Józef Siudak ; Urząd Gminy w Skierbieszowie. - Wyd. 2 uzup. - Skierbieszów ; Zamość : Urząd Gminy, 2015

60. Niedźwiedź, Ewa: Dzieje miejscowości gminy Ulhówek powiat tomaszowski / Ewa Niedźwiedź, Józef Niedźwiedź, Mariusz Skorniewski, Łukasz Kłębek. - [Wyd. 2 rozsz.]. - Zamość ; Ulhówek : JN Profil, 2015
61. Okoń, Longin Jan: Opowieści niedźwiedziego grodu / Longin Jan Okoń. - [Wyd. 2]. - Lublin : Wydawnictwo Lubelskie : na zlec. Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Chełmskiej, 1979
62. Opole Lubelskie : katalog tradycji rzemieślniczych i kupieckich / [red. i oprac. graf.: Hubert Mącik ; aut. Ewa Kalus-Korgol et. al.]. - Opole Lubelskie : Gmina Opole Lubelskie : Urząd Miejski, 2008
63. Perec, Icchok Lejb: Dusza : legendy, bajki i opowiadania / Icchok Lejb Perec, wybór, posłowie i bibliografia Monika Szablowska-Zaremba, wstęp, oprac. i uzupełn. Agnieszka Żółkiewska. - Warszawa : Żydowski Instytut Historyczny, 2015
64. Opole Lubelskie / tł. Małgorzata Linek; fot. i oprac. graf. Jerzy Cabaj; mapy Edward Słoniewski. - Zamość : Fotopress, 2007
65. Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej / [Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy Zamość ; fot. Krzysztof Kowalczyk, Leszek Wielgos]. - [Zamość] : Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, [2014]
66. Paul, Alina Dorota: Za rękę z Matką / Alina Dorota Paul ; [il. Krystyna Kopciovska, Iwona Oleszczuk-Tytoń]. - Zamość : Atut Biuro Promocji, 2015
67. Pokryszka, Franciszek: Zapiski... nie tylko o Wierzbju / Franciszek Pokryszka ; Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, Urząd Gminy Łabunie . - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2015
68. Południoworoztoczański Park Krajobrazowy / Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych ; fot. Krzysztof Kowalczyk, Leszek Wielgos. - [Zamość] : Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, [2014]
69. Popek, Stanisław: Kwiaty dla Afrodyty : wybór poezji lirycznej / Stanisław Leon Popek ; [il. Róża Popek]. - Lublin : Związek Literatów Polskich. Oddział, 2015
70. Przyczynki do poznania dziejów miejscowości gminy Łabunie. Zeszyt 2/2014 / praca zbiorowa pod red. Bogdana Szykuły. - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2014
71. Radzenko, Oleksandra: Było sobie miasto : lubelskie impresje / Oleksandra Radzenko. - Lublin : Norbertinum - Wydawnictwo - Drukarnia, Księgarnia, cop. 2014
72. Rajski, Kajetan: Wilczęta : rozmowy z dziećmi Żołnierzy Wyklętych / [Kajetan Rajski ; wstęp Krzysztof Szwagrzyk]. - Warszawa : Wydawnictwo Pro Patria, 2014

73. Rajski, Kajetan: Wilczęta 2 : rozmowy z dziećmi Żołnierzy Wyklętych / [Kajetan Rajski]. - Lublin : Centrum Kultury i Tradycji Wiedeń 1683, 2015
74. Raport o Sytuacji Społeczno-Gospodarczej Województwa Lubelskiego w 2014 r. = Report on the Socio-Economic Situation of Lubelskie Voivodship in 2014 / Urząd Statystyczny w Lublinie. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2015
75. Res Historica : czasopismo Instytutu Historii UMCS. Nr 38 / Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej ; rada naukowa Jacek Banaszkiewicz i in. ; red. nacz. Robert Litwiński. - Lublin : Wydaw. UMCS, 2014
76. Rocznik Tomaszowski. T. 4 / Tomaszowskie Towarzystwo Regionalne w Tomaszowie Lubelskim. - Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 2015
77. Siek, Janusz: Koło Łowieckie nr 44 „Roztocze” w Zamościu / Janusz Siek. - Zamość : Agencja Reklamowa Baga : Koło Łowieckie nr 44 „Roztocze”, 2015
78. Sikora, Tomek: Cztery pory roku / [Tomek Sikora ; red. Leszek Dulik]. - Lublin : Wydawnictwo Boni Libri, 2014
79. Singer, Isaac Bashevis: Sztukmistrz z Lublina / Isaac Bashevis Singer ; przeł. [z ang.] Krystyna Szerer. - [Wyd. 2]. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1990
80. Skierbieszowski Park Krajobrazowy / [Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy Zamość ; fot. Krzysztof Kowalczyk, Leszek Wielgos]. - [Zamość] : Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, [2014]
81. Skwarek, Janusz: Analfabetyzm funkcjonalny jako jeden z czynników wykluczenia społecznego / Janusz Skwarek. - Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2015
82. Słabczyńska, Anna: Wycinanki z papieru : poezja ludowa / Anna Słabczyńska. - [Lublin] : [b. wyd.], [2012]
83. Słonopas, Paweł: Najświętsza z Matek / Paweł Słonopas. - Zamość : [s.n.], 2013 (Zamość : Drukarnia Atylla)
84. Słownik biograficzny bibliotekarzy Lubelszczyzny (1944-2014) / zebrał i opracował Jerzy Gajewski. - Lublin : Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego, 2015
85. Stawecki, Marian Adam: Tomaszów z pejsami / Marian Adam Stawecki. - Tomaszów Lubelski : Agencja Rozwoju Roztocza, 2015
86. Strategia Współpracy Transgranicznej : województwa lubelskiego, obwodu lwowskiego, obwodu wołyńskiego i obwodu brzeskiego na lata 2014-2020. - Lublin : Urząd Marszałkowski[!] Województwa Lubelskiego, 2014

87. Szczerzeszyński Park Krajobrazowy / [Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy Zamość ; fot. Krzysztof Kowalczyk, Leszek Wielgos]. - [Zamość] : Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, [2014]
88. Szokaluk-Gorczyca, Agnieszka: Roztoczańskie kamienie pamięci : ludowe kamieniarstwo józefowskie / Agnieszka Szokaluk-Gorczyca, Krzysztof Gorczyca. - Lublin : Towarzystwo dla Natury i Człowieka, 2014
89. Sztuka i edukacja 1972-2012 : 40 lat kształcenia artystycznego na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie / [oprac. i red. merytoryczna Piotr Majewski]. - Lublin : Wydział Artystyczny UMCS, 2013
90. Szykuła-Żygawska, Agnieszka: Matka Boska Krasnobrodzka Szafarka Łask, Poczestycielka Zamojszczyzny... : przedstawienie Matki Boskiej adorującej Dzieciątko, powstałe z inspiracji wydarzeniem w borze pod Krasnobrodem 1640 roku / Agnieszka Szykuła-Żygawska. - Krasnobród ; Lublin : WERSET, 2015
91. Śladkowski, Wiesław: Miejsce straceń powstańców 1863 roku w Lublinie : Leon Frankowski, Kazimierz Bogdanowicz i inni / Wiesław Śladkowski. - Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1993
92. Środowisko przyrodniczo-ekologiczne największych dolin rzek powiatu biłgorajskiego = Natural and ecological environment of the biggest river valleys in the Biłgoraj district / [zdj. Paweł Czop et al. ; oprac. Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak]. - Biłgoraj : Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak, 2012
93. Tokarczyk, Roman Andrzej: Oblicza Grzegorza Leopolda Seidlera w powadze i anegdocie / Roman Andrzej Tokarczyk ; wprowadz. Andrzej Zdunek. - Lublin : Polihymnia, 2015
94. Tradycja i nowoczesność w kuchni Zamojszczyzny i Roztocza / [red. Marek Jawor]. - Zamość : Atut Biuro Promocji : na zlec. Lokalnej Grupy Działania „Nasze Roztocze”, [2015]
95. Turski, Stanisław: W krainie lubelskich produktów tradycyjnych / tekst Stanisław Turski, Wojciech Klusek, Elżbieta Wójcik, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Rolnictwa i Środowiska; il. Krzysztof Wasilczyk, Marcin Kuś, Tomasz Makowski, Rafał Sarej. - Lublin : Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, 2014
96. Tworek, Józef: Włodawka : przewodnik dla kajakarzy / Józef Tworek. - Chełm : TAWA Taurogiński Waldemar, 2007
97. Waldowski, Zbigniew: Dzienniki z lat wojny i okupacji 1939-1945. T. 1. - Chełm : TAWA Taurogiński Waldemar, 2015
98. Waldowski, Zbigniew: Dzienniki z lat wojny i okupacji 1939-1945. T. 2. - Chełm : TAWA Taurogiński Waldemar, 2015

99. Wawryniuk, Andrzej: Granica polsko-sowiecka po 1944 roku : (na odcinku z Ukrainą) / Andrzej Antoni Wawryniuk. - Chełm : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2015
100. Wiater, Zdzisław: Studnie wiercone i hydrogeologia Lubelszczyzny / Zdzisław Wiater. - Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2014
101. Wiśniewska, Halina: Milczenie i pisanie małopolskich pań w wiekach XVI-XVIII / Halina Wiśniewska. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2013
102. Witos, Wincenty: Moja tułaczka / Witos Wincenty ; Przygot. do dr. biogr. Wincentego Witosą poprzedził Józef Ryszard Szaflik ; Zakład Historii Ruchu Ludowego przy NK ZSL. - Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1967
103. Wład, Paweł: Roztocze Środkowe : przewodnik nordic walking / [Paweł Wład]. - Rzeszów : Wydawnictwo Turystyczne Paweł Wład, 2015
104. Włodawa : miasto 3 kultur / [oprac. Janusz Korneluk, Krzysztof Kusiuk, Joanna Pogonowska ; tł. Grzegorz Bednarczyk]. - Kwidzyn : Vega Studio Adv. Tomasz Müller, 2010
105. Woch, Andrzej: Szkolnictwo średnie ogólnokształcące Lublina w latach 1918-1939 / Andrzej Woch ; przedm. Edward Walewander. - Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2013
106. Województwo lubelskie : album / [fot. Andrzej Janaszek, Piotr Maciuk, Mariusz Redman, Maciej Zwolanowski; tł. Joanna Górzyńska. - Bydgoszcz : [Renoma Bis s.c.], [2004]
107. Wojownik i księżniczka : archeologia - medycyna sądowa - sztuka / [red. kat. Anna Hychała, Bartłomiej Bartecki]. - Hrubieszów : [Muzeum im. ks. St. Staszica], 2015
108. Woźniak, Marek: Mocny wiarą / Marek Woźniak ; Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, Urząd Gminy Łabunie. - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2015
109. Wójcik, Jadwiga: Ludzie i wydarzenia gminy Skierbieszów. - Skierbieszów : autor, 2014
110. Wójcikowski, Włodzimierz: Lublin : przewodnik turystyczny / Włodzimierz Wójcikowski, Zbigniew Bogdański. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1977
111. Wójcikowski, Włodzimierz: Puławy, Kazimierz, Nałęczów and their countryside / Włodzimierz Wójcikowski ; [transl. by Alfred Chłapowski. - Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1978
112. Wójtowicz, Leszek: Wózką do nieba : Rzecz o siostrze zakonnej i sierotach zamordowanych przez nacjonalistów ukraińskich pod Sahryniem / Leszek Wójtowicz. - Lublin : Norbertinum, 2015

113. Wróblewski, Bogusław: Zerowy zmysł / Bogusław Wróblewski ; Związek Literatów Polskich. Oddział w Lublinie. Koło Młodych Pisarzy. - Lublin : Związek Literatów Polskich, 1977
114. Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo / red. Jolanta Sieradzka-Kasprzak, Karolina Zych. - Kielce : Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego, [2014]
115. Wzorek, Józef: Drzewo Krzyża świętego : Kościół OO. Dominikanów Lublin / Józef Wzorek. - Wyd. 2. - Lublin : Norbertinum, 2008
116. Z przeszłości Jastkowa : wybrane problemy lokalnej historii / red. Cezary Taracha ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Instytut Historii. - Lublin : WERSET, 2013
117. Zamoshts : bi-ge'onah uv'e-shiverah / 'arakh, Mosheh Tamari. - Tel-Aviv : hotsa'at v?a'ad 'ole Zamoshts be-Yiśra'el, [1953]
118. Zapałowicz, Władysław: Polska zagroda / Władysław Zapałowicz ; il. Andrzej Oleś. - Lublin : Norbertinum Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2011
119. Zieliński, Władysław: Historia i patriotyzm ukryte w znaczkach pocztowych : 90. rocznica odzyskania niepodległości 1918-2008 / Władysław Zieliński. - Lublin : Polihymnia, [2009]
120. Zieliński, Władysław: Ludzie z hrubieszowskiej konspiracji / Władysław Zieliński. - Lublin : Polihymnia, 2009

Anna Rychter, Książnica Zamojska

Wioletta Grzegorzewska *Guguly*

Wioletta Grzegorzewska (ur. 1974 r.) ukończyła studia polonistyczne na WSP w Częstochowie. Po kilku latach pracy kulturalno-oświatowej w Częstochowie i prowadzeniu wraz z mężem wydawnictwa „Bulion”, w 2006 r. wyemigrowała do Wielkiej Brytanii, gdzie nadal mieszka. Początki jej pracy twórczej to przede wszystkim poezja, w języku polskim i angielskim. Dopiero w 2012 r. wydała prozą *Notatnik z wyspy*, a w 2014 r. *Guguly*, za które została nominowana w 2015 r. do finału Nagrody Literackiej Nike. Prócz tego jest laureatką wielu innych nagród polskich i brytyjskich.

Tytułowe „guguly” to niedojrzałe owoce, które symbolizują niedojrzałość bohaterki. Obserwujemy jej losy od wczesnego dzieciństwa po próg dorosłości, naznaczony przedwczesną śmiercią ojca. Jest to zbiór krótkich opowiadań o przeżyciach młodej dziewczyny, Wioletty, w której rozpoznajemy samą autorkę, wychowaną w małej wiosce na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Każdy z rozdziałów książki jest niczym kartka z zapisanym wspomnieniem. Codziennosc w późnych latach 70. i 80., jakby na przekór ustrojowi politycznemu PRL-u, wyznaczał rytm świąt i obrzędów kościelnych, w których bohaterka czynnie uczestniczyła: odpusty, jarmarki, „chodzenie obrazu”. Przy tym okazuje się, że na polskiej wsi pokutowały wciąż gusła i zabobony. Matka Wioletty po jej urodzeniu, zawiązuje dziecku na palcu czerwoną nitkę od złych uroków. Akceptuje się mieszkającą we wsi młodą prostytutkę, a nawet przyjmuje w domu i odwiedza. Były kieszonkowiec, pan Tadek, grywa z ojcem w pokera, kiedy matki nie ma w domu. Dla młodej dziewczyny szokujące jest odkrycie erotycznej tajemnicy krawcowej i próby molestowania jej samej przez doktora i inne osoby. Tak więc moralność mieszkańców też pozostawia wiele do życzenia. Jednak w opisanym tu świecie, gdy spotyka cię coś złego, nie opowiadasz o tym, nie protestujesz, ani nie płaczesz, tylko chowasz się gdzieś i wymiotujesz z bezsilności. Okazuje się również, że w Polsce socjalistycznej istniało rozwarstwienie społeczne, świadczy o tym scena, kiedy Wiola pomaga babci sprzedawać wiśnie. Dziewczyna przeżywa wstyd i upokorzenie, kiedy na targu próbuje się schować przed swoją pierwszą miłością – synem lekarki. Czuje się gorsza i stwierdza, że nie pasuje do tego chłopaka, który patrzy na nią z pogardą. Autorka świadomie stosuje niedopowiedzenia oraz, chcąc podkreślić wielką wrażliwość bohaterki, używa języka i stylu z pogranicza prozy i poezji. Grzegorzewska w swych miniaturach literackich pokazuje świat dzieciństwa, jakby prezentowała stare fotografie, w których utrwalono czarnobiałe obrazy. Dlatego może tak dużo tu niedopowiedzeń i miejsca na przemyślenia dla odbiorców. Są to obrazki równie

piękne jak straszne, podobnie jak zdjęcia z odległej „epoki” budzące skrajne uczucia. W każdej historii tkwi jednak tęsknota, by ocalić w sobie coś z dziecka, które jednocześnie instynktownie odczuwa zło i brzydotę otaczającej rzeczywistości. Tytułowe guguly to porównanie, zarówno do niedojrzałości dziecka, jak i dorosłych, którzy tkwią w zastanym świecie i nie dorastają do zmian. Jedyńą wyrazistą postacią jest ojciec, który mimo wszystko, jak sam przyznaje tuż przed śmiercią, jako pięćdziesięcioletni człowiek, jeszcze nie czuje się dojrzały. Pokolenie powojenne, czyli rodzice ma praktycznie szansę na lepsze życie, czyli pracę w mieście i możliwość zamieszkania, ale nic z tym nie robi. Przewrotnie to właśnie Wiola emocjonalnie dorasta najszybciej, wie że jedynym sposobem na zmiany jest ucieczka. Jednak nie można uciec od razu, a dopiero po skończeniu szkoły, bo to wykształcenie pozwala odejść o własnych siłach i na własnych warunkach. A wszystko to uświadamia sobie na blaszanym przystanku pekaesu, gdzie znalazła się wraz ze swoim odurzonym klejem chłopakiem, który namówił ją do nieprzemysłanej ucieczki.

Guguly to ważna opowieść z klimatem ostatnich lat PRL-u, o nienazwanych emocjach i dziecięcych traumach, wywołanych zetknięciem ze światem dorosłych. To mimo wszystko piękna historia o pokoleniu, które wchodziło w dorosłość wraz z dokonującą się transformacją ustroju politycznego. Autorka snuje opowieść o czasach swojego dzieciństwa, przypominając zapachy, smaki oraz obrazy z minionej epoki. Z jej wspomnień wyłania się to co było także udziałem i codziennością większości ówczesnej młodzieży.

Agnieszka Szewczuk

Grzegorzewska, Wioletta: *Guguly*. - Wołowiec: Wydaw. Czarne, 2014

Davide Cali *Spóźniłem się do szkoły, bo...*

Czy wolno spóźniać się do szkoły? Oczywiście, że nie – odpowie każdy przeciętny uczeń, ale cóż zrobić w sytuacji gdy wszystkie przeciwności losu pojawiają się właśnie w momencie wyjścia do szkoły, gdy trzeba wstać z samego rana, umyć się, ubrać, zjeść śniadanie, spakować plecak i w najgorszym wypadku przypomnieć sobie jeszcze o zadaniu domowym, które było do odrobienia na wczoraj – czy to nie nazbyt dużo obowiązków? Jak w takiej sytuacji zdążyć na czas? A może każdy powód jest dobry, by się spóźnić na tak nielubianą lekcję, sprawdzian czy spotkanie ze zbyt wymagającą nauczycielką przyrody?

Aby nie być zbyt banalnym w swoich wytłumaczeniach, bezimienny bohater książki puszcza wodze swojej fantazji usprawiedliwiając spóźnienie, nie rzeczywistymi wymówkami typu „zaspałem”, a dość niecodzienną, pełną humoru opowieścią. Jak się okazuje droga do szkoły wcale nie jest taka łatwa, kiedy stają na niej wojownicy ninja, ogromna mała myli szkolny autobus z bananem, a tajemniczy ketoludzie wyciągają w naszą stronę swoje łapska. A temu wszystkiemu towarzyszy parada słoni, Czerwony Kapturek, Zaczarowany Flet, wskazujący „właściwą” drogę, Wielka Stopa, Yeti, a nawet obcy z innej planety. To tylko garstka przygód, które czekają na czytelnika na kartach książki.

Lektura bardzo ciekawa, poruszająca w zabawny, dziecięcy, a zarazem bardzo interesujący sposób problem punktualności. Sceny na kartach książki zmieniają się w jak w kalejdoskopie, akcja jest dynamiczna, a tempo przeżywanych przez bohatera przygód niemal zatrważające. Wszystko to, okraszone ciekawymi i zarazem oryginalnymi ilustracjami Benjamina Chlaude, buduje niesamowity klimat przedstawionej historii i sprawia, że czytelnik nie ma czasu na nudę.

Joanna Grabczak, Książnica Zamojska

Cali, Davide: Spóźniłem się do szkoły, bo... - Warszawa: Dwie Siostry, 2015

Kronika bibliotek publicznych powiatu zamojskiego

I półrocze 2015 roku (wybór)

ZAMOŚĆ

styczeń

- *Dyskusyjny Klub Książki* poświęcony twórczości K. I. Gałczyńskiego – Książnica Zamojska
- *Góry Stołowe w fotografii Ryszarda Żyły* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Kazimierz Łoński (1940-2011) – nauczyciel, twórca ekslibrisów* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Błogosław Ojczyznę miłą* – koncert kolęd w wykonaniu Mirosława Berbeckiego – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Pokój ludziom dobrej woli* – wystawa szopek bożonarodzeniowych, prezentująca twórczość osób z niepełnosprawnością i społecznie wykluczonych – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Lulajże Jezuniu* – koncert kolęd w wykonaniu zespołu *Meteor*, działającego przy Polskim Stowarzyszeniu Osób z Upośledzeniem Umysłowym – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Bóg stał się Dzieckiem* – konkurs kolęd i pastorałek – OCN Książnicy Zamojskiej, PZN Oddział Zamość
- *Okruchy naszej historii* – wystawa z okazji 50-lecia działalności Oddziału dla Dzieci i Młodzieży – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym; w programie m.in. głośne czytanie książek i zajęcia plastyczne realizowane w oparciu o czytane teksty literackie – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym z udziałem ich opiekunów; w programie m.in. głośne czytanie, zabawy ruchowe, edukacyjne, zajęcia plastyczne – ODM Książnicy Zamojskiej
- Wycieczki przedszkolaków z Niepublicznego Przedszkola „Słoneczko” do biblioteki, połączone z głośnym czytaniem – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Z bajką do przedszkola* – głośne czytanie w Miejskim Przedszkolu nr 8 – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Życie w wodzie; Zima – tropy zwierząt* – zajęcia z edukacji ekologicznej dla ucz. SP nr 3 we współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych w Lublinie, Zespół Terenowy w Zamościu – CIE Książnicy Zamojskiej

- *Rękodzieło – skarb regionu* – wystawa – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Zima – mroźna pani* – realizowane pod wspólnym hasłem cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży, łączące różne formy: głośne czytanie, zajęcia plastyczne, gry i zabawy, konkursy – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zapraszamy. Tu czytamy* – cykl głośnego czytania w Przedszkolach nr 1, 15, Przedszkolu Językowym „For Kids” i filii Niepublicznego Przedszkola „Słoneczko” – FB nr 1
- *Mróz – zimowy malarz* – konkurs plastyczny realizowany w Przedszkolu nr 15 i „Słoneczko” – FB nr 1
- *Z bajkownika czytelnika* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 13 – FB nr 2
- *Biblia – najśłynniejsza książka świata* – wystawa – FB nr 3
- *Bajeczka dla przedszkolaka* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 7, 14 i SP nr 9, w grupie przedszkolnej Dwujęzycznej Szkoły Smart School oraz w Punkcie Przedszkolnym „Zuza” – FB nr 3
- *Godzina na historyjkę* – głośne czytanie w Przedszkolach nr 5 i 12 – FB nr 4
- *Katalog rzeczowy* – lekcja biblioteczna dla ucz. kl. 5 SP – FB nr 4
- *Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu* – wystawa – FB nr 5
- *Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 6 – FB nr 6

luty

- Zamojska Biesiada Literacka z udziałem Grażyny Jeromin-Gałuszki – Książnica Zamojska
- Dyskusyjny Klub Książki poświęcony prozie Johna Maxwella Coetzee – Książnica Zamojska
- *Kazimierz Łoński (1940-2011) – nauczyciel, twórca ekslibrisów* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Roztoczańskie kamienie pamięci – ludowe kamieniarstwo józefowskie* – otwarcie wystawy; w programie prelekcje *Józefowski ośrodek kamieniarki D. R. Kawałko* oraz *Zasięg i ewolucja form kamieniarstwa józefowskiego A. Szokaluk-Gorczycki* i *K. Gorczycki* – Książnica Zamojska
- *Wypisy z Żeromskiego* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Pielgrzymki Jana Pawła II do Polski* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Miłość mi wszystko wyjaśniła* – spotkania poetycko-muzyczne dla młodzieży z Warsztatu Terapii Zajęciowej – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Podróż dookoła świata, czyli edukacja globalna dla najmłodszych* – zajęcia dla dzieci w okresie ferii. W programie m.in. głośne czytanie, konkursy, gry i zabawy – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Koty, koteczki* – wystawa z okazji Światowego Dnia Kota – ODM Książnicy Zamojskiej

- *Temperówka – mała ważna rzecz* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cykliczne zajęcia dla dzieci przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Cztery pory roku. Wiosna* – zajęcia edukacyjno-ekologiczne dla dzieci – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Rękodzieło – skarb regionu* – wystawa – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Zapraszamy. Tu czytamy; Z bajkownika czytelnika; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie dzieciom w zamojskich przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Książka – sposób na nudę* – zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym w czasie ferii; w programie: konkursy literackie, plastyczne, łamigłówki, zagadki i gry edukacyjne, zabawy z książką, głośne czytanie bajek, baśni i legend, zabawy ruchowe, prezentacje multimedialne, inscenizacje – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Karnawałowe zabawy; Ostatkowe zwyczaje; Bajki przy kominku* – wycieczki przedszkolaków do biblioteki – FB nr 2
- *Przedszkolak w bibliotece* – wycieczka z Przedszkola nr 14 – FB nr 3
- *Biblioteka, książka, czytelnik* – lekcja biblioteczna dla przedszkolaków – FB nr 4
- *Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją* – wystawa – FB nr 5

marzec

- Zamojska Biesiada Literacka z udziałem Aldony Dragan-Gaweckiej, autorki książki *Mój Zamość. Migawki wspomnień* – Książnica Zamojska
- Dyskusyjny Klub Książki z udziałem Anny Janko, autorki m.in. książki *Mała zagłada* – Książnica Zamojska
- *Literatura i film* – „Carte blanche” Jacka Lusińskiego w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki – Książnica Zamojska
- Wprowadzenie bezpłatnych porad dla osób 50+, mających problem z obsługą komputera, korzystaniem z Internetu – Książnica Zamojska
- *Czytam w podróży... Herberta* – udział w ogólnopolskiej kampanii Fundacji im. Zbigniewa Herberta – Książnica Zamojska
- *Wypisy z Żeromskiego* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Roztoczańskie kamienie pamięci – ludowe kamieniarstwo józefowskie* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Wiktor Zin (1925-2007), architekt, historyk sztuki, rysownik* – wystawa rocznicowa – Książnica Zamojska
- *Zaprojektuj logo Zamojskiego Festiwalu Książki* – ogłoszenie II edycji konkursu – Książnica Zamojska

- Spotkanie informacyjne dotyczące Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 dla samorządowych instytucji kultury i stowarzyszeń działających w obszarze kultury – Książnica Zamojska, Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Zamościu
 - Spotkanie literackie niepełnosprawnych twórców – OCN Książnicy Zamojskiej
 - *Pielgrzymki Jana Pawła II do Polski* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
 - *Miłość mi wszystko wyjaśniła* – spotkania poetycko-muzyczne dla młodzieży – OCN Książnicy Zamojskiej
 - Głośne czytanie w przedszkolach: *Rozczytane „Słoneczko”* w Przedszkolu „Słoneczko”, *Podróż do Krainy Bajek* w Przedszkolu nr 8 i *Spotkanie z bajką* w Przedszkolu nr 9 – ODM Książnicy Zamojskiej
 - *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
 - *Puchatkowe spotkania* – cykliczne zajęcia dla dzieci przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej
 - *Cztery pory roku. Wiosna* – zajęcia edukacyjno-ekologiczne dla dzieci – CIE Książnicy Zamojskiej
 - *Światowy Dzień Wody* – wystawa – CIE Książnicy Zamojskiej
 - *Mój Zamość. Migawki wspomnień* – spotkanie autorskie z Aldoną Dragan-Gawecką – FB nr 1
 - *Wiosno, czy to ty* – cykl zajęć bibliotecznych dla dzieci i młodzieży – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
 - *Zapraszamy. Tu czytamy; Z bajkownika czytelnika; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
 - Wycieczka dzieci z przedszkola nr 15 do biblioteki – FB nr 1
 - *W świecie żywiołów; Powitanie wiosny; Zapoznanie z biblioteką* – wycieczki przedszkolaków do biblioteki – FB nr 2
 - *Smoki ukryte w legendach* – konkurs plastyczny – FB nr 2, Przedszkole nr 13
 - *Przedszkolak w bibliotece* – wycieczka – FB nr 3
 - *Dlaczego warto czytać* – spotkanie z cyklu „Rozmowy o książce” (w Klubie Seniora) – FB nr 4
 - *Jarosław Iwaszkiewicz – 35 rocznica śmierci* – wystawa – FB nr 5
 - *Czytam, bo* – spotkanie z cyklu „Rozmowy o książce” – FB nr 6
- kwiecień
- Obchody *Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich*; w programie m.in.: Zamojska Biesiada Literacka z udziałem pisarza Filipa Springera, wernisaż wystawy *Leśmianowa Kolekcja Sztuki*; spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki nt. książki W. Grzegorzewskiej *Guguły* (Książnica Zamojska); *Bli-*

żej książki – zajęcia biblioteczne dla dzieci (ODM); *Historia książki i jej różne formy* – zajęcia z osadzonymi w Zakładzie Karnym (OCN); *Warto czytać* – happeningi młodzieży licealnej (FB nr 1 i 4); akcja *Wymień się książką*; *Zapraszamy tu czytamy* – zajęcia dla przedszkolaków; *Jarmark legend* – zajęcia biblioteczne dla dzieci (FB nr 1); *Książki naszych marzeń* – lekcja biblioteczna dla przedszkolaków (FB nr 2); *Czy znasz tę książkę* – zabawa dla dzieci przedszkolnych (FB nr 4); *Biblioteka bez tajemnic* – wycieczka przedszkolaków do biblioteki (FB nr 6)

- *Leśmianowa Kolekcja Sztuki* – wystawa ze zbiorów Zamojskiego Towarzystwa RENESANS – Książnica Zamojska
- *Działalność Urzędu Statystycznego w Lublinie* – wystawa z okazji Dnia Statystyki Polskiej – Książnica Zamojska, Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Lublinie
- *Pielgrzymki Jana Pawła II do Polski* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Blżej książki* – lekcja biblioteczna dla kl. I – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cykliczne zajęcia dla dzieci przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej
- *O czym szumi Tanew* – zajęcia edukacyjne o tematyce ekologicznej dla dzieci – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Wędrując z bocianami i jaskółkami* – zajęcia edukacyjno-ekologiczne dla dzieci – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Światowy Dzień Wody* – wystawa – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Zapraszamy. Tu czytamy; Z bajkownika czytelnika; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie przedszkolakom – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Kwiecień – plecień* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Razem dla Ziemi* – lekcja biblioteczna – FB nr 2
- *Smoki ukryte w legendach* – wystawa pokonkursowa – FB nr 2
- *Moje spotkanie z biblioteką* – lekcje biblioteczne – FB nr 3
- *Rok 2015 – Rokiem Jana Pawła II* – wystawa – FB nr 5
- *Książka czy film?* – spotkanie z cyklu „Rozmowy o książce” – FB nr 6

maj

- *V Zamojski Festiwal Książki*; w programie m.in.: spotkanie inauguracyjne (wręczenie nagród i podziękowań za 2015 r.; podsumowanie konkursu *Zaprojektuj logo Zamojskiego Festiwalu Książki*; otwarcie wystawy *Ks. Jan Twardowski – człowiek piszący wiersze; Z poezją ks. Jana Twardowskiego* – interpretacje Marka Żerańskiego); *Ks. Jan Twardowski. Życie i twórczość* –

wykład; *W ogrodzie życia* – spotkanie autorskie z poetką Stanisławą Łogonowicz; *Stąd* – poetyckie popołudnie z Danutą Kurczewicz i Robertem Gałanem z Chełmskiej Grupy Literackiej *Lubelska 36*; *Poezja i rękodzieło* – zajęcia biblioterapeutyczne (OCN); spotkanie Zbigniewa Dmitrocy z dziećmi; wystawa *Okruchy naszej historii*; *Wiosna w poezji* – zajęcia biblioterapeutyczne dla uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej (OCN); konkursy dla odwiedzających bibliotekę; kiermasz książki używanej – Książnica Zamojska

- *Leśmianowa Kolekcja Sztuki* – wystawa ze zbiorów Zamojskiego Towarzystwa RENESANS – Książnica Zamojska
- *Książka i jej różne formy* – zajęcia biblioteczne dla młodzieży ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Zamościu – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Mój przyjaciel. Mój autorytet* – podsumowanie konkursu literacko-plastycznego; w programie m.in. koncert chóru *Sitanianie* – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Mój przyjaciel. Mój autorytet* – wystawa pokonkursowa prezentująca twórczość osób z niepełnosprawnością – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cykliczne zajęcia dla dzieci przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Dzień Ziemi; Święto niezapominajki* – wystawy – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Zapraszamy. Tu czytamy; Z bajkownika czytelnika; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *CzytaMy* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Sąsiedzi z Zamoyskiego* – udział w imprezie plenerowej organizowanej w ramach Europejskich Dni Dobrosąsiedztwa przez Spółdzielnię Mieszkaniową im. J. Zamoyskiego – FB nr 1
- *Polskie symbole narodowe; Jak powstaje książka; Świat w książkach zapisany* – lekcje biblioteczne – FB nr 2
- *Tabliczka, zwój czy kodeks?* – pogadanka – FB nr 2
- *Książki jak drogowskaz* – głośne czytanie w Warsztatach Terapii Zajęciowej – FB nr 2
- *Biblioteka na dzieci czeka* – lekcje biblioteczne – FB nr 3
- Spotkanie z Anitą Wierzbieniec, autorką bloga *W nowy dzień, o nowej godzinie*, z cyklu „Rozmowy o książce” – FB nr 4
- *Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek i Położnych* – wystawa – FB nr 5

- *Książki popularne. Tak czy nie?* – spotkanie z cyklu „Rozmowy o książce” – FB nr 6
- Wycieczka przedszkolaków do biblioteki – FB nr 6

czerwiec

- *Po włosku* – Zamojska Biesiada Literacka, realizowana w ramach 9 Zamojskiego Festiwalu Kultury „*arte, cultura, musica e...*”, z udziałem italianistki Dagmary Kozik i krótką prezentacją multimedialną Julii Wollner, red. nacz. dwumiesięcznika o Włoszech *La Rivista* – Książnica Zamojska
- *Literacki spacer zamojską starówką* – plenerowe spotkanie DKK nt. twórczości poetów związanych z Zamościem, m.in.: J. A. Morsztyna, B. Leśmiana, K. Wierzyńskiego, Z. Stroińskiego, A. J. Misiury, P. Linka – Książnica Zamojska
- *Ks. Jan Twardowski – człowiek piszący wiersze* – wystawa rocznicowa – Książnica Zamojska
- Ogłoszenie konkursu czytelniczego *Życie i twórczość Jana Pawła II* – Książnica Zamojska
- *Mój przyjaciel. Mój autorytet* – wystawa pokonkursowa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Abba Ojcie* – konkurs wokalny-literacki o tematyce religijnej, adresowany do osób z dysfunkcją wzroku – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cykliczne zajęcia dla dzieci przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Ze złością na pewno sobie poradzę* – warsztaty biblioterapeutyczne dla kl. I – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Statystyka dla smyka* – zajęcia edukacyjne dla dzieci – ODM Książnicy Zamojskiej, Urząd Statystyczny w Zamościu
- *70 urodziny „Świerszczyka”* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Kolory Roztocza* – podsumowanie XV edycji regionalnego konkursu ekologicznego oraz otwarcie wystawy pokonkursowej – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Święto żółwia* – warsztaty plastyczne – CIE Książnicy Zamojskiej
- Przeprowadzono remont pomieszczeń bibliotecznych i zmieniono wyposażenie w FB nr 1
- *Lato czeka* – cykliczne zajęcia dla dzieci i młodzieży – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zapraszamy. Tu czytamy; Z bajkownika czytelnika; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6

- Udział w *Bajkowej paradzie* organizowanej przez Przedszkole nr 13 – FB nr 2
- *Teatrzyk kamishibai* – zajęcia dla dzieci prowadzone przez Z. Piątkowską-Wolską w ramach projektu *Uzależnieni od czytania*, dofinansowanego przez Miasto Zamość – FB nr 2, 3
- *Ze złością na pewno sobie poradzę; Strach boi się odważnych* – warsztaty biblioterapeutyczne w ramach projektu *Uzależnieni od czytania* – ODM Książnicy Zamojskiej, FB nr 1, 4, 6
- *Poznajemy pracę statystyka* – zajęcia dla przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej, FB nr 2, Urząd Statystyczny w Lublinie – Oddział Zamość
- Wystawa obrazów Piotra Rudnika – FB nr 3
- Spotkanie z malarzem Piotrem Rudnikiem – FB nr 3
- *Nowości i ciekawości wydawnicze* – wystawa – FB nr 5
- *Literatura faktu* – spotkanie z cyklu „Rozmowy o książce” – FB nr 6

ADAMÓW z s. w Potoczku

styczeń

- *Czytelnik roku 2014* – podsumowanie gminnego konkursu czytelniczego oraz ogłoszenie nowej edycji
- Spotkanie autorskie z Sebastianem Sobowcem – pisarzem i ornitologiem

luty

- *Ferie w bibliotece* – zajęcia edukacyjno-integracyjne, zajęcia twórczego myślenia oraz „Jestem bezpieczny w sieci”
- Spektakl edukacyjny teatru *Moralitet* z Krakowa na temat przeciwdziałania przemocy i agresji dla młodzieży z całej gminy
- Ogłoszenie konkursu na logo dla Biblioteki Publicznej Gminy Adamów z siedzibą w Potoczku

marzec

- Spotkanie ze Zbigniewem Dmitrocią – autorem bajek i książek dla dzieci

czerwiec

- Spotkanie autorskie z Edytą Zarębską – ilustratorką i bajkopisarką

GRABOWIEC

styczeń/ luty

- *Ferie w bibliotece* – zajęcia biblioteczne (gry, zabawy, konkursy, czytanie i ilustrowanie tekstów literackich, warsztaty plastyczne, kulinarne, wyjazd na lodowisko i do kina w Zamościu, na zakończenie bal z Mikołajem)
- *Zimowo w naszej bibliotece* – wystawa

marzec

- *Tydzień z Internetem* – dla uczestników zajęć *Zawodowe selfie* oraz cykl spotkań dla młodzieży licealnej poświęconych różnym zawodom i kompetencjom cyfrowym niezbędnym w pracy

kwiecień

- Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich
- *Konkurs wiedzy o papieżu Janie Pawle II* w ramach ogólnopolskich obchodów Roku Jana Pawła II
- Spotkanie z Sebastianem Sobowcem – pisarzem i ornitologiem

maj/czerwiec

- *Obchody Tygodnia Bibliotek* – przedszkolaki w Bibliotece, rozstrzygnięcie konkursów: *Czytelnik Roku 2014* i *Konkursu wiedzy o Janie Pawle II*
- Cykl spotkań bibliotecznych poświęconych twórczości Juliana Tuwima

KOMARÓW-OSADA

styczeń

- *IV Gminny Przegląd Kolęd i Pastoralek* – SOK i Biblioteka
- *XXIII Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Światelko do nieba* – SOK i Biblioteka oraz FB Zubowice
- *XVII Gminny Przegląd Zespołów Kolędniczych* – SOK i Biblioteka

marzec

- *Gminny Dzień Kobiet* – SOK i Biblioteka
- *XI przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych – Zamojskie premiery Teatralne* – SOK i Biblioteka

maj

- *Święto 3 Maja* – gminne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja – SOK i Biblioteka
- Ogólnopolska akcja *Cała Polska Biega* – impreza rekreacyjno-sportowa – SOK i Biblioteka
- *Dzień Matki* – uroczystość gminna – SOK i Biblioteka

KRASNOBRÓD

styczeń/luty

- *Misja Biblioteka* – gra biblioteczna aktywizująca czytelników (listopad – luty); impreza finałowa w lutym – MGBP
- *Ferie w bibliotece* – cykl zajęć dla dzieci; w programie m.in.: *Nakręć się w bibliotece* – nagranie bibliotecznego wideoklipu – MGBP
- *50-lecie koronacji Obrazu Matki Boskiej Krasnobrodzkiej – zbierzmy wspomnienia* – ogłoszenie konkursu plastycznego i fotograficznego – MGBP

marzec

- *Tydzień z Internetem* – warsztaty dla młodzieży *Jak zrobić idealne selfie* – MGBP
- *Zajęcia latarnicze* – kurs obsługi komputera i Internetu dla osób dorosłych – MGBP
- *Spotkania z przedszkolakami* – cykl zajęć bibliotecznych w przedszkolu lub w bibliotece – MGBP
- *Mistrz Pięknego Czytania* – konkurs z okazji obchodów Światowego Dnia Poezji ph. *Poezja jak wiosna radosna* – MGBP
- *Siewca słowa pisanego* – ogłoszenie nowej gry bibliotecznej – MGBP

kwiecień/maj

- *Mały Mistrz Czytania* – gminny konkurs pięknego czytania dla dzieci – MGBP
- *Z myślą o mamie* – warsztaty plastyczne – MGBP, FB Hutki
- *You can sing* – gminny konkurs piosenki angielskiej – MGBP

czerwiec

- *Cała Polska czyta w bibliotekach* – cykl bibliotecznych spotkań przedszkolaków z przedstawicielami różnych zawodów – MGBP
- *Letni konkurs na najlepszego czytelnika lata* (czerwiec – sierpień) – MGBP, FB Hutki
- *Matka Boża w rzeźbie i płaskorzeźbie na Zamojszczyźnie w obiektywie Aliny Słoty* – wystawa fotografii w siedzibie Informacji Turystycznej. Podczas wernisażu podsumowanie konkursu *50-lecie koronacji Obrazu Matki Boskiej Krasnobrodzkiej – zbierzmy wspomnienia* – MGBP

ŁABUNIE

styczeń

- *Święta Rodzina* – okolicznościowa wystawa figurek gipsowych
- *152 rocznica powstania styczniowego* – wystawa
- *Malowanie kolęd* – wystawa prac plastycznych

luty

- *Jan Jakub Zamojski* – sesja z okazji jubileuszu 225-lecia śmierci fundatora pałacu w Łabuniach
- *Horror na uboczu Roztocza; 4 kroki do Nobla* – warsztaty literackie dla młodzieży
- *Foto łowca – polowanie z aparatem* – warsztaty fotograficzne
- *Szukamy gminnego baśnioznawcy* – quiz dla dzieci
- *Tradycyjnie o świętach* – wystawa pokonkursowa
- *Fotopasja* – wystawa fotografii Bogusława Pupca

marzec

- *Pisanki* – wystawa okolicznościowa
- *Nie bo rak* – konkurs literacki i wystawa pokonkursowa

kwiecień

- *Jan Paweł II – 10 rocznica śmierci* oraz *Zbrodnia katyńska* – wystawy rocznicowe
- *Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich* – obchody gminne

maj

- *224 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja* – wystawa
- *Skradzione mądrości* – spektakl teatru *Maska* z Krakowa dla dzieci
- *Słodko jest mieszkać w Łabuniach* – wystawa pokonkursowa
- Zgłoszono 9 wydawnictw GBP w Łabuniach do wojewódzkiego konkursu *Książka Roku 2014*. Prezentowane były na wystawie podczas *Lubelskich Targów Książki*

czerwiec

- *Odstąpienie tablicy pamiątkowej poświęconej Władysławowi Słupskiemu* – nauczycielowi z Majdanu Ruszowskiego, zamordowanemu w 1942 r. w obozie w Dachau
- Biblioteka przygotowała i wydała w I półroczu 5 wydawnictw w łącznym nakładzie 340 egz.

MIĄCZYN

styczeń/luty

- *Wesołe i ciekawe ferie w bibliotece* – zajęcia biblioteczne dla dzieci
- Cykliczne głośne czytanie bajek w bibliotece
- Wystawki i hasła z okazji rocznic literackich i historycznych

marzec

- *Żeby śmiały się pisanki...* – zdobienie pisanek – warsztaty dla dorosłych

NIELISZ

styczeń/luty

- *Małe ważne książeczki* – zajęcia biblioteczne dla przedszkolaków
- *Ferie w bibliotece* – zajęcia plastyczne, kalambury, gry planszowe, quiz nt. uzależnień
- *Wypisy z Żeromskiego* – lubelska wystawa objazdowa

czerwiec

- *Galeria Przeszłości Gminy Nielisz* – w bazie opublikowano 332 zdjęcia w wersji cyfrowej.

RADECZNICA

luty

- *Spotkanie z poetką Henryką Stadnicką – dla seniorów*

maj

- *Gmina Radecznica w świetle materiałów archiwalnych – promocja książki Reginy Smoter Grzeszkiewicz*
- *Wypisy z Żeromskiego – okolicznościowa wystawa objazdowa*

czerwiec

- *Promocja tomików lokalnych poetek Janiny Gąsior i Heleny Sobczak*

MOKRE (BPG ZAMOŚĆ)

styczeń

- *spotkanie DKK, dyskusja nad książką Wolne Remigiusza Grzeli oraz wystawa poświęcona Henrykowi Sienkiewiczowi – BPG*
- *Cała Polska czyta dzieciom – całoroczny cykl spotkań czytelniczych dla dzieci – filie gminy Zamość*
- *Dzień Babci i Dziadka – FB Sitaniec we współpracy ze szkołą i KGW*

luty

- *Ferie w bibliotece – różnorodne zajęcia dla dzieci w bibliotece gminnej oraz, wg odrębnych harmonogramów, we wszystkich filiach. Uroczyste podsumowanie ferii 13 lutego w bibliotece gminnej – BPG i filie*
- *Anioły, aniołki, anioleciki – podsumowanie IX edycji konkursu plastycznego i wystawa pokonkursowa – BPG*
- *Spotkanie autorskie z Grażyną Jeromin-Gałuszką – spotkanie DKK – FB Mokre*

marzec

- *IV Otwarte Dni Biblioteki – blok zajęć w BPG Zamość dla dzieci i młodzieży z Zespołu Szkół w Płoskiem – BPG*
- *Konkurs kaligraficzny – gminne eliminacje do konkursu organizowanego przez bibliotekę partnerską w Zwierzyńcu oraz udział zwycięzców w finale – BPG*
- *Tablety w Twojej bibliotece – biblioteka w ramach projektu pozyskała od Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego 3 tablety i pakiet edukacyjny do wykorzystania w działalności bibliotecznej i promocyjnej – BPG*
- *Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Dmitroczką – FB Wysokie*
- *Spotkanie autorskie z Grażyną Jeromin-Gałuszką w ramach DKK – BPG*
- *Dzień bezpiecznego internetu w bibliotece – zajęcia dla dzieci w ramach ogólnoeuropejskich obchodów Tygodnia z Internetem – FB Wysokie*

kwiecień

- IX Edycja konkursu recytatorskiego o Laur Najlepszego Recytatora Gminy Zamość – BPG
- Spotkanie autorskie z Filipem Springerem i dyskusja nt. książki *Miedzianka. Historia znikania* oraz książek poświęconych architekturze – BPG

maj

- III Noc bibliotek – wydarzenie w programie obchodów Tygodnia Bibliotek, m.in.: spotkanie z podróżnikiem Sewerynem Błasiakiem, występ zespołu *Echo Lipska* oraz gminne obchody Dnia Bibliotekarza – BPG
- *Poezja malowane* – rozstrzygnięcie VIII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego i wystawa pokonkursowa – BPG
- *Bajka dla najmłodszych* – interaktywna lekcja biblioteczna i zajęcia kreatywne z wykorzystaniem tabletek bibliotecznych – BPG
- *Poezja i bajka słowem i pędzlem malowana* – VIII finał konkursu plastycznego realizowanego pod patronatem Wójta Gminy Zamość – BPG
- *Jan Długosz – historyk, kronikarz, dyplomata* – konkurs czytelniczy dla dzieci z klas V i VI Szkoły Podstawowej – FB Kalinowice
- Pasowanie uczniów kl. I Szkoły Podstawowej w Lipsku na czytelników – FB Lipsko
- *Czego uczy biblioteka, w czym pomaga, o czym informuje* – spotkanie uczniów kl. I w bibliotece i pasowanie na czytelników – FB Zawada

czerwiec

- Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – zajęcia czytelnicze dla dzieci – FB Kalinowice, Lipsko, Płoskie, Wysokie, Zawada, Żdanów
- *Cała Polska czyta dzieciom, nasza biblioteka też* – parada bajkowa dla przedszkolaków i spotkanie czytelnicze z przedstawicielami samorządu Kalinowic – FB Kalinowice
- Pasowanie uczniów kl. I na czytelników – uroczystość przyjęcia dzieci ze Szkoły w Mokrem w poczet czytelników BPG Zamość
- Spotkanie autorskie z poetką Marią Duławską w Szkole Podstawowej w Pniówku oraz podsumowanie konkursu czytelniczego *Jan Długosz – historyk, kronikarz, dyplomata* – FB Kalinowice

SITNO

styczeń

- III Koncert Kolęd i podsumowanie gminnego konkursu dla młodzieży szkolnej *Najładniejsza szopka bożonarodzeniowa* – Centrum Kultury z Biblioteką, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych

- *Dzień Babci i Dziadka* – wyjazd integracyjny na koncert do Lublina – CKzB

luty/marzec

- *Ferie w bibliotece* – zajęcia integracyjne – CKzB, FB Cześniaki
- Cykl 8 szkoleń komputerowych dla seniorów – CKzB
- *Dzień Kobiet* – gminne obchody święta – CKzB

kwiecień/maj

- *Gmina Sitno jest piękna* – ogłoszenie konkursu ekologicznego dla dzieci i młodzieży – CKzB
- Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich w Bibliotece – CKzB
- *Noc w bibliotece* – udział biblioteki w ogólnopolskiej akcji – CKzB

czerwiec

- *Dzień Dziecka* – impreza integracyjna dla dzieci – CKzB
- *Piknik rodzinny w Jarosławcu*, finał konkursów *Gmina Sitno jest piękna* oraz *Najaktywniejszy Czytelnik Roku* – CKzB

SKIERBIESZÓW

styczeń

- *Dzień Babci i Dziadka* – integracyjna impreza okolicznościowa
- *Kot w butach* – konkurs plastyczny
- *Plastusiowo* – zajęcia czytelniczo-plastyczne dla dzieci

luty

- *Ferie 2015* – różnorodne zajęcia podczas ferii zimowych
- *Książka uczy, książka bawi, książka zaciekaWi* – zajęcia czytelnicze dla najmłodszych
- *Zajęcia biblioteczne dla dzieci* – lekcje, wycieczki do biblioteki, konkursy dla najmłodszych we współpracy z miejscową Szkołą w roku szkolnym

marzec

- 18-godzinny cykl szkoleń z zakresu obsługi komputera i Internetu *Warsztaty komputerowe dla osób 50+*
- *Mistrz ortografii 2015* – konkurs ortograficzny dla uczniów klas VI

kwiecień

- *Dzikie zwierzęta obok człowieka* – spotkanie autorskie z Sebastianem Sobowcem

maj

- *Pamiętamy o Dniu Mamy* – turniej dla mam i dzieci
- *Mistrz Pięknego Czytania* – V edycja konkursu gminnego

czerwiec

- *Dzień Dziecka* – turniej sportowy – GBP, Szkoła Podstawowa w Sulmicach
- *Głośne czytanie pod chmurką* – dla przedszkolaków w Dębowcu
- *Dzień bibliotekarza na wesoło* – spotkanie integracyjne i ognisko
- Rozstrzygnięcie konkursu na najbardziej rozczytaną klasę

STARY ZAMOŚĆ

styczeń/luty

- Kołędowanie z zespołem śpiewaczym *Udryliczanki* z udziałem dzieci i młodzieży z Udrylicz – GBP
- *Dzień Babci i Dziadka* – integracyjna impreza okolicznościowa – FB Udrylicze
- *Zimowisko* podczas ferii dla dzieci z terenu gminy we współpracy z GOK – GBP
- *VII Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Stary Zamość* – GBP

marzec

- *Konkurs wiedzy pożarniczej* – etap gminny – GBP
- *Dzień Kobiet* – gminne święto dla pań z zespołów śpiewaczych i KGW – GBP
- *Tworzymy etno-biżuterię* – warsztaty plastyczne – GBP
- *Dzień Wiosny* – przygotowanie i topienie Marzanny – FB i Szkoła Podstawowa w Udryliczach
- *Konkurs na najładniejszą kartkę wielkanocną* – FB Udrylicze

kwiecień

- *Malowanie ikon* – warsztaty plastyczne dla dorosłych – GBP
- *Czyste powietrze wokół nas* – współudział w realizacji programu przed-szkolnej edukacji antynikotynowej – FB Udrylicze

maj/czerwiec

- *Gminne obchody 224 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Dnia Strażaka i 90 rocznicy powstania OSP w Chomęciskach Dużych* – GBP
- Spotkanie czytelnicze w Szkole Podstawowej w Krasnem – GBP
- *Edukacja przeciwpożarowa dla dzieci* – spotkanie ze strażakiem – FB Udrylicze
- *Rajd rowerowy po okolicy* – wydarzenie integracyjne – GBP
- *Egipska Noc w Bibliotece* – dla dzieci i młodzieży – GBP
- *Majówka dla dzieci* – FB Udrylicze
- *Malowanie aniołów* – warsztaty plastyczne dla dorosłych – GBP
- *Dzień Dziecka* – impreza integracyjna o zasięgu gminnym – GBP

- *Dzień Rodziny* – impreza integracyjna w Udryczach (montaż słowno-muzyczny w wykonaniu dzieci kl. 0-III)

SUŁÓW

styczeń/luty

- *Dzień Babci i Dziadka* – konkurs plastyczny – FB Sąsiadka
- *Karnawałowy zawrót głowy* – zajęcia biblioteczne dla dzieci – FB Sąsiadka
- *Moja ulubiona postać bajkowa* – konkurs plastyczny – FB Michałów
- *Ferie 2015* – codzienne zajęcia biblioteczne dla dzieci – GBP i filie

marzec

- *Potrawy wielkanocne innych narodów* – FB Sąsiadka
- Spotkanie autorskie z Sebastianem Sobowcem, ornitologiem, pisarzem – GBP

kwiecień

- *Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorских* – zalety czytania książek – FB Sąsiadka

maj

- *Wiosna w mojej miejscowości* – konkurs plastyczny – FB Michałów
- *Tydzień Bibliotek* – spotkania młodych czytelników w bibliotece – FB Michałów

czerwiec

- *Dzień Dziecka w Bibliotece* – GBP
- *Wypisy z Żeromskiego* – ekspozycja wystawy objazdowej przygotowanej przez WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie – GBP

SZCZEBRZESZYN

styczeń

- *Cała Polska czyta dzieciom* – głośne czytanie książek przedszkolakom raz w miesiącu przez cały rok
- *Dyskusyjne Koło Przyjaciół Książki* – comiesięczne spotkania dyskusyjne
- *Czytaj, Pamiętaj, Pisz, Fotografia, Photoshop 123* – kursy e-learningowe dostępne dla czytelników biblioteki
- *Kącik nowości książkowych* – na łamach *Chrzęszcza* i na stronie internetowej miasta

kwiecień/maj

- *Wypisy z Żeromskiego* – wystawa objazdowa przygotowana przez WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie

- *Wiosenny Kiermasz Książki* z okazji obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich
- *Jan Paweł II – Papież bliski dzieciom* – konkurs plastyczny w ramach obchodów Roku Papieża Jana Pawła II

czerwiec

- *Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabo widzących* – przystąpienie MGBP do programu Stowarzyszenia *Larix*

ZWIERZYNIEC

styczeń/luty

- Cykl szkoleń z zakresu obsługi komputera i Internetu dla początkujących i zaawansowanych *Warsztaty komputerowe dla osób 50+* –
- *Dzień Języka Ojczystego* – zajęcia animacyjne dla dzieci
- Spotkanie *Dyskusyjnego Klubu Książki*

marzec

- *No to się popisz* – IV edycja konkursu kaligraficznego
- *Spotkanie autorskie z Anną Janką*, autorką książki *Mała zagłada* o pacyfikacji podzwierzynieckiej wsi Sochy
- Spotkanie *Dyskusyjnego Klubu Książki*

kwiecień

- *Parada Postaci Literackich* – z okazji obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich.
- Spotkanie *Dyskusyjnego Klubu Książki*

maj / czerwiec

- Spotkanie *Dyskusyjnego Klubu Książki*

Anna Kalniuk, Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Narodowe Czytanie w Zamościu

CzytaMy! - akcja czytelnicza w Zamościu

Narodowe Czytanie w Grabowcu

Narodowe Czytanie w Łabuniach